नगर वस्तुगत विवरण
२०७५

कर्जन्हा नगरपालिका
प्रदेश नं. २,
सिराहा
२०७५ मंसिर

कर्जन्हा नगरपालिका

दस्तावेज	नगर वस्तुगत विवरण (Municipal Profile Document)
प्रकाशक	कर्जन्हा नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
सर्वाधिकार	प्रकाशकमा
प्राविधिक सहयोग	सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रम Community Development Programme (CDP)/World Food Programme (WFP) सम्पर्क ठेगाना: विश्व खाद्य कार्यक्रम (डब्लु एफ पी) पो व.नं. १०७, चाकुपाट, ललितपुर *सम्पर्क : +९७७ ०१-५२६०६०७/५२६०६९३* *Website: www.wfp.org*
मिति	२०७५ भदौ
वेबसाइट	http://www.karjanhamun.gov.np/

कर्जन्हा नगरपालिका
कर्जन्हा नगरपालिकाको कार्यालय
कर्जन्हा, सिराहा
प्रदेश नं. २

प्रकाशकीय
(नमूना)

स्थानीय सरकारका रूपमा नगरपालिकाले नेपालको संविधान र तत्सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था बमोजिम सेवा प्रबाह तथा विकास निर्माण मार्फत जन आकांक्षा सम्बोधनको ऐतिहासीक जिम्मेवारी नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूमा रहेको छ । संघीय शासन व्यवस्थाको रूपमा स्थानीय तह, प्रदेश र संघ माझ समन्वय, सहकार्य र सह अस्थित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालनको अपेक्षा गरीए जस्तै स्थानीयस्तरमा पनि राजनीतिक दल, विषयगत निकाय, समुदायमा आधारीत संस्था, स्थानीय समुदाय, नीजि क्षेत्र र विकास साझेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रवाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन नगरपालिकाको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डिकृत तथ्यांक खुल्ने गरी वस्तुगत विवरण वा पार्श्वचित्र तयार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । यहि कुरालाई नेपाल सरकारले नीतिगत निर्णय र मार्गदर्शनका आधारमासचेत समेत गराएको छ । नगरपालिको विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी नगर विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न एकीकृत, आवधिक तथा बार्षिक नगर विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा नगरपालिको विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न नगर वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको छ ।

नगरपालिको समग्र नेतृत्व, विषयगत कार्यलय तथा नगर विकासका समग्र सरोकारवालाको सहयोग तथा सहकार्य र सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगमा कर्जन्हा नगरपालिको नगर वस्तुगत विवरण (Village Profile) तयार गरिएको छ । यस वस्तुगत विवरणले यस क्षेत्रको सेवा प्रवाह, नीति निर्माण, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रकृयालाई मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु । यसका अतिरिक्त, नगर विकासका लागि सहकार्य गर्ने अन्य निकाय लगायत गैसस तथा विकास साझेदारका लागि पनि उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछ । यस नगरपालिको विकास र सम्मृद्धिको सपना सबैको एकता, साझा प्रयास र प्रतिवद्धता बाट प्राप्त हुने कुराको पुनः स्मरण गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा, नगरवस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने नगरपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनीतिक दल, कर्मचारी र प्राविधिक सहयोग गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सहित सबैको योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

....
गंगा पासमान
प्रमुख

कर्जन्हा नगरपालिका
कर्जन्हा नगरपालिकाको कार्यालय
कर्जन्हा, सिराहा
प्रदेश नं. २

मन्तव्य

(नमूना)

नवगठित नगरपालिका जनताको सबैभन्दा निकटको सरकारका रूपमा स्थानीय शासन संचालन र व्यवस्थापनका लागि नयाँ अनुभवका साथ अगाडी बढिरहेका छ । विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका अतिरिक्त साधन र स्रोतको सीमा भित्र रहेर शासन संचालन र व्यवस्थापन चुनौतिपूर्ण कार्यका रूपमा देखिएको छ । जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई संघीय प्रणालीको सुदृढीकरण, दीगो शान्ति, सुशासन, विकास र संमृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्ने दिशामा महत्वर्पूण जिम्मेवारी नगरपालिकामा रहेको छ । स्थानीय तहमा अन्तरनिहित अधिकार तथा अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषयलाई विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाले रेखांकन गरेको छ । स्थानीय शासन ऐन संसदमा विचाराधिन रहेको र प्रदेशस्तरीय संयन्त्र तथा कानून तयार भै नसकेको हालको अवस्थामा नेपालको संविधान, कार्य विस्तृतिकरण प्रतिवेदन, स्थानीय तहको सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश २०७४ र स्थानीय शासन ऐन सम्बन्धीविधेयकमा अन्तरनिहित अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषय प्रष्ट पार्दै वस्तुगत विवरण तयारी र अद्यावधिक गर्नु पर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ । संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले वस्तुगत विवरण तयारी गर्न सचेत गराइ यसको ढाँचा समेत उपलब्ध गराएको वर्तमान अवस्थामा समग्र नगरपालिकाको विकासको अवस्था र वस्तुगत स्थिति झल्किने खण्डीकृत तथ्यांक सहितको क्षेत्रगत विवरण खुल्ने वस्तुगत विवरण तयार गरी अद्यावधिक गर्दै लैजानु आवश्यक छ ।

नगरपालिको वस्तुगत विवरणले नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माणका अतिरिक्त कार्यान्वयन र नियमनका लागि आवश्यक सूचना प्रदान गर्नेछ । यस विवरणलेनगरपालिको विकासमा समन्वय र सहकार्य गर्ने निकाय तथा विकास साझेदार गैसस, नीजि क्षेत्रलाई समेत मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अपेक्षा गरेकी छु । समय, स्रोत र साधनको सिमितता वावजुद सरोकारवालासँगको छलफल र द्वितीय तथ्यांकको उपयोग गरी तयार गरीएको यस नगरपालिको वस्तुगत विवरण तयारीको पहिलो प्रयास सफल भएकोमा खुशि व्यक्त गर्न चाहन्छु । पहिलो प्रयास भएका कारणले वस्तुगत विवरणमा हुन सक्ने कमि कमजोरीहरूलाई क्रमशः सुधार र अद्यावधिक गर्दै लगिने छ ।

अन्तमा, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यमा नेतृत्वदायी भूमिका खेल्ने अध्यक्ष लगायत सबै निर्वाचित पदाधिकारी, कर्मचारी र सबै सरोकारवाला तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सबैलाई सबैलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी दिनमा सबैको साथ र सहयोगलेनगरपालिको विकास प्रकृया, शासन सञ्चालन र व्यवस्थापनसहज र उत्साहप्रद हुनेछ भन्ने अपेक्षा राखेकी छु ।

धन्यवाद !

……………………
ज्ञानकुमारी श्रेष्ठ
उप-प्रमुख

कर्जन्हा नगरपालिका
कर्जन्हा नगरपालिकाको कार्यालय
कर्जन्हा, सिराहा
प्रदेश नं. २

दुई शब्द

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

....

काशीराम गैरे
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नगरपालिकाको संक्षिप्त झलक

विषय क्षेत्र	विवरण
भौगोलिक तथा प्राकृतिक	***अक्षांश तथा देशान्तर :*** २६ डिग्री ४८ मिनेट ४१ सेकेण्ड उत्तर देखि २६ डिग्री ५६ मिनेट ६ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ८६ डिग्री ८ मिनेट पूर्व देखि ८६ डिग्री १४ मिनेट ५७ सेकेण्ड पुर्वी देशान्तर
	क्षेत्रफल - ७६.८३ वर्गकिलोमिटर
	उचाई - करिब ८४ देखि ९४ मिटर
	जलवायु - समशितोष्ण र उष्ण
	भू उपयोग (%) - कृषि : ५९ खाली जमिन: ०.०८ जंगल: ३५.६९ झाडी: ०.३ चरण: ०.४९ बगैंचा: ०.२४ नदी खोला: १.९४ पोखरी ताल: ०.०३ बगर: २.२२
	साबिकका गाविस - कर्जन्हा, बडहरामाल, कल्याणपुर कालाबञ्जर र गौताडी
जनसाङ्ख्यिक	***जनसंख्या -*** पुरुष : १६८१३ महिला : १४५४५ जम्मा : ३१३५८
	घरपरिवार संख्या - ७०४६
	जनघनत्व - ८३२.२९ जना प्रति वर्गकिलोमिटर
	लैङ्गिक अनुपात - २३५.०९
आर्थिक	***प्रमुख पेशा -*** बैदेशिक रोजगारी र ज्याला मजदुरी
	उत्पादन (मे.ट.) - खाद्यान्न : २०३४३७.३ मासु : १६७१६.८ दुध : २८८६ लिटर
	प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्र - ३१ वटा
सामाजिक	***शैक्षिक संस्था संख्या -*** वाल विकास केन्द्र : ० विद्यालय : ३५ मदरसा: १
	साक्षरता दर - महिला : ५०.७० पुरुष : ६८.१३ जम्मा : ५९.४१
	स्वास्थ्य संस्था संख्या - अस्पताल : १ प्रास्वाके : ० स्वास्थ्य चौकी : ४
	प्रमुख रोगव्याधी - झाडापखाला र ग्यास्ट्रिक
	वाल कुपोषण दर(%) - १४.४४
	स्वच्छ खानेपानी उपयोग (%) - ९३.८९
	शौचालयको उपयोग (%) - फलस् भएको : २८.२१ साधारण : ६६.२४ नभएको : ५.१२
	प्रमख धार्मिक सम्पदा - ३१ वटा
भौतिक	***सडक (किमी) -*** कालोपत्रे : ११ ग्राभेल : ४९ कच्ची : ८४.५५ आरसीसी: ०
	खाना पकाउने उर्जा उपयोग (%) - दाउरा: ७९.०२ मट्टितेल: ०.१४ एलपी ग्याँस: १८ गोबर ग्याँस: ०.३७ गुईठा: १.८६ विद्युत: ०.०४ अन्य: ०.५७
	बत्ती वाल्ने उर्जा उपयोग (%) - विद्युत: ९५.८० मट्टितेल: ३.६० सोलार: ०.०३ अन्य: ०.५०
	मोवाइल सेवामा पहुँचको अवस्था (%) : ३८.३६
	घरको प्रकार (%) : ***जगको आधारमा:*** माटो/ढुङ्गा: १४.४६ सिमेण्ट: ३७.४० फ्रेम स्ट्रकचर: ०.१७ लोड वेयरिङ्ग: ०.१३ काठको खम्वा: ४६.८८ र अन्य: ०.९७ ***छानोको आधारमा:*** फुस/खर: २०.१४ जस्ता/च्यादर: २६.५३ टालय: २३.९७ आरसीसी ढलान: २३.५९ काठ: १.२५ माटो: ३.९५ र अन्य: ०.५८
वातावरण र विपद्	***वन क्षेत्र :*** ६०२.१ हेक्टर
	महत्वपूर्ण जैविक सम्पदा : काठ, पतिंगर र जडिबुटी
	मुख्य विपद् : शितलहर ***विपद्बाट क्षति:*** १४,१९,७५,०००/-

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि १
१.२ उद्देश्य २
१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरू २
१.४ तयारीका चरण ३
१.५ सीमा ४

परिच्छेद २: नगरपालिकाको चिनारी

२.१ भौगोलिक अवस्थिति ६
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण ६
२.३ राजनीतिक अवस्थिति ७
२.४ धरातलीय अवस्था ७
२.५ साँस्कृतिक उत्कृष्टता ९
२.६ विकासका सम्भावनाहरु १०
२.७ ग्राहर्स्थ उत्पादन, औषत आयु र गरिवी १०

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था ११
३.२ जनघनत्वको अवस्था ११
३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण १२
३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण १२
३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण १३
३.६ जातिगत आधारमा घरपरिवार विवरण १३
३.७ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण १४
३.८ घरमुलीको विवरण १५
३.९ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या १५
३.१० बसोवासको अवस्था सम्बन्धी विवरण १६
३.११ बैवाहिक स्थिति १६
३.१२ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७४ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार) १७

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण १८
४.१.१ प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या १८
४.१.२ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण १८
४.१.३ बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण १९
४.१.४ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण १९
४.१.५ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण २१
४.२ कृषि तथा पशु विकास २१
४.२.१ सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण २१
४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण २२
४.२.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण २२
४.२.४ फलफुल, तरकारी र नगदेवाली सम्बन्धी विवरण २३
४.२.५ बैकल्पिक बाली सम्बन्धी विवरण २३
४.२.६ पशुपंक्षीपालनको अवस्था सम्बन्धी विवरण २४
४.२.७ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था २४

४.२.८ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था २५
४.२.९ पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार २५
४.२.१० कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था २६
४.२.११ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा २६
४.२.१२ पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा २७
४.२.१३ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण २७
४.२.१४ सार्जजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण २८
४.३ पर्यटन विकास २९
४.३.१ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण २९
४.३.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण ३०
४.४ मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण ३१
४.५ बैंक तथा वित्तिय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण ३१
४.६ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण ३२
४.७ कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण ३२
४.८ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम ३३
४.८.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण ३३
४.८.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण ३३
४.९ बैंङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण ३४
४.१० वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण ३४
४.११ वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण ३५
४.१२ आयात तथा निर्यातको अवस्था ३५

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास ३७
५.१.१ हालको साक्षरताको अवस्था ३७
५.१.२ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण ३७
५.१.३ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण ३८
५.१.४ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण ३८
५.१.५ विद्यालयको भौतिक अवस्था ३९
५.१.६ शिक्षक विवरण ४१
५.१.७ भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर ४२
५.१.८ आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी ४३
५.१.९ छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण ४४
५.१.१० शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था ४६
५.१.११ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण ४७
५.१.१२ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण ४८
५.१.१३ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था ४९
५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण ४९
५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण ५०
५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण ५०
५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध जनशक्ति विवरण ५०
५.२.४ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण ५१
५.२.५ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण ५१
५.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण ५२
५.२.७ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था ५२
५.२.८ नगर भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण ५२
५.२.९ परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था ५३

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई..५३
५.३.१ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार.. ५३
५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था...५४
५.४ महिला, वालवालिका तथा सामाजिक समावेशिकरण ५५
५.४.१ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था ५५
५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन.. ५५
५.५.१ खेलमैदान, पिकनिक तथा मनोरञ्जनस्थलसम्वन्धी विवरण.. ५५
५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति ५६
५.६.१ स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला ५६
५.६.२ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण... ५६

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था.. ५८
६.१.१ वनजन्य उत्पादन विवरण ५८
६.२ चरन क्षेत्र.. ५८
६.३ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन.. ५९
६.३.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण ५९
६.३.२ विपदबाट मानवीय क्षती ५९
६.३.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय ६०
६.३.४ भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण ६०
६.३.५ विपदको असर सम्बन्धी विवरण...६१
६.३.६ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार ६२
६.४ जलश्रोत तथा जलाधर क्षेत्र र उपयोगको स्थिति...६२
६.४.१ संरक्षित पानी मुहान, जमिन र भौतिक संरचना ६२

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

७.१ यातायात पूर्वाधार...६३
७.१.१ सडक मार्गको विद्यमान अवस्था...६३
७.१.२ पुल तथा पुलेसा... ६५
७.१.३ पैदल मार्ग सम्बन्धी विवरण ६६
७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा...६६
७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार) ६६
७.२.२ बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार ६७
७.३ सञ्चार तथा प्रविधि ६७
७.३.१ आधुनिक सुबिधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण.. ६७
७.४ आवास तथा भवन.. ६८
७.४.१ बसोबासको प्रकृति अनुसार घरपरिवार... ६८
७.४.२ घरको जगको आधारमा घरपरिवार.. ६९
७.४.३ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार.. ६९
७.४.४ आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार ७०
७.४.५ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार ७०
७.४.६ उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार.. ७१
७.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन...७१
७.६ सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण ७३

परिच्छेद ८: संस्थागत विकास विवरण

८.१ संगठनात्क तथा मानव संशाधनको अवस्था ७४

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ः व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण **७५**
अनुसूची २ः वस्तुगत विववरण तथ्यांक संकलन फारमहरू **७९**
अनुसूची २ (क)ः संस्थागत तथ्याङ्क संकलन फाराम ७९
अनुसूची २ (ख)ः घरपरिवार सर्वेक्षण फाराम **१०३**
सन्दर्भ सामाग्री **१०९**

तालिका सूची

तालिका १: भौगोलिक अवस्थिति ६
तालिका २: जग्गाको किसिमको आधारमा क्षेत्रफल ८
तालिका ३: भू उपयोगको आधारमा क्षेत्रफल ८
तालिका ४: विकासका सम्भावनाहरु १०
तालिका ५: जनसंख्या वितरणको अवस्था ११
तालिका ६: जनघनत्वको अवस्था ११
तालिका ७: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण १२
तालिका ८: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण १२
तालिका ९: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण १३
तालिका १०: जातिगत आधारमा घरपरिवार विवरण १४
तालिका ११: जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण १४
तालिका १२: घरमुलीको विवरण १५
तालिका १३: अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या १५
तालिका १४: बसोबारको अवस्था सम्बन्धी विवरण १६
तालिका १५: बैवाहिक स्थिति १६
तालिका १६: व्यक्तिगत घटना विवरण १७
तालिका १७: प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या १८
तालिका १८: प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण १८
तालिका १९: बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण १९
तालिका २०: सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण २०
तालिका २१: उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण २१
तालिका २२: सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण २१
तालिका २३: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण २२
तालिका २४: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण २२
तालिका २५: फलफुल, तरकारी र नगदेबाली सम्बन्धी विवरण २३
तालिका २६: बैकल्पिक बाली सम्बन्धी विवरण २३
तालिका २७: पशुपन्छीपालनको अवस्था सम्बन्धी विवरण २४
तालिका २८: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था २४
तालिका २९: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था २५
तालिका ३०: पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार २६
तालिका ३१: कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था २६
तालिका ३२: कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा २७
तालिका ३३: पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा २७
तालिका ३४: व्यवासयिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण २७
तालिका ३५: सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण २८
तालिका ३६: पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण २९
तालिका ३७: होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण ३०

तालिका ३८: मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण ३१
तालिका ३९: बैंक तथा वित्तिय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण ३१
तालिका ४०: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण ३२
तालिका ४१: कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण ३२
तालिका ४२: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण ३३
तालिका ४३: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण ३३
तालिका ४४: बैङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण ३४
तालिका ४५: वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण ३४
तालिका ४६: वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण ३५
तालिका ४७: आयात तथा निर्यातको अवस्था ३५
तालिका ४८: हालको साक्षरताको अवस्था ३७
तालिका ४९: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण ३७
तालिका ५०: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण ३८
तालिका ५१: विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण ३८
तालिका ५२: विद्यालयको भौतिक अवस्था ४०
तालिका ५३: शिक्षक विवरण ४१
तालिका ५४: भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर ४२
तालिका ५५: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी ४३
तालिका ५६: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण ४४
तालिका ५७: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था ४६
तालिका ५८: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण ४७
तालिका ५९: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण ४८
तालिका ६०: आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था ४९
तालिका ६१: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण ५०
तालिका ६२: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण ५०
तालिका ६३: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध जनशक्ति विवरण ५०
तालिका ६४: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण ५१
तालिका ६५: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण ५१
तालिका ६६: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण ५२
तालिका ६७: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था ५२
तालिका ६८: नगर भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण ५२
तालिका ६९: परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था ५३
तालिका ७०: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार ५४
तालिका ७१: शौचालय प्रयोगको अवस्था ५४
तालिका ७२: सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था ५५
तालिका ७३: खेलमैदान, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण ५५
तालिका ७४: स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला ५६
तालिका ७५: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण ५६

तालिका ७६: वन क्षेत्रको अवस्था ५८
तालिका ७७: चरन क्षेत्र ५८
तालिका ७८: जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण ५९
तालिका ७९: विपदबाट मानवीय क्षती ६०
तालिका ८०: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय ६०
तालिका ८१: भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण ६१
तालिका ८२: विपदको असर सम्बन्धी विवरण ६१
तालिका ८३: विपदबाट क्षती सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार ६२
तालिका ८४: संरक्षित पानी मुहान, जमिन र भौतिक संरचना ६२
तालिका ८५: सडक मार्गको विद्यमान अवस्था ६३
तालिका ८६: पुल तथा पुलेसा ६५
तालिका ८७: पैदल मार्ग सम्बन्धी विवरण ६६
तालिका ८८: इन्धन उपयोग विवरण ६६
तालिका ८९: बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार ६७
तालिका ९०: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण ६८
तालिका ९१: बसोबासको प्रकृति अनुसार घरपरिवार ६८
तालिका ९२: घरको जगको आधारमा घरपरिवार ६९
तालिका ९३: खानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार ६९
तालिका ९४: आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार ७०
तालिका ९५: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार ७०
तालिका ९६: उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार ७१
तालिका ९७: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन ७१
तालिका ९८: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण ७३

परिच्छेद १: परिचय

नगर वस्तुगत विवरण नगरपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार लगायत क्षेत्रको विद्यमान यथार्थ स्थिति झल्काउन आवश्यक तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषणका माध्यमबाट तयार गरी तर्कपूर्ण, सिलसिलेवार र व्यवस्थित रूपमा प्रस्तुत गरिएको सूचनाको एकीकृत दस्तावेज वस्तुगत विवरण हो । वस्तुगत विवरण तयारीका लागि स्तरीय विधि, औजार तथा प्रकृयाको अवलम्बन गर्नु जरुरी हुन्छ । कर्जन्हा नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्य, नीतिगत तथा कानूनी आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई यस परिच्छेदमा समावेश गरीएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान २०७२ ले संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था अनुरूप जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा गाउँपालिका अथवा नगरपालिकाको व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासनमा सहभागिता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता सँगै विकास प्रक्रियालाई द्रुततर तुल्याई जनअपेक्षाको सम्बोधन गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँधमा आएको छ । सहकारीता, समन्वय र सहअस्तित्वका आधारमा संचालन हुने स्थानीय शासन प्रक्रियामा जनसहभागिता र साझेदारीको मर्मलाई समेत उच्च महत्व दिइएको छ । स्थानीय जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई स्थानीय तहको सुदृढीकरण गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरू अगाडी बढिरहेका छन् ।

देशको परिवर्तित नवीन परिवेशमा स्थानीय सरकारले संविधान पदत्त अधिकार बमोजिमको अभिभारा पूरा गर्न गतिशील विकास प्रक्रियालाई अनुशासित गराई सुशासन र संमृद्धिका लागि अर्थपूर्ण पहल हुन जरुरी छ । यस कार्यका लागि नवनिर्वाचित पदाधिकारीको कुशल नेतृत्वमा शासन संचालन र विकास प्रकृयालाई प्रभावकारी रूपले दिशानिर्देश गर्नु आवश्यक छ । स्थानीय सरकारका गतिविधिहरूबाट जनतामा स्वायत्तताको महसुस हुने गरी संघीय समावेशी शासन व्यवस्थाको मर्मलाई जीवन्त तुल्याउने अपेक्षा गरिएको छ । मानव संसाधन तथा आर्थिक स्रोतको सीमितताका बाबजुद उर्लंदो जनआकांक्षाको व्यवस्थापनमा अपेक्षित नतीजा हासिल गर्न वास्तविक सूचना तथा तथ्यांक बलियो आधारका रूपमा रहन्छ ।

आफ्नो क्षेत्रको विद्यमान स्थितिको अद्यावधिक सूचनाले त्यस निकायको हरेक कार्यको प्रभावकारिता बढी व्यवहारिक, स्पष्ट र जनमुखी बनाउँछ । स्थानीय सरकारको सेवा प्रवाहमा चुस्तता र विकास प्रक्रियालाई यथोचित गति प्रदान गर्न खण्डिकृत र क्षेत्रगत सूचना सहितको अद्यावधिक नगर वस्तुगत विवरण तयारी गर्नु जरुरी हुन्छ । नेपालमा सर्वप्रथम सातौं आवधिक योजनाले हरेक जिल्लाले विकासका संभावना र स्रोतको आवश्यक सूचना हासिल गर्न आर्थिक, सामाजिक र भौगोलिक क्षेत्र समेटिएको वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने निर्देशित गरेको थियो । तत्कालिन गाविस तथा नगरपालिकाको सन्दर्भमा दशौं आवधिक योजनाले वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई उठान गरेको थियो । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र तत्सम्बन्धी नियमावली लागू भए पछि तत्कालिन स्थानीय निकायमा वस्तुगत विवरण तयारी नियमित रूपमा अगाडी बढेको थियो ।

स्थानीय निकायको अद्यावधिक तथ्यांक भएको सन्दर्भ सामग्री हो नगर वस्तुगत विवरण । वर्तमान सन्दर्भमा नेपाल सरकारले गाउँ तथा नगर क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति झल्किने वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयार गरी उपलब्ध गराइ यथासक्य छिटो तयार गर्न स्थानीय निकायहरूलाई पत्राचार गरेको छ । नगरपालिकाको नेतृत्वमा यसरी तयार हुने वस्तुगत विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजनाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै सरोकारवाला सँगको परामर्श र विगतका सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले नगरपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन तथा योजनावद्ध विकासमा टेवा पुऱ्याउने छ ।

१.२ उद्देश्य

नगरपालिकाका क्षेत्रको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना व्यवस्थापन गर्न नगरपालिकाको समग्र स्थिति झल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- नगरपालिकाको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- नगरपालिकाको, विषयगत कार्यालय/शाखा, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्क एकीकृत र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा नगरको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- नगरपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजस्वको आधार र दर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- नगरपालिकाको ो वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुरुयोजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरू

गाउँपालिका र नगरपालिका वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न देहायअनुसारका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू रहेका छन् ।

क. नेपालको संविधानः नेपालको संविधानअनुसार स्थानीय तहको अधिकार अनुसूची ८ को क्रम संख्या नम्बर ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।

ख. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारहरूको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदनः नेपाल सरकारले नेपालको संविधानको अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९ मा उल्लेखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूचीको कार्य विस्तृतीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदनमा स्थानीय तहको अधिकारलाई थप व्याख्या गरेको छ । जस अनुसार स्थानीय तहको तथ्यांकीय अभिलेख व्यवस्थापन र स्थानीय तहका संभाव्य प्राकृतिक श्रोत र साधनको अभिलेख (प्रोफाइल) तयार गर्ने कुरालाई उल्लेख गरिएको छ ।

ग. स्थानीय तहको सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश २०७४:स्थानीय शासन सम्बन्धी कानूनहरू तयार भै नसकेको अवस्थामा तत्काल स्थानीय तहहरू सञ्चालन गर्नको लागि मिति २०७४ साल जेठ १७ गतेको मन्त्रिपरिषदको निर्णयबाट ***स्थानीय तहको सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश, २०७४*** जारी गरिएको छ । यस आदेशको अनुसूची ३ मा स्थानीय तथ्याङ्क र अभिलेख संकलन गर्नु पर्ने बारेमा र अनुसूची ४ मा वडा कार्यालयहरूले योजना तर्जुमा र तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्नु पर्ने व्यहोरा उल्लेख छ । त्यसैगरी जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सूचकांक, राजश्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क संकलन र प्रशोधन गरी राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पार्श्वचित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक अभिलेखनलाई गाउँपालिका वा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार भनि उल्लेख गरिएको छ ।

घ. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा कार्यविधि, २०७४:यस कार्यविधिको दफा १ मा “प्रत्येक स्थानीय तहले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जूमा सहभागितामुलक प्रक्रियाबाट नतिजामुलक ढंगले बनाउनु पर्ने र योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानयि तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथसा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको याथार्थ स्थिती देखिने गरी वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार गर्नु पर्ने छ” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

१.४ तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगरापलिका वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाई, सम्बन्धि विषय विज्ञका सुझाब र नगरपालिकाका सरोकारवालासँगको सहमतिअनुसार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ। वस्तुगत विवरण तयारीमा देहाय बमोजिम चरण र प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ।

१.४.१ नगरपालिका वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिलाई नगरसभाबाट स्वीकृत गरी निर्धारण ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि बमोजिम नगर वस्तुगत विवरण तयार गर्ने निर्णय भई उपलब्ध नगरपालिका वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधिका अतिरिक्त नगरपालिकाको स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार नगार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ (www.mofaga.gov.np) वा अनुसूची १ क र ख मा हेर्नु होला)।

१.४.२ नगरपालिका स्तरीय अभिमुखिकरण तथा सहमति निर्माण

नगरपालिकाको आयोजनामा नगरसभा, कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र नगर विकास सरोकारवाला बीच साझा धारणा, बुझाई र कार्ययोजना तयार गर्न २०७५ बैशाख २७ देखि ३० गते का दिन तीन दिवसीय नगरपालिका स्तरीय स्थानीय सरकार सञ्चालन तथा योजना व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकास तालिमको आयोजना भएको थिया। सोही तालिमको अन्तिम दिन नगर वस्तुगत विवरण (Municipal Profile) बारे अभिमुखीकरण गरिएको थियो। यस कार्यशालाको उद्देश्य नगरसभा तथा कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा नगर विकासका सरोकारवाला बीच नगर वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, वस्तुगत विवरण स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण औजार, विधि तथा प्रक्रिया र सम्बन्धित सरोकारवालाको सहभागिता, सहयोग र प्रतिवद्धता लगायत विविध पक्षका बारेमा जानकारी गराउने तथा छलफल गर्ने रहेको छ। अभिमुखिकरण कार्यक्रममा नगर वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, कानूनी तथा नीतिगत आधार, स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्कको विषय क्षेत्र, श्रोत, संकलन र विश्लेषणका औजार, तयारी विधि तथा प्रक्रियामा तर्जुमा प्रक्रियाबारे अन्तरक्रियामूलक छलफल गरी समान धारणा तथा बुझाई कायम गरीयो। यस क्रममा नगरपालिका तथा सरोकारवालाको जिम्मेवारी र भूमिका तथा प्रतिवद्धता बारे राय परामर्श गरी कार्यतालिका समेत तयार गरियो।

१.४.३ तथ्यांक संकलन

वस्तुगत विवरण तयारीका लागि मुख्य गरेर प्राथमिक र द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ। प्राथमिक श्रोतमा पारिवारिक विवरण संकलन तथा सहभागितामूलक छलफलबाट अन्य विवरण संकलन गर्ने फारमहरु प्रयोग गरिएको थियो। द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम उपयोग गरियो। तथ्यांक संकलनका लागि प्रयोग गरिएका घरपरिवार विवरण सर्वेक्षण फारम **अनुसूची २ (क)**, संस्थागत विवरण संकलन फारम **अनुसूची २ (ख)** प्रस्तुत गरिएको छ। संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरुमा नगर कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरु, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, वैंक तथा वित्तिय संस्था र उक्त कार्यालय, निकाय र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक दस्तावेजहरु प्रमुख रुपमा रहेका छन्। निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरु परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरियो।

त्यसरी नै श्रोत नक्शा तयारीको लागि स्थानीयस्तरमा छनौट गरिएका सहजकर्ताहरुलाई तालिम दिई वडा समितिका पदाधिकारीहरु र अन्य वुद्धिजिविहरुको सहभागितामा Google earth बाट बाटो, सेवा केन्द्रहरु, पोखरी, ताल र बाढी कटान क्षेत्र जस्ता श्रोतहरुको नक्शांकन तथा आवश्यक तथ्यांक संकलन गरिएको थियो।

१.४.४ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी

प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्कशास्त्रीय विधि अनुसार Database management तथा IT विज्ञहरुद्वारा विश्लेषण गरियो । यसलाई https://afp.robuststaging.biz मा Log in गरि हेर्न सकिने बनाईएको छ । यसमा विषय क्षेत्रगत, वडागत र सामाजिक संरचनागत (लैंगिक र जातीगत) अनुसार विश्लेषण गरिएको छ । यसैगरी जिल्लागत रुपमा मात्र प्रतिवेदन वा अभिलेखबाट प्राप्त तथ्यांकलाई नगरपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यिकरण गर्न मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ । विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरु मध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित स्रोत नक्सा तयार गरियो ।

१.४.५ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध नगर वस्तुगत विवरणको ढाँचा, नगर कार्यपालिका र सरोकारसँगको छलफल र निस्कर्ष बमोजिम नगर वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदा तयार गर्दा उपलब्ध ढाँचामा स्थानीय परिवेश र विशिष्टता, विषय तथा सूचना र विवरणलाई समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । मस्यौदामा संभव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्शाको रुपमा जिआईइस नक्शामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.६ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लेखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार नगर वस्तुगत विवरणको मस्यौदा प्रस्तुत तथा छलफल गरी सुझाव प्राप्त गर्न नगरपालिका स्तरीय प्रमाणीकरण कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरिनेछ । कार्यशालामा विषयगत रुपमा मस्यौदा वस्तुगत विवरणको सूचना तथा विवरण प्रस्तुत गरी विषयगत समूह तथा वृहत समूह छलफलमा सुझाव संकलन गर्नुका साथै वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रुपमा अनुमोदन गरी प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई नगरपालिकाको आधाररेखा सूचनाको रुपमा लिई योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता गरी यसैगरी मस्यौदा विवरणमा वडा समिति र शाखा तथा इकाई र जिल्ला समन्वय समिति (जिसस)र सहयोगी निकायहरुलाई उपलब्ध गराई सुझाव संकलन गरिनेछ ।

१.४.७ नगर वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

नगर वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुझाव, जिसस, विषयगत शाखा, वडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी नगर वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो । यससरी तयार भएको वस्तुगत विवरणलाई मोबाईमा Local Govt Profile भन्ने Apps download गरी मोबाईबाट आवश्यकता अनुसार हेर्न र प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

१.५ सीमा

नगर वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकार द्वारा जारी ढाँचा तथा विगतमा सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । विवरणमा यथासक्य बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने अभ्यास भएता पनि स्थानीय शासन संचालनको शुरुवाती अवस्था भएको हुँदा कानूनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाईहरू आइपऱ्यो । सोको बाबजुद सम्बन्धि सबैको प्रयासबाट नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्य पुरा गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्यांकलाई संभव भएसम्म वडागत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नवगठित नगरपालिकामा सीमित कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोत साधनको बाबजुद पहिलो प्रयासको रूपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकाता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: नगरपालिकाको चिनारी

कर्जन्हा नगरपालिका प्रदेश नं. २ अन्तरगत सिराहा जिल्लामा अवस्थित बहुल विशेषता बोकेको नगरपालिका हो । साविकका कर्जन्हा, बडहरामाल, कल्याणपुर कालाबञ्जर र गौताडी गाविस हरू मिलेर बनेको यो नगरपालिका ७६.८४ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा फैलिएको छ[1] । यस परिच्छेदमा यस नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकासका सम्भावनाहरूलाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा व्याख्या गरिएको छ ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

कर्जन्हा नगरपालिका २६ डिग्री ४८ मिनेट ४१ सेकेण्ड उत्तर देखि २६ डिग्री ५६ मिनेट ६ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ८६ डिग्री ८ मिनेट ० सेकेण्ड पूर्व देखि ८६ डिग्री १४ मिनेट ५७ सेकेण्ड पुर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । नगरको तापक्रम अधिकतम ३८ डिग्री सेल्सियस पुग्छ भने न्यूनतम तापक्रम १० डिग्रीसम्म हुन्छ । यस नगरपालिकाको कार्यालय सिराहा जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम लाहान देखि करीब ३४ किमीको दुरीमा अवस्थित छ । सिराहा जिल्लाको पश्चिम सिमान्तक यस नगरपालिकाको पूर्वमा मिर्चैया नगरपालिका, दक्षिणमा कल्याणपुर नगरपालिका र उत्तरमा उदयपुर जिल्लासँग सिमाना जोडिएको छ । पश्चिममा कमला नदीले धनुषा जिल्ला सँगको सीमाना छुट्याएको छ । यस नगरपालिकाको कूल क्षेत्रफल ७६.८३ वर्ग किमी रहेको छ । यसले जिल्लाको कूल क्षेत्रफल (११४०.५७ वर्ग कि.मी.) को ६.७४ प्रतिशत भूभाग ओगटेको छ । वडा अनुसार गाउपालिकाको क्षेत्रफल निम्न अनुसार रहेको छ ।

तालिका १: भौगोलिक अवस्थिति

वडा नं.	समावेश गाविस	क्षेत्रफल (वकिमी)	प्रतिशत
१	बडहरामाल (१)	८.७५	११.३९
२	बडहरामाल (२)	१०.१८	१३.२५
३	बडहरामाल (३,४)	४.९८	६.४८
४	बडहरामाल (६, ६)	८.८	११.४६
५	बडहरामाल (८, ९)	२.४४	३.१८
६	बडहरामाल (७) र कल्याणपुर कालबन्जर (१, २, ३)	६.१९	८.०६
७	गौताडी (ट-९) र कल्याणपुर कालबन्जार (४-९)	८.५३	११.१०
८	गौताडी (१-५)	३.५२	४.५८
९	कर्जन्हा (१, २, ३०	०.६६	०.८६
१०	कर्जन्हा (७, ८, ९)	११.५७	१५.०६
११	कर्जन्हा (४, ५, ६)	११.२१	१४.५९
जम्मा		७६.८३	१००

श्रोतः संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, स्थानीय तह पोर्टल (अभिगमन १० सेप्टेम्बर २०१८)

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

कर्जन्हा नगरपालिका नेपालको ऐतिहासिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक रूपले महत्वपूर्ण नगरपालिका हो । साविकका कर्जन्हा, बडहरामाल, कल्याणपुर कालाबञ्जर र गौताडी गाविस मिलाएर वि.सं. २०७३ मा कर्जन्हा नगरपालिकाको गठन गरिएको हो । सिराहा जिल्लाको पश्चिम सिमानामा अवस्थित यो नगरपालिका धनुषा र उदयपुर जिल्लासँग जोडिएको सीमान्त जिल्ला हो । यस नगरपालिकाको नाम साविकको कर्जन्हा गाविसको नाम बाट आएको हो । एघार वटा वडा रहेको यस नगरपालिकाको कार्यालय साविकको कर्जन्हा गाविस रहेको भवनमा रहेको छ ।

[1] *कर्जन्हा नगरपालिकाको वेवसाइट* www.karjanhamun.gov.np *(Access date :10-September-2018)*

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

कर्जन्हा नगरपालिका संघीय गणतन्त्र नेपालको प्रदेश नं. २ अन्तरगत सिराहा जिल्लामा अवस्थित रहेको छ। सिराहा जिल्लामा विद्यमान रहेका ८ नगरपालिका र ९ गाउँपालिका गरी १७ वटा स्थानीय तह मध्ये कर्जन्हा नगरपालिका एक हो । नगरपालिकाको केन्द्र साविक कर्जन्हा गाविसको कार्यालय रहेको स्थानमा रहेको छ । साविकमा नेपालको पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्रमा पर्ने सगरमाथा अञ्चलको सिराहा जिल्लामा रहेको यो नगरपालिका संघीय प्रतिनिधि सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि निर्वाचन क्षेत्र नं ४ मा पर्दछ । त्यसैगरी प्रदेश सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि जिल्लाभरमा तय गरिएका ८ निर्वाचन क्षेत्रमध्ये क्षेत्र नं. ४ (१) मा पर्दछ (निर्वाचन आयोग २०७४) । साविकका ४ गाविसहरू समावेश गरी बनेको यस कर्जन्हा नगरपालिकामा ११ वडाहरू रहेका छन् ।

नक्शा २.१: कर्जन्हा नगरपालिकाको अवस्थिति

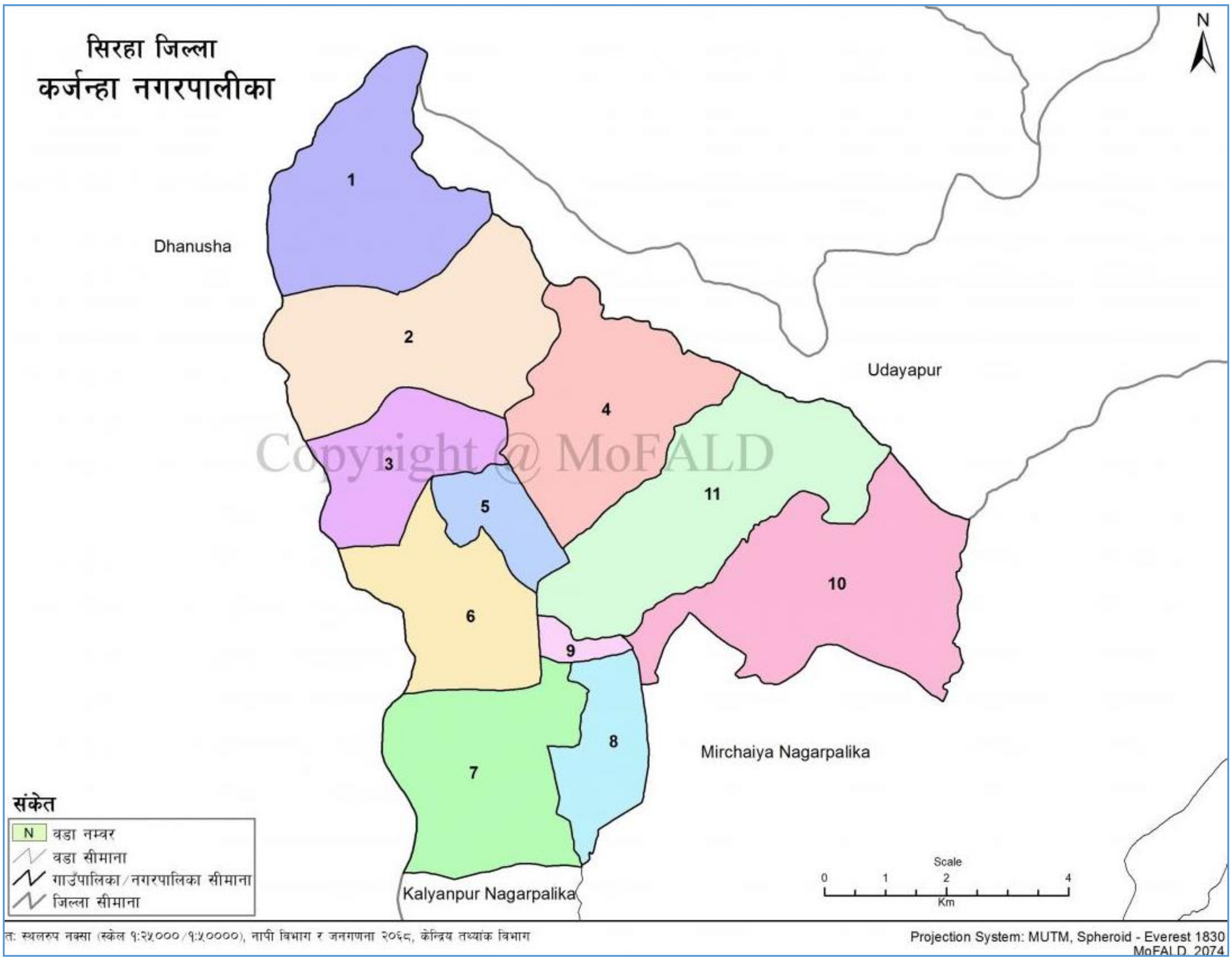

श्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, स्थानीय तह पोर्टल

२.४ धरातलीय अवस्था

तराईको जिल्ला अन्तरगत रहेको यस क्षेत्रमा धरातलिय स्वरूपका हिसाबले यस नगरपालिकामा समथर भूभाग, चुरे क्षेत्र तथा केही भाग नदीको बगरले ओगटेको छ। यस नगरपालिकामा बसोबाास योग्य क्षेत्र सहितको उर्वर खेतीयोग्य जमिन लगायत सबै वर्गको जमीन रहेको छ । सामान्यतया: यस क्षेत्रमा बलौटे किसिमको माटो रहेको देखिन्छ । नगरपालिकाको विभिन्न वडामा भएका जग्गाहरू अब्बल, दोयम, सिम र चाहार वर्गका छन् । सबै भन्दा धेरै ३०५० बिगहा जग्गा दोयम वर्गमा पर्दछ। त्यसपछि क्रमश: सीम र चाहार वर्गको जमीन छ। अब्बल जग्गा सबैभन्दा कम १९३० बिगहा रहेको छ। वडा नं ७ मा अधिकांश जग्गा अब्बल दर्जाको रहेको छ भने वडा नं १ र ४ मा अधिकांश जग्गा चाहार वर्गको रहेको छ। तपसीलको तालिकाबाट जग्गाको किसिम प्रष्ट्याइएको छ।

तालिका २: जग्गाको किसिमको आधारमा क्षेत्रफल

वडा नम्बर	इकाई	अब्बल	दोयम	सिम	चहार
१	बिघा	५०	२००	३००	५००
२	बिघा	२००	२००	५०	५०
३	बिघा	५०	१५०	५००	२००
४	बिघा	१००	२००	५०	५००
५	बिघा	१००	५००	२००	२००
३	बिघा	१५०	६५०	३००	२५०
६	बिघा	३००	३००	१५०	१५०
७	बिघा	६००	२००	१००	१००
८	बिघा	१५०	२५०	१५०	१५०
९	बिघा	२००	१००	१००	१००
१०	बिघा	१०	२००	६००	१९०
११	बिघा	२०	१००	५००	४००

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५, कर्जन्हा नगरपालिका

नगरपालिकाको कूल क्षेत्रको ३५.६९ प्रतिशत वनक्षेत्र, ५९ प्रतिशत भूभाग खेतीयोग्य रहेको छ। भू उपभोगको विवरण तलको तालिका अनुसार रहेको छ।

तालिका ३: भू उपयोगको आधारमा क्षेत्रफल

भूमिको प्रकार	क्षेत्रफल (बर्ग कि.मि.)	प्रतिशत
खाली जमिन	०.०६	०.०८
खेतीयोग जमिन	४५.३३	५९.००
जंगल	२७.४२	३५.६९
झाडि बुट्यान	०.२३	०.३०
घासे भूमि	०.३८	०.४९
बगैचा	०.१९	०.२४
नदी खोला	१.४९	१.९४
पोखरी ताल	०.०२	०.०३
बगर	१.७१	२.२२
जम्मा	७६.८३	१००.००

श्रोत: LRMP 1996, नापी विभाग

नक्शा २.२ नगरपालिकाको भूउपयोग अवस्था

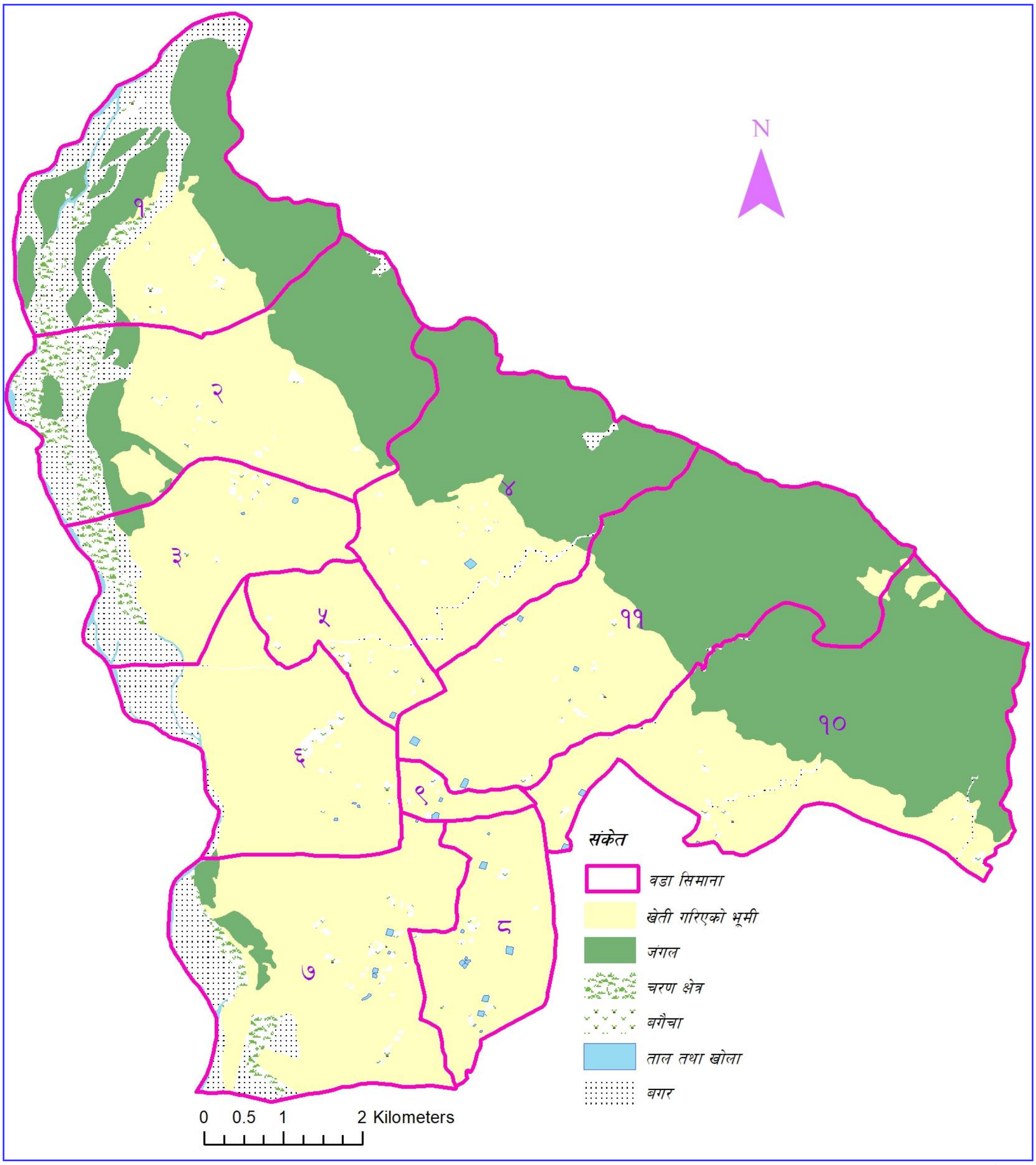

श्रोतः LRMP 1996, नापी विभाग

२.५ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

ऐतिहासिक महत्वको साँस्कृतिक विशेषता बोकेको यस क्षेत्रमा हिन्दू सँस्कृतिको अनुपमस्थलका रूपमा रहेको छ । विभिन्न जातिको मिश्रित बसोवास रहेको यस नगरपालिकामा मुख्य कामकाजी भाषा नेपाली तथा बोलिचालीको भाषा नेपाली, मैथिली, थारु, हिन्दी आदि रहेको पाइन्छ । धार्मिक रूपमा हिन्दू धर्मालम्बीहरूको बाहुल्यता रहेको यो क्षेत्रमा इस्लाम र बौद्ध धर्मावलम्बी हरूको समेत बसोबास रहेको छ । यहाँ मनाइने चाडपर्वहरूमा सिरुवा, कृष्णाष्टमी, तिज, जनैपुर्णिमा, जितीया, दशै, तिहार, छठ, माघी, साउन पुर्णिमा, माघ पुर्णिमा, विजय पुर्णिमा, महाशिवरात्री, ईद, बकर ईद, बुद्ध जयन्ती, ल्होसार आदि रहेका छन् । आपसी धार्मिक सहिष्णुता रहेको यो नगरमा चाडपर्वका समयमा गरिने बिभिन्न क्रियाकलापहरूले यहाँको सामाजिक र साँस्कृतिक उत्कृष्टता झल्काउने गर्दछन् । भेषभुषाका रूपमा

पुरुषहरूले मुख्य रूपमा कमीज, सुरवाल, टोपी, धोती कुर्ता वा सर्ट पाइन्ट र महिलाले सारी चोलो, लेहेङ्गा चोली, कुर्ता सलवार, सर्ट पाइन्ट, पेटानी आदि लगाउने गर्दछन् । यस नगरपालिकामा मन्दिर, मस्जिद, जस्ता महत्वपूर्ण सांस्कृतिक सम्पदाहरू छन् ।

२.६ विकासका सम्भावनाहरु

कर्जन्हा नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरु, आर्थिक अभ्यास र उपलब्ध मानविय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने यस नगरपालिकामा विकासका प्रशस्त सम्भावनाहरुको आँकलन गर्न सकिन्छ । गाउँ विकासका संम्भावनाहरुलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४: विकासका सम्भावनाहरु

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावना
१	प्राकृतिक श्रोत तथा साधन	• समथर भूभाग • बाह्रै महिना बहने सिचाईको सुविधा • बाह्रै महिना बहने नदि • नदी तथा पोखरी
२	आर्थिक	• नजिकको बजार केन्द्र सम्मको सहज पहुँच तथा व्यापार व्यवसायमा सरलता • आप, कटहर, लिचि, कागती जस्ता फलफुल उत्पादन • धान, गहुँ, कोदो, मकै, उखुजस्ता बाली र तरकारीको उत्पादन • सबै खेती तथा सिंचित हुने जमिन • वित्तिय सुबिधामा सहज पहुँच
३	सामाजिक/साँस्कृतिक	• मा.वि. तहको शैक्षिक संस्था सम्मको पहुँच • स्वास्थ्य चौकी, केन्द्रहरुबाट स्वास्थ्य सुविधा • सरसफाईका अभ्यास • खानेपानी सुबिधा • स्थानिय परम्परागत नाच जस्ता साँस्कृतिक अभ्यास
४	भौतिक पूर्वाधार	• राजमार्गमा पहुँच • हलुका तथा गह्रुङ्गो सवारी साधन आवतजावत • निर्माणाधिन ग्रामिण सडक र विद्युत पूर्वाधार • आवश्यकता अनुसारका पुलको निर्माण
५	सुशासन तथा संस्थागत	• नगरपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन • गैससको विकास कार्यमा संलग्नता • वार्षिक कार्य योजना कार्यान्वयनको चरणमा रहेको

२.७ ग्राहर्स्थ उत्पादन, औषत आयु र गरिवी

नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ तथा गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ मा सिराहा जिल्लाको सन्दर्भमा औंल्याइएका तथ्यहरूलाई कर्जन्हा नगरपालिकाको हकमा पनि सामान्यीकरण गरिएको छ । राष्ट्रिय योजना आयोग तथा राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रमले तयार पारेको नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ अनुसार सिराहा जिल्ला मानव विकास सूचकांकका दृष्टिकोणले ७५ जिल्लाहरू मध्ये ६२ औं स्थानमा पर्दछ । यस जिल्लाको मानव विकास सूचकांकको मान ०.४०८ रहेको छ । जसअनुसार औषत आयु ७१.३ वर्ष तथा प्रतिव्यक्ति आम्दानी ६८९ अमेरिकी डलर रहेको छ ।

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा नगरपालिकाको जनसांख्यिक अवस्थासँग सम्बन्धित बस्ती, घरपरिवारको विवरण, जनसंख्या बनोट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरू समाविष्ट रहेका छन्।

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

नगरपालिकाको कूल जनसंख्या ३१३५८ रहेको देखिन्छ। वडा अनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. २ मा ४३२९ रहेको छ भने सबै भन्दा न्यून वडा नं. ४ मा ३५८ रहेको देखिन्छ। विवरण अनुसार औषत घरपरिवारको आकार ४.३४ र महिला-पुरुष लैंगिक अनुपात २३५.०९ रहेको छ[२]। वडागत जनसंख्याको तुलनात्मक विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५: जनसंख्या वितरणको अवस्था

वडा नं	जनगणना २०६८ अनुसार						घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार					
	घरपरिवार	जनसंख्या			औषत परिवार	लैंगिक अनुपात	घरपरिवार	जनसंख्या			औषत परिवार	लैंगिक अनुपात
		जम्मा	पुरुष	महिला				जम्मा	पुरुष	महिला		
१	४८१	२३७०	११२१	१२४९	४.९३	८९.७५	५००	२२३५	११३१	११०४	४.४७	१०२.४५
२	७२७	३६७५	१७५३	१९२२	५.०६	९१.२१	८१६	४१८७	२२४७	१९४०	५.१३	११५.८२
३	६८७	३४९३	१६४९	१८४४	५.०८	८९.४३	८६१	४३२९	२३०७	२०२२	५.०३	११४.०९
४	५३१	२४४६	११९०	१२५६	४.६१	९४.७५	५५३	३५८	३३५	२३	०.६५	१४५६.५
५	४४४	२११३	१०६५	१०४८	४.७६	१०१.६२	३९७	१९५३	१०४८	९०५	४.९२	११५.८
६	७०३	३५०५	१७१८	१७८७	४.९९	९६.१४	८४७	३९५०	२१३८	१८१२	४.६६	११७.९९
७	६३९	३३४१	१५७८	१७६३	५.२३	८९.५१	६७६	३३४३	१८०३	१५४०	४.९५	११७.०८
८	४७३	२५५७	११७५	१३८२	५.४१	८५.०२	७०६	३२५५	१६८२	१५७३	४.६१	१०६.९३
९	४६४	२२३३	१०५२	११८१	४.८१	८९.०८	५५३	२९०५	१५४२	१३६३	५.२५	११३.१३
१०	४५६	२७४८	१२८४	१४६४	६.०३	८७.७	६३७	३६८३	१९६९	१७१४	५.७८	११४.८८
११	४८३	२४८६	११८५	१३०१	५.१५	९१.०८	५००	११६०	६११	५४९	२.३२	१११.२९
जम्मा	६०८८	३०९६७	१४७७०	१६१९७	५.०९	९१.३९	७०४६	३१३५८	१६८१३	१४५४५	४.३४	२३५.१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.२ जनघनत्वको अवस्था

नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल ७६.८१ वकिमि र जनसंख्या ३१३५८ रहेको छ। जस अनुसार यस नगरपालिकाको जनघनत्व ८३२.२९ जना प्रति वकिमि रहेको छ। वडागत रुपमा हेर्दा सबैभन्दा कम क्षेत्रफल भएको वडा नं. ९ को ४४०१.५२ जना प्रति वकिमी र सबैभन्दा बढी क्षेत्रफल भएको वडा नं. १० को ३१८.३२ जना प्रति वकिमी रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६: जनघनत्वको अवस्था

वडा नम्बर	जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति वकिमी)
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (वकिमी)	प्रतिशत	
१	२२३५	७.१३	८.७५	११.३९	२५५.४३
२	४१८७	१३.३५	१०.१८	१३.२५	४११.३०

[२] *'जनसंख्याका पारिभाषिक शब्दावली, २०६१ श्री ५ को सरकार, जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालय'* मा उल्लेखित महिला पुरुष अनुपातको सूत्र {(पुरुषको जनसंख्या/महिलाको जनसंख्या)*१००} अनुसार हिसाब गर्दा।

वडा नम्बर	जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति वकिमी)
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (बकिमी)	प्रतिशत	
३	४३२९	१३.८१	४.९८	६.४८	८६९.२८
४	३५८	१.१४	८.८	११.४६	४०.६८
५	१९५३	६.२३	२.४४	३.१८	८००.४१
६	३९५०	१२.६०	६.१९	८.०६	६३८.१३
७	३३४३	१०.६६	८.५३	११.१	३९१.९१
८	३२५५	१०.३८	३.५२	४.५८	९२४.७२
९	२९०५	९.२६	०.६६	०.८६	४४०१.५२
१०	३६८३	११.७५	११.५७	१५.०६	३१८.३२
११	११६०	३.७०	११.२१	१४.५९	१०३.४८
जम्मा	३१३५८	१००	७६.८३	१००	८३२.२९

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग, २०६८ र घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेरका आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समुह अनुसार ५ वर्ष मुनिको जनसंख्या ३४१७ र ७० वर्ष भन्दा माथिको १०६० रहेको देखिन्छ । लैंगिकताका आधारमा वडागत उमेर समुह अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ७: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	उमेर समूह अनुसार जनसंख्या															
	५ वर्ष मुनी		६-१४ वर्ष		१५-१८ वर्ष		१९-२४ वर्ष		२५-४९ वर्ष		५०-५९ वर्ष		६०-६९ वर्ष		७० वर्ष माथि	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	१२६	१२३	२१८	१९२	११४	९१	३७२	३५०	१७५	१७१	५१	६८	४१	६५	३४	४४
२	२८५	२२६	३९०	३३२	१९२	१५०	७३९	६८२	२६५	२४४	१७५	१०९	१०२	९५	९९	१०२
३	३१३	२५५	४२६	३८५	१९०	१६२	७५५	६७३	२६७	२२९	१४७	१२०	१३२	१२३	७७	७५
४	११	४	४३	९	३७	३	१६५	१	४९	१	१६	०	४	२	१०	३
५	१४२	१३५	१९०	१६२	८५	६४	३५२	३१२	९७	९३	१०५	६३	५१	५४	२६	२२
६	११०	९२	४४०	३६८	१८५	१९२	७६४	६२७	२७६	२४०	१५७	११८	१२५	१०८	८१	६७
७	९३	७३	३४५	३०५	१६८	१५३	६९९	५७४	१९९	१९६	१२९	९८	१०३	८१	६७	६०
८	२०३	१९२	३१२	३२१	१५०	१४३	५७४	५०८	१७६	१७९	११०	११६	१०५	६९	५२	४५
९	२१८	१८०	२६१	२४६	११९	१११	५४३	४६७	१५०	१३८	१२१	९५	९७	८७	३३	३९
१०	३२८	२६६	३८४	३६७	१५५	१५८	६२१	५२८	२२८	१७२	१०७	९५	९३	९३	५३	३५
११	२७	१५	१००	१२०	६५	५४	२४१	२०६	७४	७४	४८	३८	३४	२८	२२	१४
जम्मा	१८५६	१५६१	३१०९	२८०७	१४६०	१२८१	५८२५	४९२८	१९५६	१७३७	११६६	९२०	८८७	८०५	५५४	५०६

स्रोत:घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस नगरपालिका भित्र मातृभाषाका रुपमा मैथली बोल्ने ८२.५५ प्रतिशत रहेका छन् भने नेपाली भाषा बोल्ने १५.३४ प्रतिशत रहेका छन् । वडागत रुपमा मातृभाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	मातृभाषा अनुसार जनसंख्या										
	नेपाली	मैथली	भोजपुरी	थारु	हिन्दी	उर्दु	बान्तवा	तामाङ्ग	झागड	अन्य	उल्लेख नभएको	जम्मा

वडा नम्बर	मातृभाषा अनुसार जनसंख्या											
	नेपाली	मैथली	भोजपुरी	थारु	हिन्दी	उर्दु	बान्तवा	तामाङ्ग	झागड	अन्य	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	१२८३	९१८	१	७	१	०	०	३	०	०	२२	२२३५
२	१९६९	२१४६	२	०	०	१	०	३	०	०	६६	४१८७
३	८५४	३४४४	१	०	१	०	०	०	०	१	२८	४३२९
४	६५	२७५	०	१	०	०	०	३	०	०	१४	३५८
५	३७७	१३८५	१६	०	२	०	०	३	१	०	१६९	१९५३
६	७७	३८१४	१	४	०	०	१	०	०	०	५३	३९५०
७	३	३२९०	०	१	३	०	०	०	०	०	४६	३३४३
८	८६	३१३७	२	०	०	०	०	०	०	०	३०	३२५५
९	१	२८१९	०	२६	०	०	०	०	०	०	५९	२९०५
१०	१	३६०६	२	१	९	०	१	०	०	०	६३	३६८३
११	९५	१०५३	०	०	७	०	०	०	०	०	५	११६०
जम्मा	४८११	२५८८७	२५	४०	२३	१	२	१२	१	१	५५५	३१३५८
प्रतिशत	१५.३४	८२.५५	०.०८	०.१३	०.०७	०.००	०.०१	०.०४	०.००	०.००	१.७७	१००.००

स्रोत:घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार धार्मिक हिसाबले नगरपालिका भित्र हिन्दु धर्म मान्ने २९१८५ अर्थात ९३.०७ प्रतिशत रहेका छन् । त्यसैगरी, बौद्ध र ईस्लाम धर्म मान्नेहरुको जससंख्या क्रमश: ३१० र १४१४ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	धर्म अनुसार जनसंख्या								
	हिन्दु	बौद्ध	ईस्लाम	इसाई	किराँत	जैन	अन्य	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	२१८३	१४	०	६	१२	०	०	२०	२२३५
२	३९२९	१३१	९०	२०	०	१	०	१६	४१८७
३	४२०८	७९	२६	१०	०	०	०	६	४३२९
४	३३८	१७	०	२	०	०	०	१	३५८
५	१७३४	४८	१	६	०	०	०	१६४	१९५३
६	३८७५	३	०	१८	१	०	१९	३४	३९५०
७	३३३४	३	०	१	०	०	०	५	३३४३
८	३०२६	९	१८६	४	०	०	०	३०	३२५५
९	२८४४	१	१४	२०	०	०	१	२५	२९०५
१०	२५६१	१	१०९७	०	०	०	०	२४	३६८३
११	११५३	४	०	३	०	०	०	०	११६०
जम्मा	२९१८५	३१०	१४१४	९०	१३	१	२०	३२५	३१३५८
प्रतिशत	९३.०७	०.९९	४.५१	०.२९	०.०४	०.००	०.०६	१.०४	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.६ जातिगत आधारमा घरपरिवार विवरण

जातजातिगत आधारमा घरपरिवारको स्थिति हेर्दा सबैभन्दा बढी तराई अन्य २४.६५ प्रतिशत रहेका छन् भने दोस्रोमा तराईका दलित २३.३० प्रतिशत रहेका छन् । जातजातिगत आधारमा घरपरिवारलाई वडागत रुपमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०: जातिगत आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नम्बर	जातिगत आधारमा घरपरिवार संख्या									
	पहाडी वाम्हण /क्षेत्री	तराई वाम्हण /क्षेत्री	पहाडी आदीबासी /जनजाती	तराई आदीबासी /जनजाती	पहाडी दलित	तराई दलित	मुस्लिम	पहाडी अन्य	तराई अन्य	जम्मा
१	५४	३५	१५५	२	८	१९	०	२१४	१३	५००
२	१४	३२३	१०	१७२	१	६४	२०	२८	१८४	८१६
३	११५	१३	४९	२९	३	१३९	४	९	५००	८६१
४	२	५	३	४६	०	३९	०	४५५	३	५५३
५	१	०	२	५७	२	१५८	०	१७६	१	३९७
६	१	६	३०	७	२	३०९	०	३१	४६१	८४७
७	०	३	०	३२७	१	१६६	०	८६	९३	६७६
८	०	०	४	१८२	०	३१४	३४	२३	१४९	७०६
९	०	१	०	२२१	१	३१३	२	१५	०	५५३
१०	०	१०	२	५	०	९३	१८६	९	३३२	६३७
११	०	१	२	१७६	१७	२८	०	२७५	१	५००
जम्मा	१८७	३९७	२५७	१२२४	३५	१६४२	२४६	१३२१	१७३७	७०४६
प्रतिशत	२.६५	५.६३	३.६५	१७.३७	०.५०	२३.३०	३.४९	१८.७५	२४.६५	१००

स्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.७ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

जातजातिगत आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा सबैभन्दा बढी तराई अन्य ३१.३८ प्रतिशत रहेका छन् भने दोस्रोमा तराईका दलित २७.२० प्रतिशत रहेका छन् । जातजातिगत आधारमा जनसंख्यालाई वडागत रुपमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११: जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	जातिगत आधारमा जनसंख्या										
	पहाडी वाम्हण /क्षेत्री	तराई वाम्हण /क्षेत्री	पहाडी आदीबासी /जनजाती	तराई आदीबासी /जनजाती	पहाडी दलित	तराई दलित	मुस्लिम	पहाडी अन्य	तराई अन्य	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	५३३	४३८	८७९	४३	८६	१२५	०	१८	१०९	४	२२३५
२	७२	१६३७	४५	९३६	१	३३२	९३	७	१०५७	७	४१८७
३	५६९	५५	२२७	१५९	२३	६८४	२७	९	२५७४	२	४३२९
४	२	३१	८	१४४	१	१५८	०	०	१३	१	३५८
५	५०	२७	४	३२५	७१	१०९९	१	२७	२९०	५९	१९५३
६	१	२८	१५३	१९	५	१४६०	०	१०	२२६१	१३	३९५०
७	०	९	०	१६६८	८	७९४	०	०	८५९	५	३३४३
८	०	०	१०	८६६	४	१४७२	१८८	४	७०२	९	३२५५
९	०	१६	२	११४५	७	१७१६	१४	१	०	४	२९०५
१०	१	३६	४	१९	३	५२३	११२५	१	१९७१	०	३६८३
११	०	८	६	८९१	८४	१६६	०	०	४	१	११६०
जम्मा	१२२८	२२८५	१३३८	६२१५	२९३	८५२९	१४४८	७७	९८४०	१०५	३१३५८
प्रतिशत	३.९२	७.२९	४.२७	१९.८२	०.९३	२७.२०	४.६२	०.२५	३१.३८	०.३३	१००

स्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.८ घरमुलीको विवरण

लैङ्गिकताका आधारमा घरमुलीको स्थिति हेर्दा कूल ७०४६ घरपरिवार मध्ये पुरुष घरमुली हुने घरपरिवार ६३१३ र महिला घरमुली हुने घरपरिवार ७३३ रहेका छन् । लिङ्गका आधारमा वडागत घरमुलीको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १२: घरमुलीको विवरण

वडा नं.	घरपरिवार संख्या		
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा
१	४६९	३१	५००
२	७२७	८९	८१६
३	७२६	१३५	८६१
४	५५०	३	५५३
५	३७०	२७	३९७
६	७३९	१०८	८४७
७	६३३	४३	६७६
८	५११	१९५	७०६
९	५१८	३५	५५३
१०	५९५	४२	६३७
११	४७५	२५	५००
जम्मा	६३१३	७३३	७०४६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.९ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खालका अपांगता भएका व्यक्तिहरु मध्ये सबैभन्दा उच्च शारिरीक अपांगता भएकाहरुको संख्या २२८ रहेको छ । वडागत रुपमा हेर्दा वडा नं. ९ मा सबैभन्दा बढी ९८ जना अपाङ्ग रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुग गरिएको छ ।

तालिका १३: अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

वडा नं.	अपांगताका आधारमा जनसंख्या								
	शारीरिक अपाङ्गता	वौद्धिक अपाङ्गता	दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने)	सुन्न नसक्ने (बहिरा)	बोली अकमकिने (भकभके)	मनोसामाजिक अपाङ्गता	अपाङ्ग नभएको	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	१०	०	२	१०	०	१	२१९३	१९	२२३५
२	१५	४	१	१३	२	५	४११७	३०	४१८७
३	३५	१२	६	६	७	०	४२४४	१९	४३२९
४	२	०	०	०	०	०	३४०	१६	३५८
५	१०	४	०	२	५	४	२४	१९०४	१९५३
६	१४	२	१	२	०	०	३८५१	८०	३९५०
७	३२	३	३	१	१	६	३२८०	१७	३३४३
८	२८	५	०	८	१	३	१४९६	१७१४	३२५५
९	३७	५	४२	८	६	०	२७९१	१६	२९०५
१०	३७	१८	६	२	४	१	३	३६१२	३६८३
११	८	२	०	०	१	०	१६	११३३	११६०
जम्मा	२२८	५५	६१	५२	२७	२०	२२३५५	८५६०	३१३५८
प्रतिशत	०.७३	०.१८	०.१९	०.१७	०.०९	०.०६	७१.२९	२७.३०	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.१० बसोवासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्र रहेका कूल ३१३५८ जनसंख्या मध्ये ८७.७९ प्रतिशत जनसंख्या आफ्नै घरमा बस्ने गरेका छन् । त्यसैगरी, स्वदेशमै अन्यत्र रहेको र विदेश गएकाहरुको जनसंख्या क्रमशः १३५९ र १९६६ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरणलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १४: बसोबारको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बसोबासका आधारमा जनसंख्या विवरण				
	गणना गरेको स्थान बसोबास गरेको	स्वदेशमा अन्यत्र बसोवास गरेको	विदेश गएको	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	१८६०	१९९	१६९	७	२२३५
२	३६०३	३३८	२४५	१	४१८७
३	३८७०	१८९	२७०	०	४३२९
४	३५०	४	२	२	३५८
५	१४६७	४९	५४	३८३	१९५३
६	३५६३	५६	२९५	३६	३९५०
७	३२५८	५०	३१	४	३३४३
८	२९८४	१०७	१३७	२७	३२५५
९	२४४४	२०८	२४८	५	२९०५
१०	३१४१	१०३	४०६	३३	३६८३
११	९९०	५६	१०९	५	११६०
जम्मा	**२७५३०**	**१३५९**	**१९६६**	**५०३**	**३१३५८**
प्रतिशत	**८७.७९**	**४.३३**	**६.२७**	**१.६०**	**१००**

स्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.११ बैवाहिक स्थिति

नगरपालिकाको जनसंख्याको बैवाहिक स्थितिलाई हेर्दा ५०४१ जना अविवाहित, ८०१७ जना कम उमेर, १५६९५ जना एकल विवाहित तथा ९१८ जना विदुर वा विधवा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १५: बैवाहिक स्थिति

वडा नम्बर	बैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण								
	अविवाहित	एकल विवाह	वहुविवाह	पुनः विवाह	विधवा/विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	विवाहित तर अलग बसेको	कम उमेर	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	४२९	१०५५	२०	८	२९	२	३	५९८	९१	२२३५
२	५५४	२१४३	२७	३	११२	२	१७	१२६१	६८	४१८७
३	५०४	२१९८	६६	१७	७८	२	६	१४३१	२७	४३२९
४	७६	२०७	२	०	१	०	०	५९	१३	३५८
५	२०५	७४८	१५	०	२	१	१	४५७	५२४	१९५३
६	४५३	२३०६	१७	०	६६	८	१	९४४	१५५	३९५०
७	७२९	१८९२	१७	०	१२	८१	०	५५४	५८	३३४३
८	६०७	१६८१	२६	३	४०	८	०	८१३	७७	३२५५
९	५७५	१०६०	२१	११	५३७	०	१	६५७	४३	२९०५
१०	५७९	१८५९	३८	१	६	२	३	१११३	८२	३६८३
११	३३०	५४६	२	१	३५	१	०	१३०	११५	११६०
जम्मा	**५०४१**	**१५६९५**	**२५१**	**४४**	**९१८**	**१०७**	**३२**	**८०१७**	**१२५३**	**३१३५८**

स्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.१२ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७४ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

गतवर्षको विवरण अनुसार नगरपालिकामा कुल ७२६ जन्मदर्ता, १५५ मृत्युदर्ता र ३६३ विवाह दर्ता भएको देखिन्छ। त्यसैगरी ४६ घरपरिवार बसाईसराई गरी नगरपालिका क्षेत्रमा आएको र ४४ घरपरिवार बसाईसराई गरी गएको देखिन्छ। व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १६: व्यक्तिगत घटना विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	बसाइँसराई	
				आएको	गएको
१	५९	८	४५	१०	९
२	८७	९	२६	११	१२
३	८०	२५	९०	१०	५
४	९९	१२	३०	४	३
५	९५	२८	१०५	५	९
६	९५	१६	२६	३	४
७	०	०	०	०	०
८	१३५	३३	२५	२	२
९	७६	२४	१६	१	०
१०	०	०	०	०	०
११	०	०	०	०	०
जम्मा	**७२६**	**१५५**	**३६३**	**४६**	**४४**

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा नगरपालिकाको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तीय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शीर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

यस शिर्षक अन्तरगत आर्थिक गतिविधिको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१.१ प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या

नगरपालिकाको कूल जनसंख्या ३१३५८ मध्ये २५७२ अर्थात ८.२० प्रतिशत जनसंख्याको मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन रहेको छ। जसअनुसार अध्ययन गर्नेहरु १५.७६ प्रतिशत रहेका छन् भने ज्याला मजदुरीलाई प्रमुख पेशा बनाउने ९.६६ प्रतिशत रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १७: प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या

वडा नं	कृषि तथा पशुपालन	नोकरी	उद्योग /व्यापार	ज्याला/ मजदुरी	व्यवसायिक कार्य	वैदेशिक रोजगारी	विद्यार्थी (अध्ययनरत)	गृहणी	वेरोजगार	कम उमेर	अन्य	उल्लेख नभएको
१	२५३	१२९	१३	१९७	१	१२०	४२४	४४१	१६१	४४५	२०	३१
२	६५३	२२९	१८२	२४८	२०	२७९	६८४	४८३	४५४	९१९	२	३४
३	४६९	७५	९७	४४२	१५	३५६	६०८	८०१	३०५	१०९१	५६	१४
४	१६	१८	३६	३४	२	१३०	३५	४	१२	६५	०	६
५	७०	५५	३१	२१९	५०	१२५	२०९	३५९	१०५	४६४	४	२६२
६	२९९	६२	५३	५५१	७	५१७	५८३	९९६	१०५	६४८	३३	९६
७	१०६	८५	२४	२६	१	५०४	६३०	१२२९	२२५	४७२	३	३८
८	१९६	४६	८	४४७	३२	३५०	५६३	७५४	१०६	६९६	१२	४५
९	११२	५२	१३९	२६३	३	३५२	४३९	६५१	२१८	६४२	२	३२
१०	२६२	३२	१०	४१९	४	३८३	५२६	७१४	२८२	९५८	५२	४१
११	१३६	१९	३१	१८४	२	१३१	२४१	६१	१०२	१४३	१	१०९
जम्मा	२५७२	८०२	६२४	३०३०	१३७	३२४७	४९४२	६४९३	२०७५	६५४३	१८५	७०८
प्रतिशत	८.२०	२.५६	१.९९	९.६६	०.४४	१०.३५	१५.७६	२०.७१	६.६२	२०.८७	०.५९	२.२६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.१.२ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

नगरपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुन सक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ्ग, वन, मेडिसिन, वकिल, पत्रकार जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको संख्या कुल १४४ रहेको छ। जसमध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं. १० मा २६ जना रहेका छन् भने वडा नं. १ र ३ मा ५ जना त्यस्ता खालका दक्षता भएका मानव संसाधन उपलब्ध रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी क्षेत्र, विद्या तथा वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १८: प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन												जम्मा
	कृषि र पशु		इञ्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		वकिल		पत्रकार		
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
१		१		२				२					५
२	१	४				१	२	३		७		२	२०

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन												जम्मा
	कृषि र पशु		इञ्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		वकिल		पत्रकार		
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
३		१		४									५
४			४					४	४				१२
५	१	३				१		२		१			८
६		२		५		१		४		२			१४
७		५		११				६					२२
८	१	५		५		१		५					१७
९				५		१							६
१०	२	६		१५				३					२६
११		१		२		१		४				१	९
जम्मा	५	२८	४	४९	०	६	२	३३	४	१०	०	३	१४४

स्रोतः समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.३ बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण

यस नगरपालिकाबाट बैदेशिक रोजगारीका लागि अन्य राष्ट्रहरुमा जाने कुल ४९७९ जना मध्ये सबैभन्दा उच्च संख्यामा खाडीमुलुक तथा मलेसिया जाने मात्र रहेको देखिन्छ । यहाँका मानिस भारत, युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिय, जापान, कोरिया जस्ता राष्ट्रहरुमा रोजगारीका लागि जाने गरेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १९: बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण

वडा नं	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको संख्या					
	भारत	खाडीमुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्टेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा
१	५०	२००	१५	२	१	२६८
२	१००	३००	१०	२	०	४१२
३	५	१००	०	३	०	१०८
४	१००	२५०	५	४	०	३५९
५	१००	१००	१०	१	०	२११
३	५०	१२०	१५	२	१	१८८
६	२००	३००	२	०	०	५०२
७	७०	५००	५	०	०	५७५
८	२५०	२००	२	०	०	४५२
९	१००	१५०	३	१	०	२५४
१०	१००	१०००	०	०	०	११००
११	५०	५००	०	०	०	५५०
जम्मा	११७५	३७२०	६७	१५	२	४९७९

नोटः खाडी मुलुकहरूमा इरान, ओमन, दुवई, साउदी अरव, कतार, कुवेत, इराक, वहराइन

स्रोतः समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.४ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

कर्जन्हा नगरपालिका भित्र १७३४ सुकुम्बासी घरपरिवारको बसोबास रहेको छ । यस नगरपालिका अन्तर्गत वडा नं. ३ को टिकापुरमा सबै भन्दा बढी सुकुम्बासी बसोबास रहेको देखिएको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २०: सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	घरपरिवार संख्या	सुकुम्बासी बसोबास रहेको प्रमुख स्थान अनुसार सुकुम्बासी परिवार
१	३५	
२	१०	छधरे टोल
२	७	डांडा टोल
२	१५	पश्चिम टोल
२	१०	चमर टोली
२	२०	सहलेश टोल
३	१००	सुन्दर पुर
३	१५०	टिकापुर
३	१००	मुखिया टोल
३	१००	राम करण सदा
३	२०	गरम टोल
३	५०	थाना टोल
३	५०	कोइरी टोल
४	८०	मुसहरी टोल
४	५०	भुल्के खोला टोल भुल्के टोल
४	३०	तल्लो बरहरा
४	२०	माथिल्लो बरहरा
५	५०	खोला टोल
	२०	बेल टोल
	३०	पुर्वी टोल
	१०	महरा टोल
३	२५	सुन्दरपुर
६	१०	भेरवा टोल, बेतहा
	५०	मुसहरीटोल मिचैया
	६०	कुटी टोल
	२०	मुखिया टोल
	३०	बेतहा
७	४०	मरेवा बलुवा टोल
	१०	सिमरा चौक
	१०	मरेवा दक्षिण टोल
	२५	प्रेम नगर मुसहरी
८	२८	गौतारी मुसहरी
	१५	गौतारी महरा टोल
	१०	गौतारी पासमान टोल
	२२	थलहा पासमान टोल
	१०	थलहा हाथी टोल
	१५	असोन मुसहरी
	२२	असोन पासमान टोल
९	७०	पासमान टोल
	३५	बिचला टोल
	१५	दोनवारी
	२०	देवनटोकी
	३०	बलुवा टोल
	३०	महरा टोल
१०	५०	शिव चौक
१०	३०	मनहरवा चौक
११	२५	वगहा
	५०	कर्जनहा

वडा नं.	घरपरिवार संख्या	सुकुम्बासी बसोबास रहेको प्रमुख स्थान अनुसार सुकुम्बासी परिवार
	१०	हटलेटवा
जम्मा	१७२४	

स्रोतः समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.५ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र निजी स्वमित्वमा सञ्चालनमा रहेका ११ वटा उत्पादन तथा सेवामूलक साना, मझौला तथा ठूला खालका उद्योगहरु रहेका छन् । यी उद्योगहरुबाट करिब ३०९८ जनाले प्रत्येक्ष रुपमा रोजगारीको अवसर प्राप्त गरेको देखिन्छ । उद्योगहरु रहेका स्थान, उत्पादन हुने वस्तु र उत्पादित वस्तुबाट हुने वार्षिक आम्दानी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २१: उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व	उद्योगको प्रकार	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तुबाट भएको बार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
घरेलु	१	निजी	साना	२	०	२	अगरबती	१००
मध्यम	२	निजी	मझौला	०	३	३	काठ	१२५०००
काठ मिल	४	निजि	मझौला	०	३	३	काठ	२००
साना		निजि	सानो	०	२	२	Ice	१००
बरफ फ्याकट्रि	४			०	०	०		०
राम पुकार यादव		निजि	मझौला	०	३	३	काठ	१००
सुर्य सिमेन्ट	१०	निजि	ठुलो	०	०	३०००	सिमेन्ट	०
सन्यसिइटा भट्टा	१०	निजि	ठुलो	३०	२०	५०	इटा	५०००००
स्टील फर्निचर	१०	निजि	मध्यम	०	२५	२५	स्टील फर्निचर	३०००००
मिथिला जल	१०	निजि	साना	२	६	८	पानी	१५००००
स.मिल	११	निजि	मध्यम	०	२	२	काठ	१२००००
जम्मा				३४	६४	३०९८		११९५५००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२ कृषि तथा पशु विकास

यस शिर्षकमा सिंचाई, कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी गतिविधिहरुलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.२.१ सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा वर्षभरी र मौसमी रुपमा सिंचाईका लागि कुलो र नहर उपलब्ध रहेको देखिन्छ । साथै विभिन्न स्थानमा बोरिङ्ग मार्फत सिचाई गर्ने सुविधा रहेको पाइन्छ । उपलब्ध रहेका सिचाई पूर्वाधारबाट करिब ३८६५ बिघा क्षेत्र जमिन सिंचित हुने गरेको पाइन्छ भने यसबाट कुल ३२८८ घरपरिवार लाभान्वित हुने गरेका छन् । यस सम्बन्धी थप विवरण दहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २२: सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको माध्यम	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई	परिमाण		
कमला कुलो सिंचाई आयोजना	१	कुलो	कुलो	बिगहा	२००	वर्षभरी	५१३
कमला पैनी	२	कुलो	कुलो	बिगहा	३००	वर्पभरी	५००
कमला सिंचाइए आयोजना	४	कुलो	कुलो	बिगहा	५०	मौसमी	१००
डिप बोरिङ्ग	४	पाईप	पाईप	बिगहा	२००	बर्षभरी	३५०
कमला सिं आयोजना	५	कुलो	कुलो	बिगहा	१००	मौसमी	५०
कमला सिं आयोजना	५	नहर कुलो	कुलो	बिगहा	२५०	मौसमी	२५०
कमला सिं आयोजना	६	नहर	नहर	बिगहा	६००	मौसमी	३००

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको माध्यम	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई	परिमाण		
कमला सिंचाई आयोजना	६	नहर	नहर	बिगहा	६००	मौसमी	३००
कमला सिंचाइ आयोजना	७	नहर	नहर	बिगहा	८००	मौंसमी	७००
कमला सिं आयोजना	८	नहर	कुलो	बिगहा	३५०	मौसमी	२००
कमला सिंचाइ आयोजना	९	नहर	नहर	बिगहा	४००	मौसमी	०
स्टेट बोडिङ्ग	११	कुलो	कुलो	बिगहा	१५	मौसमी	२५
जम्मा					३८६५		३२८८

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्रमा कृषि कार्यका लागि उपयोग गरिएको कूल जमिन २९५२७१ कट्ठा रहेको देखिन्छ । जस मध्ये आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार र अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार संख्या क्रमश: ३३६० र ५५७ रहेको छ । अन्य स्वामित्वको जमिन १९४४३ कट्ठा उपयोग भएको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २३: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपभोग गर्ने		अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने		अन्य स्वामित्वको जग्गा उपयोग गर्ने		कृषि कार्य नगर्ने परिवार	कृषि कार्यका लागि उपयोग भएको कूल जमिन क्षेत्रफल (कट्ठा)
	परिवार	क्षेत्रफल (कट्ठा)	परिवार	क्षेत्रफल (कट्ठा)	परिवार	क्षेत्रफल (कट्ठा)		
१	३०७	३९३३	७१	५९३	२०	५४७	१५६	५०७३
२	४५३	५७४६	७५	१०३२	२७	३४०	३४८	७११८
३	३५२	४७०१	२९	३६८	११७	२०४३	३५९	७११२
४	१५३	३८८०	५	०	०	०	३९७	३८८०
५	१००	१२६४	२६	१५४३	३१	२४५३	२५३	५२६०
६	४४८	८७८८	३१	३६६	३०	३४५	३८५	९४९९
७	४३८	१४५५२	२३८	८५१८	१६	१२४५२	२३२	३५५२२
८	२७७	३८९९	१२	१०५३	८	१०८४	४२१	६०३६
९	२३५	३६११	३५	३२	१४	११६	२८८	३७५९
१०	३३४	५९९६	२८	२२०	१०	४७	२७२	६२६३
११	२६३	२०५६४२	७	९१	२	१६	२१३	२०५७४९
जम्मा	३३६०	२६२०१२	५५७	१३८१६	३७५	१९४४३	३३२४	२९५२७१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण

बालीजन्य उपजहरु मध्ये अन्नवाली, दलहन बाली, तेलहन बाली क्रमश: १३६७४१ कट्ठा, १७३२७ कट्ठा र ४५५ कट्ठा जमिनमा क्रमश: २०३४३७३, ३७५०७ र १६९४ क्विन्टल उत्पादन हुने गरेको छ । यी उपजहरु बिक्री तथा यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २४: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	अन्नवाली			दलहन बाली			तेलहन बाली		
	क्षेत्रफल (कट्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कट्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कट्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)
१	४१८४	८७८३७८	५२२८५	४३३	२२४३	५०८	१७२	११३०	३२
२	८०५६	३७७७३	२७६	२४६	९८	३	४९	९	१
३	९६७६	७०३४	५९६	१००	७१	६	२५	८	६
४	३३९	३२७०५	२४६७०१	२२२	८६०३	४१२०२	०	०	०

वडा नम्बर	अन्नवाली			दलहन बाली			तेलहन बाली		
	क्षेत्रफल (कट्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कट्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कट्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)
५	२१९७७	१२६२९३	५१५५	८०१५	१२९०४	१०५५	१५७	१५१	०
६	६६५५	१६०५५	३६७४	३६०	११३०	४०५२	०	०	०
७	९४९३	२७५४९३	९००२	२५७	२९३	४४	१	०	०
८	४९०२	६२६७६८	१००३१	३७८	८४०५	११०८	२७	३९०	१०
९	५९०६	२६६१६	१६११	२७५५	२७५७	१३६	१४	६	४
१०	६४२७७	३९८९	८८	३९६८	६१	०	०	०	०
११	१२७६	३२६९	५७९	५९३	९४२	२२६२	१०	०	०
जम्मा	१३६७४१	२०३४३७३	३२९९९८	१७३२७	३७५०७	५०३७६	४५५	१६९४	५३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.४ फलफुल, तरकारी र नगदेवाली सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा उत्पादित तरकारी, फलफुल र नगदेवाली उत्पादनको अवस्था हेर्दा क्रमश: २६९५ कट्ठा, १३४७ कट्ठा र २६७४ कट्ठा जमिनमा क्रमश: १०४८२, ७११३ र १४१९४८ क्विन्टल उत्पादन हुने गरेको छ । यी उपजहरुको बिक्रिको अवस्था र वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २५: फलफुल, तरकारी र नगदेबाली सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	तरकारी			फलफुल			नगदे बाली		
	क्षेत्रफल (कट्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कट्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (कट्ठा)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)
१	३०१	२५	५	१	१०	०	३०	४२३	५०
२	१००५	१००३	३०	१७१	१७६६	३०	१२	५	०
३	४१	१६२	६९	१०९	२२५	२१८	८३	२०४१	२०३५
४	३४	१७००	१०६००	०	०	०	०	०	०
५	९	९५०	५०	८९	९४२	५५७	५५	३०८५	९१६६९
६	२९	६४	१५४५	१५९	१८८०	९७५	१८७८	११५०४८	२७९१०
७	१५	३०३	२७५	१	४०	०	४५	१३१०	६१०
८	१०३१	५८१९	११३०५	११	१६००	८००	५०	६००	५४५
९	२६	२८	१७	३१६	४०७	१९७	५१	५२७	१३
१०	२०	१३	८	४५९	१४८	२६	३८३	२८४९	२७३८
११	१८४	४१५	३९९	३१	९५	१५४	८७	१६०६०	१६०५०
जम्मा	२६९५	१०४८२	२४३०३	१३४७	७११३	२९५७	२६७४	१४१९४८	१४१६२०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.५ बैकल्पिक बाली सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा बैकल्पिक बालीका रुपमा माछापालन र मौरीपालन खेती भएको देखिन्छ । यस नगरपालिका क्षेत्रमा कुल ३४ वटा पोखरीबाट ७१३३ क्विन्टल माछा उत्पादन हुने गरेका छन् भने २८ घार मौरीबाट १७ किलोग्राम मह उत्पादन हुने गरेको छ । रेशम खेती तथा बैकल्पिक बाली सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २६: बैकल्पिक बाली सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	माछा पालन			मौरी पालन	
	पोखरी संख्या	क्षेत्रफल	उत्पादन (क्विन्टल)	घार संख्या	उत्पादन (केजी)
१	०	०	०	५	०

वडा नं.	माछा पालन			मौरी पालन	
	पोखरी संख्या	क्षेत्रफल	उत्पादन (क्विन्टल)	घार संख्या	उत्पादन (केजी)
२	१	१	१००	७	१२
३	१	१४	६००	०	०
४	७	०	०	१४	३
५	०	०	०	१	२
६	०	०	०	०	०
७	२	०	१००	१	०
८	७	३०	५००	०	०
९	१४	११२	३३३	०	०
१०	०	०	०	०	०
११	२	१३	५५००	०	०
जम्मा	३४	१७०	७१३३	२८	१७

स्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.६ पशुपंक्षीपालनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

कुल ७०४६ घरपरिवार रहेको यस नगरपालिका क्षेत्रमा ३२४० घरपरिवारले पशुपंक्षी पालन गर्दछन भने ३८०६ घरपरिवारले पशुपंक्षीपालन नगर्ने गरेका रहेछन् । यस सम्बधी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २७: पशुपन्छीपालनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	पशुपंक्षी पालन गर्ने परिवार संख्या		
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने परिवार	जम्मा
१	२८५	२१५	५००
२	४०५	४११	८१६
३	४४७	४१४	८६१
४	१२१	४३२	५५३
५	१३४	२६३	३९७
६	३५९	४८८	८४७
७	३५४	३२२	६७६
८	१७४	५३२	७०६
९	२३१	३२२	५५३
१०	३७१	२६६	६३७
११	३५९	१४१	५००
जम्मा	३२४०	३८०६	७०४६

स्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.७ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

यस नगरपालिकाको दुधजन्य उत्पादनको अवस्था हेर्दा १३९४ गाई गोरु र १५९७ भैसी तथा राँगा रहेका छन भने गाई तथा भैँसीबाट २८८६ लिटर दुध तथा घिउ उत्पादन हुने गरेको छ । यस सम्बधी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २८: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

वडा नं.	गाई/गोरु		भैसी/राँगा		जम्मा	
	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)
१	२२७	३१	१६१	११५	३८८	१४६

वडा नं.	गाई/गोरु		भैसी/राँगा		जम्मा	
	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)
२	२५८	२६२	२३४	४५५	४९२	७१७
३	१७७	१४३	३२५	२६३	५०२	४०६
४	१७	६	१३	२३	३०	२९
५	१३	५	१४	६	२७	११
६	८३	८५	२९५	४१२	३७८	४९७
७	२२५	१४३	२०८	४१९	४३३	५६२
८	६१	४४	४०	९३	१०१	१३७
९	८५	५१	८०	८१	१६५	१३२
१०	१८५	६५	१३४	८५	३१९	१५०
११	६३	५०	९३	४९	१५६	९९
जम्मा	१३९४	८८५	१५९७	२००१	२९९१	२८८६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.८ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

यस क्षेत्रमा मासुजन्य पशुपंक्षीपालन अन्तरगत २ वटा भैंडा बाखा, ७२७ वटा कुखुरा तथा हाँस र २९० वटा अन्य पशुपंक्षीको रहेका छन् । यी पशुपंक्षीबाट १६७१६८ किलोग्राम मासुको उत्पादन हुने गरेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २९: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

वडा नम्बर	भेडाबाखा/खसीबोका			कुखुरा/हास संख्या			अन्य	
	संख्या	मासु उत्पादन (केजि)	ऊन (केजि)	संख्या	अण्डा उत्पादन (गोटा)	मासु उत्पादन (के.जि.)	संख्या	मासु उत्पादन (के.जि.)
१	०	०	०	१०५	८१०	३६२००	४१	१६३००
२	२	०	०	६	२३	०	९०	३६२३
३	०	०	०	५५८	२	१०५०००	०	०
४	०	०	०	०	०	०	३	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	१०५	४२
७	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	३	२००	०	८	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	५५	०	३	०	०
११	०	०	०	०	०	०	४३	६०००
जम्मा	२	०	०	७२७	१०३५	१४१२०३	२९०	२५९६५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.९ पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका क्षेत्रमा पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रि गर्ने र बिक्रि नगर्ने घरपपरिवार संख्या क्रमश: २० र ७०२६ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३०: पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार संख्या		
	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने घरपरिवार	बिक्री नगर्ने घरपरिवार	जम्मा
१	७	४९३	५००
२	४	८१२	८१६
३	१	८६०	८६१
४	०	५५३	५५३
५	०	३९७	३९७
६	५	८४२	८४७
७	०	६७६	६७६
८	०	७०६	७०६
९	०	५५३	५५३
१०	२	६३५	६३७
११	१	४९९	५००
जम्मा	**२०**	**७०२६**	**७०४६**

स्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१० कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

नगरपालिका भित्र रहेको जम्मा ७०४६ घरपरिवार मध्ये ३२७९ घरपरिवारमा ९ महिना देखि १ वर्ष सम्म आफ्नै उत्पादनले खान पुग्दछ भने १६६८ घरपरिवारलाई ३ महिना सम्म खान पुग्ने देखिन्छ। कृषि आत्मनिर्भरताको अवस्था सम्बन्धी वडागत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३१: कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

वडा नम्बर	३ महिना सम्म खान पुग्ने	४ देखि ६ महिना सम्म खान पुग्ने	७ देखी ९ महिना सम्म खान पुग्ने	९ महिना देखी बर्ष दिन खान पुग्ने	जम्मा
१	११४	४२	५९	२८५	५००
२	१४२	६४	६१	५४९	८१६
३	१२२	१६८	१५७	४१४	८६१
४	३५८	३०	९६	६९	५५३
५	२४	९०	१८९	९४	३९७
६	१७	२५	४९	७५६	८४७
७	२४	३८	१०९	५०५	६७६
८	२६३	१४८	१७०	१२५	७०६
९	११४	१७१	९५	१७३	५५३
१०	२१०	४४	१११	२७२	६३७
११	२८०	८९	९४	३७	५००
जम्मा	**१६६८**	**९०९**	**११९०**	**३२७९**	**७०४६**

स्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.११ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा तरकारी, फलफुल, खाद्यान्न, दलहन तथा नगदे बालीमा देखापर्ने रोग तथा किराले नकारात्मक रुपले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। यस्ता रोग तथा कीराको विवरण वाली अनुसार देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३२: कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

साधारणतया तरकारी वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्यान्न वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम
खपटे किरा	गवारो	पतेरो	पतेरो	झुसिल कीरा
लाही	फुलमा अैंस पार्ने कीरा	गवारो	झुसिल कीरा	लाही
गवारो	फ्रुट फलाई	फटके	फौजी किरा	खपटे
फट्याङ्ग्रा		फौजी किरा	फट्याङ्ग्रा	
पतेरो		फट्याङ्ग्रा		

स्रोतः समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१२ पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा पशुपन्छीमा मौसम अनुसार लाग्ने रोग व्याधीले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ । यहाँ देखा पर्ने रोगको विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३३: पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

पशुपन्छी जन्य उत्पादन	रोगको नाम
पशु	भ्यागुते, चरचरे, खोरेत, एन्थ्रेक्स, पी.पी.आर, एन यूरिया, डर्माटाइटिस, डायरिया, पाइरेक्ससिया, एनोरेक्सिस, एल एफ, राउन्डओम, टेपओम, महोस्ट, टिक्स, लाइस, सर्भिसाइटिस, भेट्राइटिस, पायोमेट्रा, स्वइन फिबर, खोरेत,रेविज, नाम्ले, माटे, जुका, छेरौटे, साउने ज्वरो, जुम्रा, उपियाँ, किर्ना, लुतो, थुनेलो
पंक्षी	क्सीडिपेसिस, कोराइजा गम्रौतहटे, सि आर डी, सल्मोनेलासिस, रानिखेत, फबल पक्स, हवाइडाइरिया, मेरेक्स, जुका, गम्बोरो, रानी खेत

स्रोतः समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१३ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा गाई, भैंसी, कुखुरा तथा माछा पालनका लागि साना तथा मझौला खालका ३४ वटा फर्महरु सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ । यस्ता किसिमका व्यवसायिक कृषि फर्मबाट प्रत्यक्ष रुपमा ६४ जना महिला र ७२ जना पुरुषले रोजगारी प्राप्त गरेका छन् । यस सम्बन्धी व्यवसाय अनुसारको विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३४: व्यवासयिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

व्यवसायीक फर्मको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
कुखरा उत्पादन फार्म	१	बटिया	कुखुरा	संख्या	५००	इश्वरधामी	१	२
शम्भु मंडल	२	बजार टोल	दुध	लि.	३०	शम्भु मंडल	१	१
दिलिप यादव	२	सहलेश टोल	दुध	लि.	२०	दिलिप यादव	१	१
नन्द बाबा बाखा पालन समुह	२	छधरे टोल	पाठापाठी	संख्या	२००	समुह	२५	१५
तिलक श्रेष्ठ	३	कमाला छेउ	मासु	किलो	१५०००	तिलक श्रेष्ठ	३	६
ध्यानी मुखिया	३	खेरहा टोल	मासु	किलो	३०००	ध्यानी मुखिया	१	२
सुर्य नाथ नायक	३	डिहवार चौकम	मासु	किलो	७०००	सुर्य नाथ नायक	२	३
अंजु राई	४	बस्तिपुर	मासु	किलो	२०००	अंजु राई	१	१
कपिल श्रेष्ठ	४		मासु	किलो	१०००	कपिल श्रेष्ठ	१	१
राम औतार राई	४		माछा	किलो	१०००	राम औतार राई	१	३
राम किसोर सदा	५	पुर्वी टोल	मासु	किलो	१५००	राम किसोर सदा	१	१
पप्पु साह	५	खोला टोल	मासु	किलो	६०००	पप्पु साह	१	३
प्रेम यादव	६	बथान टोल	दुध	लि.	३६००	प्रेम यादव	१	२
जगलु यादव	६	धनगडा		लि.	३६००	जगलु यादव	१	२

व्यवसायीक फर्मको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
श्रीभगलु यादव	६	धनगडा	दुध	लि.	२०००	श्रीभगलु यादव	१	२
राम चन्द्र दास	६	मुखिया टोल	दुध	लि.	१५००	राम चन्द्र दास	१	२
बन्दी महतो	६	कोइरीयानी टोल	दुध	लि.	३६००	बन्दी महतो	१	२
कारी सदाय	६	धनगडा	दुध	लि.	१५००	कारी सदाय	१	२
राम विलास यादव	६	धनगडा	दुध	लि.	३६००	राम विलास यादव	१	२
धनविर यादव	६	बथानटोल	दुध	लि.	३६००	धनविर यादव	१	२
चन्दन पासमान	६	धनगडा	कुखरा	किलो	६००	चन्दन पासमान	१	१
विनोद राउत	७	प्रेम नगा	मासु	किलो	१०००		१	१
गुरु नारायण यादव	७	मरेवा	मासु	किलो	१०००		१	१
परवेश कुमार	८	थलहा	कुखुरा	किलो	४५०	परवेश कुमार	१	१
दिप ना. अधिकारी	८	असोन	कुखुरा	किलो	४५०	दिप ना. अधिकारी	१	१
विरेन्द्र यादव	१०	शिव चौक	दुध	लिं	७०	विरेन्द्र यादव	१	१
विजय यादव	१०	शिव चौक	दुध	लिं	४०	विजय यादव	१	१
भरोसि यादव	१०	शिव चौक	दुध	लिं	१५	भरोसि यादव	१	१
जकिर सेख	१०	मनरहवा चौक	दुध	लिं	५०	जकिर सेख	१	१
राम पुकार साह	१०	मनरहवा चौक	दुध	लिं	५०	राम पुकार साह	१	१
कुखरा फार्म	१०	मनरहवा चौक	मासु	लिं	३०००	कुखरा फार्म	२	२
कुखरा फार्म	१०	मनरहवा चौक	मासु	किलो	१५००	कुखरा फार्म	२	२
राम देव साह	१०	शिव चौक	मासु	किलो	०	राम देव साह	२	२
राम कुमार यादव	११	हटलेटवा	दुघ	लि.	१५	रा कुमार	१	१
जम्मा							६४	७२

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१४ सार्जजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र सार्वजनिक तथा निजि गरी कुल २९ वटा पोखरी रहेको पाइन्छ । यी पोखरीहरुबाट नगरपालिकालाई वार्षिक करिब १९ लाख १५ हजार बराबरको शुल्क प्राप्त हुन्छ भने पोखरी रहेका सम्बन्धित वडा, पोखरीको क्षेत्रफल, माछा उत्पादन, स्वामित्व, वार्षिक आम्दानी तथा स्थानीय तहलाई प्राप्त हुने वार्षिक शुल्क सम्बन्धी विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३५: सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल	बार्षिक उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	नगरपालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
बन्टिया पोखरी	१	२ बिगहा	१२५	न.पा.	२५०००	०
बाबा ताल	२	१० बिगहा	७००	न.पा	०	१५००००
मा.वि.पोखरी	२	७ कट्टा	६००	मावि	०	१०००००
सहलेश टोल पोखरी	२	७ कट्टा	६००	न.पा	०	०
बिश्कर्मा पोखरी	३	०-१२-०	२००	एलानी	४५०००	३५०००
कमला पोखरी	३	०-७-०		नयाँ	०	०
भुल्के मायिकी पोखरी	४	१२ कट्टा		ऐलानी	०	०
चितुवा दांदर पोखरी	४	१ बिगहा		ऐलानी	०	०
भुल्के पोखरी हारवे निर	४	१ बिगहा		ऐलानी	०	०
बेतहा चौरी पोखरी	६	१-१०-०		ऐलानी (न.पा)	०	०
बेतहा स्कुल अगाडि पोखरी	६	०-१०-०	३२०	ऐलानी (न.पा)	०	६२०००
बेतहा दक्षिण पोखरी	६	०-१५-०	१००	ऐलानी (न.पा)	०	२००००

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल	बार्षिक उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	नगरपालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
शिव मन्दिर निर	७	८ कट्ठा	३००	ज.आ.वि मरेवा	६००००	५००००
प्रभु वाला पोखरी	७	१२ कट्ठा	७५०	गा.पा	१५०००००	१२५०००
दुर्गा मन्दिर निर	८	१-१७-०	१०००	ना.पा	२०००००	१५००००
असोन उत्तरी टोल	८	०-५-०	१००	ना.पा	२००००	१५०००
गरहि कुटी	८	१-१०-०	७५०	ना.पा	१५००००	११५०००
ब्यारनी पोखरी	८	१-०-१	७००	ना.पा	१२५०००	१०००००
राम जानकि कुटी पोखरी	८	०-१०-०	१३०	ना.पा	२५०००	१८०००
बरका पोखरी	८	२-१२-०	१५००	ना.पा	३०००००	२५००००
ठकिया पोखरी	८	०-५-०	१००	ना.पा	१५०००	१००००
मुसहरि पोखरी	८	०-५-०	३०००	ना.पा	५००००	४००००
दुर्गा मन्दिर पोखरी	९	३ बिगहा	३०००	ऐलानी	५०००००	४५००००
मदर्सा निर	१०	०-१५-०	७००	ना.पा	१२५०००	१०००००
मनहरवा बजार	१०	१-०-०	८००	गा.पा	१५००००	१२५०००
हलुवाई टोलमा	१०	०-१५-०	०	गा.पा	०	०
बगहा स्कुल पोखरी	११	१-०-०		गा.पा.	१०००००	०
कर्जजहा स्कुल पोखरी	११	०-१-५		गा.पा	१५००००	०
बजार निरको पाखरी	११	१-०-०		ज.सवा.मा.वि	१२००००	०
जम्मा					३६६००००	१९१५०००

श्रोतः संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

४.३ पर्यटन विकास

४.३.१ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

धार्मिक, साँस्कृतिक तथा प्राकृतिक दृष्टिले पर्यटकीय महत्व रहेका मुख्य ३१ वटा स्थलहरु यस क्षेत्रमा रहेका छन् । नगरपालिका भित्र वार्षिक करिब ३८४००० जना पर्यटकहरुको आगमन हुने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी स्थलगत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३६: पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुराँ	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
डमलाइरायनी	१	५ कि.मी	३ वटा	५ कि.मी	सामुदायिक	धार्मिक	१०००००
नन्दवावा	१	५ कि.मी		५ कि.मी	सामुदायिक	ऐतिहासिक	५००००
बाबा ताल	२	पुगेको	होटल	२ कि.मि	समुदायिक	धार्मिक	७००
कार्तिक मेला	२	पुगेको	होटेल	०५ कि.मि	समुदायिक	धार्मिक	२००००
सलहेश मन्दिर	२	पुगेको	हाटेल	१ कि.मि	समुदायिक	धार्मिक	१५०००
विश्वकर्मा मन्दिर नहर छेउ	३	पुगेको		०	सार्वजनिक	धार्मिक	५००
दुर्गा मन्दिर चौक	३	पुगेको		०	सार्वजनिक	धार्मिक	३००
शिव मन्दिर नहर छेउ	३	पुगेको		०	सार्वजनिक	धार्मिक	०
जितमाहन मन्दिर	३	पुगेको		०	सार्वजनिक	धार्मिक	१५००
दुर्गा मेला बस्तिपुर	४	पुगेको	होटेल	०	सार्वजनिक	धार्मिक	३०००
सोनिया माई थान	४	पुगेको		१	सार्वजनिक	धार्मिक	३०००

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुराँ	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
सुन्दर लाल	४	पुगेको		१५	सार्वजनिक	पर्यटकीय	०
ठाकुर जी	५	पुगेको		३३	सार्वजनिक	धार्मिक	५००००
राम जानकी	५	पुगेको		-	सार्वजनिक	धार्मिक	०
शिव मन्दिर	५	पुगेको		-			०
राम जानकि कुटी	६	छ		३	सार्वजनिक	धार्मिक	०
डिहवार थान		छ		३	सार्वजनिक	धार्मिक	०
इन्द्रपुजा मेला		-	-	-	-	-	०
कार्तिक मेला कमलामाई	७	छ		५	सार्वजनिक	धार्मिक	२००००
शिव मन्दिर	७	छ		५	सार्वजनिक	धार्मिक	०
कविर कुटि	७	छ		५	सार्वजनिक	धार्मिक	१००००
सलहेश मन्दिर थलहा	८	छ		७	सार्वजनिक	धार्मिक	१५०००
दुर्गा मन्दिर असोन	८	छ		७	सार्वजनिक	धार्मिक	१५०००
छैन	९	-		-		-	०
शिव चौक	१०	पुगेको		३	सामुदायिक	धार्मिक	५००००
राम जानकि मन्दिर (डिमा खोला)	१०	पुगेको		३	सामुदायिक	धार्मिक	१००००
भालु खोला (नागा बाबा)	१०	पुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	५०००
सोनामाई मन्दिर(डिमा खोला)	१०	नपुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	५०००
दर्गा मन्दिर कर्जनहा	११	पुगेको	होटेल	०	सार्वजनिक	धार्मिक	५०००
सलेहश मन्दिर कर्जनहा	११	पुगेको	होटल	०	सार्वजनिक	धार्मिक	५०००
कुटि कर्जन्हा	११	पुगेको	होटल	०	सार्वजनिक	धार्मिक	०
जम्मा							३८४०००

श्रोतः संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.३.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा सामान्य स्तरका ९ वटा होटलहरु सञ्चालनमा रहेका छन् । यहाँका होटलहरुमा वार्षिक करिब १० जना बाह्य तथा २०००० आन्तरिक पर्यटकहरुको आगमन हुने गरेको पाइन्छ । यहाँ उपलब्ध हुने होटलहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३७: होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	नाम	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार	होटेलको स्तर	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य
२	श्रेष्ठ होटल	चौक	५	१०	आवासीय	ननस्टार	२०००	१०
३	गिताञ्जलि होटेल	चौक	५	१०	आवासीय	ननस्टार	१०००	०
	कासि होटेल	बस्तिपु	-	-	होटेल	ननस्टार	७०००	०
	सुजल होटेल	बस्तिपुर	-	-	होटेल	ननस्टार	५०००	०
११	बाल देव साह	कर्जन्हा	-	-	चिया-नास्ता	ननस्टार	१०००	०
११	कुशे साह	कर्जन्हा	-	-	चिया-नास्ता	ननस्टार	१०००	०

वडा नम्बर	नाम	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार	होटेलको स्तर	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य
११	चिनिलाल	कर्जन्हा	-	-	चिया-नास्ता	ननस्टार	१०००	०
११	भक्ति साह	कर्जन्हा	-	-	चिया-नास्ता	ननस्टार	१०००	०
११	दिनेश पासमान	कर्जन्हा	-	-	चिया-नास्ता	ननस्टार	१०००	०

स्रोत: जानकार व्यक्ति अन्तर्वाता तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.४ मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

नगरपालिकामा रहेका मिल तथा संकलन केन्दको संख्या हेर्दा ४ वटा चिस्यान केन्द्र, ६३ वटा विद्युत मिल र १ वटा कृषि संकलन केन्द्र रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३८: मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या		कृषिसंकलन तथा प्रसोधन केन्द्र
		डिजेल मिल	विद्युत मिल	
१	-	-	७	
२	-	-	५	-
३	-	-	४	-
४	-	-	६	-
५	-	-	४	-
६	-	-	१	१
७	-	-	६	-
८	-	-	६	-
९	-	-	४	-
१०	-	-	५	-
११	२	-	४	-
१२	२	-	११	-
जम्मा	४	०	६३	१

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.५ बैंक तथा वित्तिय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

यस नगर क्षेत्र भित्र बैंक तथा वित्तिय संस्थाका रुपमा एउटा बाणिज्य बैंक रहेको देखिन्छ। यस बैंकबाट वार्षिक कारोवार करिब १९ करोडको हुने गरेको पाइन्छ। यस्ता संस्थाको ठेगाना, बार्षिक कारोवार, लगानी रकम र लगानीको मुख्य क्षेत्र सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३९: बैंक तथा वित्तिय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

क.सं	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य बैंक	६	१३०००००	१९०००००००	कृषि व्यापार व्यतिगत कृषि अन्य

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.६ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार तथा व्यवसायको अवस्था हेर्दा यस नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी किराना वा व्यापारिक वस्तुको पसल रहेका छन् । दोस्रोमा औषधी पसल वा क्लिनिक पर्दछन् । त्यसपछि क्रमश मासु बिक्री सम्बन्धि, कपडा तथा फेन्सी, मर्मत केन्द्र आदि व्यावसाय रहेका छन् । तरकारी, फलफूल तथा दूध सम्बन्धी व्यवसाय सबैभन्दा कम रहेका छन् । निर्माण सामग्रीको पसल रहेको देखिँदैन । यस सम्बन्धी व्यापार तथा व्यवसायगत विवरण ***अनुसूची-१*** मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ४०: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

कोड	व्यापार व्यवसाय	संख्या
१	किराना वा व्यापरिक वस्तु	६९
२	मासु बिक्री केन्द्र	१३
३	तरकारी तथा फलफूल बिक्री केन्द्र	१
४	दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र	१
५	निर्माण सामाग्री	०
६	औषधी पसल वा क्लिनिक	२१
७	मर्मत सेवा केन्द्र	७
८	इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल	३
९	होटेल तथा रेष्टुरेण्ट	३
१०	कपडा तथा फेन्सी	८

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

४.७ कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रमा लाग्ने कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४१: कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार		हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	**वडा नम्बर**	**हाट बजारस्थलको नाम**	**वडा नम्बर**	**हाट बजार लाग्ने दिन वा वार**	**उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार**
खुद्रा बजार					
बन्दिपुर इटिया	२	बन्दिपुर हाट	२	मंगल -शुक्र	शौचाल, रोज, पानी
शिव मन्दिर हाट	३	शिव मन्दिर निर	३	रवि-विहि	सामान्य कारोवारी
लक्ष्मिनिया	५	लक्ष्मिनिया खाल्टे बजार		सोम-शुक	कृषि उपज तथा किराना
शिव मन्दिरनिर	७	शिव चौक	७	मंगल-शुक	कृषिउपज , किराना
कर्जनहा बजार	११	कर्जनहा हाट	११	रवि-विहि	कृषी उत्पादन तथा किराना
थलहा गौतारी		थलहा हाट		सो-शुक	कृषि उपज, सामान्य
शिव चौक	१०	प्रयागपुर हाट		रवि, विहिवार	सामान्य किराना सामन
मनहरवा चौक	१०	मनहरवा चौक हाट		सोमवार मात्र	सामान्य किराना सामान
मनहरवा बजार	१०	मनहरवा हाट		मंगल, शुक्र	सामान्य किराना सामान
थोक बजार					
	४	बस्तिपुर	४	बुध-शनि	कृषि उपज

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.८ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम

४.८.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको संख्या ३४२ रहेको छ। साथै ६०५४ घरपरिवारले अन्य खालको तालिम लिएका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४२: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

वडा नम्बर	सिलाई, बुनाई, बुटिक, श्रृगार तथा पार्लर	सूचना प्रविधि, इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	निर्माण सम्बन्धी	इञ्जिनियरिङ्ग, अटोमोवाइल र मकानिक्स्	कृषि सम्बन्धी	जन स्वास्थ्य सम्बन्धी	पशु स्वास्थ्य	पर्यटन सम्बन्धी	उद्योग तथा कला सम्बन्धी	अन्य	उल्लेख नभएको
१	१७	३	१	०	६	०	०	०	०	४६८	३१
२	९	३	०	०	२	५	१	०	१	७८९	३५
३	१२	०	०	२	१	२	०	०	३	८४०	२१
४	५	१	०	०	०	३	०	०	४	५३८	१६
५	२	०	०	१	०	०	०	०	०	२१४	१८५
६	१३	०	३	०	२	५	१	०	३	८१५	३६
७	३	१	०	१	०	१	०	१	०	४४९	२२७
८	१६	४	५	१	३	६	२	०	२	६६५	४२
९	२२	१४	१	१	५	०	०	०	५	५०४	५५
१०	४१	५	३०	१३	२	२०	३	१	०	५३०	११३
११	८	०	१	०	१०	३	०	०	०	२४२	२५९
जम्मा	**१४८**	**३१**	**४१**	**१९**	**३१**	**४५**	**७**	**२**	**१८**	**६०५४**	**१०२०**

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.८.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिनेहरुको कूल संख्या ४५१ रहेको छ। जसमध्ये महिला २४२ र पुरुष २०९ जना रहेका छन् भने सीपमलक तालिम बाहेक अन्य खालका तालिम लिने ३०८७६ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४३: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

वडा नम्बर	महिला	पुरुष	अन्य तालिम लिने	जम्मा
१	२५	५	२२०५	२२३५
२	२३	१६	४१३७	४१७६
३	१९	८	४३००	४३२७
४	१४	३	३४१	३५८
५	११	६	१९२८	१९४५
६	२०	१५	३९१२	३९४७
७	८	९	३३२५	३३४२
८	२४	२१	३२०६	३२५१
९	३९	२९	२८३७	२९०५
१०	३९	८९	३५५३	३६८१
११	२०	८	११३२	११६०
जम्मा	**२४२**	**२०९**	**३०८७६**	**३१३२७**

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.९ बैंङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका कुल ७०४६ घरपरिवार मध्ये ३७२७ घरपरिवारले बैङ्क तथा वित्तिय संस्थाहरुमा खाता खोलेर आर्थिक कारोबार गरेका छन् भने ३३१९ घरपरिवारको भने कुनै पनि वित्तिय संस्थाहरुमा खाता नरहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४४: बैङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बैंङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार संख्या		
	खाता हुने घरपरिवार संख्या	खाता नहुने घरपरिवार	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	२३६	२६४	५००
२	४५९	३५७	८१६
३	६७६	१८५	८६१
४	१११	४४२	५५३
५	११७	२८०	३९७
६	३६५	४८२	८४७
७	१५५	५२१	६७६
८	२७४	४३२	७०६
९	४००	१५३	५५३
१०	४८२	१५५	६३७
११	४५२	४८	५००
जम्मा	३७२७	३३१९	७०४६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.१० वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण

नगरपालिका अन्तरगत रहेका घरपरिवारलाई वार्षिक आम्दानीको दृष्टिकोणबाट हेर्दा ५० हजार भन्दा कम आम्दानी हुने घरपरिवार ४९७ र ५ लाख भन्दा माथि आम्दानी हुने घरपरिवार १८०९ रहेको देखिन्छ । वार्षिक आम्दानीका आधारमा वर्गिकृत वडागत घरपरिवार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४५: वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण

वडा नं.	वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार संख्या						
	५० हजार भन्दा कम	(५०-१५०) हजार	(१५० - २५०) हजार	(२५०-५००) हजार	५०० हजार भन्दा माथी	उल्लेख नभएको	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	५५	७५	२३	९	३०२	३६	५००
२	४९	१६६	१७८	१५०	७५	१९८	८१६
३	७२	१२४	९५	७८	४८५	७	८६१
४	२	०	१	०	१००	४५०	५५३
५	६	५	०	०	१७७	२०९	३९७
६	६८	३५०	१४५	६४	१६५	५५	८४७
७	०	१	१	३	७०	६०१	६७६
८	१८	१०१	९३	७५	३४८	७१	७०६
९	३९	२५७	९९	९८	५०	१०	५५३
१०	१६८	१११	२२४	१०२	१०	२२	६३७
११	२०	७८	४६	५१	२७	२७८	५००
जम्मा	४९७	१२६८	९०५	६३०	१८०९	१९३७	७०४६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.११ वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण

नगरपालिका अन्तरगत रहेका घरपरिवारलाई वार्षिक खर्चका हिसाबले हेर्दा ५० हजार भन्दा कम खर्च हुने घरपरिवार ४४० र ५ लाख भन्दा माथि खर्च हुने घरपरिवार १७३५ रहेका छन् । वार्षिक खर्चका आधारमा वर्गिकृत वडागत घरपरिवार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४६: वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण

वडा नं.	वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार संख्या						
	५० हजार भन्दा कम	(५०-१५०) हजार	(१५० - २५०) हजार	(२५०-५००) हजार	५०० हजार भन्दा माथी	उल्लेख नभएको	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	४४	४८	१०	५	३५६	३७	५००
२	४५	२३२	२०४	८९	२७	२१९	८१६
३	६०	१४८	११५	६३	४६६	९	८६१
४	१	०	०	०	१०२	४५०	५५३
५	३	४	०	०	१६१	२२९	३९७
६	७४	३४२	१३७	४७	१५२	९५	८४७
७	०	१	२	३	६५	६०५	६७६
८	२०	११५	१२६	३७	३४०	६८	७०६
९	११	२२७	१३७	१२२	४६	१०	५५३
१०	१५६	१५६	२२९	६४	६	२६	६३७
११	२६	८३	६७	२२	१४	२८८	५००
जम्मा	४४०	१३५६	१०२७	४५२	१७३५	२०३६	७०४६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.१२ आयात तथा निर्यातको अवस्था

नगरपालिका क्षेत्रमा खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल, दलहन, तेलहन, नगदेबाली, पशुजन्य उत्पादन, जडिबुटी तथा खनिजजन्य वस्तु आयात तथा निर्यात हुने गरेको छ । यस क्षेत्रबाट आयात र निर्यात हुने वस्तु सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४७: आयात तथा निर्यातको अवस्था

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	नपा भित्र आयात परिमाण	नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
खाद्यान्न			
धान वा चामल	मे.ट.	१९७	१३५
गहुँ वा पिठो	मे.ट.	११०	१३०
मकै	मे.ट.	०	२२५
तरकारी			
आलु	मे.ट.	१५३	२८
टमाटर	मे.ट.	६७	४७
काउली	मे.ट.	९१	६८
फलफूल			
केरा	मे.ट.	१५	०
आँप	मे.ट.	०	२००
स्याउ	मे.ट.	२५	०
लिचि	मे.ट.	२५	०

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	नपा भित्र आयात परिमाण	नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
दलहन		२५	०
मसुरो	मे.ट.		
अरहर	मे.ट.	९	६१
मास		८	७२
नगदेबाली		७	१४
तिल			
तरबुजा		०	१५०
उखु		०	१०९०
पशुजन्य उत्पादन			
माछा	क्विन्टल	५९	४
मह	क्विन्टल	१७	१
दुध र दुधजन्य उत्पादन	लिटर	४	३७०११
मासु र मासुजन्य उत्पादन	क्विन्टल	३	२.५
अण्डा	क्यारेट	१	१००
गिट्टी वा वालुवा	मे.टन	०	९०००

स्रोतः समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैंगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक विषयहरूमा देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

यस शिर्षक अन्तरगत शैक्षिक स्थितिको बारेका उल्लेख गरिएको छ ।

५.१.१ हालको साक्षरताको अवस्था

नगरपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा पुरुष साक्षरता ६८.१३ प्रतिशत र महिला साक्षरता ५०.७० प्रतिशत रहेको छ । साथै समग्रमा यस नगरपालिकाको साक्षरता ५९.४१ प्रतिशत र निरक्षरता २४.८७ प्रतिशत रहेको छ । हालको साक्षरता सम्बन्धी वडागत विवरण देहायप्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४८: हालको साक्षरताको अवस्था

वडा नं.	साक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)			निरक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)			६ वर्ष भन्दा कम उमेर समूह			उल्लेख नभएको
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	७७.३७%	६१.७८%	६९.५७%	९.९९%	२५.५४%	१७.७७%	११.३२%	११.१४%	११.२३%	१.४३%
२	७६.९०%	६७.२७%	७२.०९%	८.९९%	२०.२१%	१४.६०%	१२.७७%	११.७०%	१२.२४%	१.१०%
३	६६.३२%	५०.४९%	५८.४१%	१९.५१%	३६.२०%	२७.८५%	१३.७८%	१२.७६%	१३.२७%	०.४६%
४	७८.२१%	३९.१३%	५८.६७%	११.०४%	८.७०%	९.८७%	३.२८%	१७.३९%	१०.३४%	९.२२%
५	५८.९७%	४७.०७%	५३.०२%	१७.७५%	२८.१८%	२२.९६%	१३.५५%	१४.९२%	१४.२३%	९.७८%
६	६५.९०%	५१.३८%	५८.६४%	२७.६९%	४१.६७%	३४.६८%	५.१९%	५.१९%	५.१९%	१.४७%
७	६२.९०%	४८.७७%	५५.८३%	३०.५०%	४५.१३%	३७.८२%	५.१६%	४.७४%	४.९५%	१.४१%
८	६५.१०%	४९.०१%	५७.०६%	१८.१३%	३३.६९%	२५.९१%	१२.०७%	१२.२१%	१२.१४%	४.८८%
९	६६.१५%	४६.२२%	५६.१८%	१८.७४%	३८.३७%	२८.५६%	१४.१४%	१३.२१%	१३.६७%	१.५५%
१०	५५.८७%	३७.१६%	४६.५२%	२६.१६%	४५.६२%	३५.८९%	१६.६६%	१५.६९%	१६.१८%	१.४१%
११	७५.७८%	५९.३८%	६७.५८%	१०.९७%	२४.४१%	१७.६९%	४.४२%	२.७३%	३.५८%	११.०३%
जम्मा	**६८.१३%**	**५०.७०%**	**५९.४१%**	**१८.१३%**	**३१.६१%**	**२४.८७%**	**१०.२१%**	**११.०६%**	**१०.६४%**	**३.९८%**

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.२ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

नगरपालिका भित्रको शिक्षाको स्तर अनुसार जनसंख्याको स्थितिलाई हेर्दा आधारभूत तहको शैक्षिक उपलब्धी हासिल गरेकाहरुको संख्या ३४२० रहेको छ भने स्नातकोत्तर गर्नेहरुको संख्या ४४२ जना रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४९: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या										
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	स्नातक	स्नात कोत्तर	एमफिल वा सो भन्दा माथि	प्राविधिक एसएलसी	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर	उपलब्ध नभएको
१	३९७	१२२	१८१	२४४	९६	४३	१३६	४००	४००	१२४	९२
२	३९९	३४३	४४२	५१३	९७	१२	३८७	९८३	५९७	३६७	४७
३	८०६	५८९	६४३	१३१	३२	२९	६१	३७६	११९०	४५३	१९
४	६	४	७	३	०	३९	४६	१६८	३९	४१	५
५	१४१	१९४	१४४	५०	३५	२७	२८	५००	४४४	१२	३७८

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या										
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	स्नातक	स्नात कोत्तर	एमफिल वा सो भन्दा माथि	प्राविधिक एसएलसी	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर	उपलब्ध नभएको
६	४८१	४५३	४५८	१९२	७६	२२	४	७०९	१३५४	११५	८६
७	९१	४६५	१०१	१७	१२	१११	३८७	७५१	१२५२	११२	४४
८	५१६	२९२	५२३	७८	१७	१४	२३	४४५	८३८	२१५	२९४
९	५३५	३४५	४००	१४९	५३	३२	५	२०२	८१५	३३१	३८
१०	७१७	२०१	२९३	८९	२३	०	२०	४९९	१३१८	४७०	५३
११	३	४१२	७६	९	१	४२	९६	१६१	२०२	५३	१०५
जम्मा	४०९२	३४२०	३२६८	१४७५	४४२	३७१	११९३	५१९४	८४४९	२२९३	११६१

स्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.३ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरुको तहगत संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५०: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

प्रकार	कक्षा १–८	कक्षा १–१२	जम्मा	कैफियत
आधारभूत	३०		३०	१२ संस्थागत र १ मदरसा
माध्यामिक		६	६	२ संस्थागत
जम्मा	३०	६	३६	

स्रोतः संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.४ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कुल ३६ विद्यालय मध्ये २१ वटा सामुदायिक, १ वटा मदरसा र १४ वटा संस्थागत विद्यालयहरु रहेका छन् । यी विद्यालयहरुमा अध्ययन गर्ने तहगत विद्यार्थी हेर्दा पूर्व प्राथमिक तहमा २१८९, आधारभूत तहमा ६२२७ र माध्यमिक तहमा १४५३ जना विद्यार्थीहरु रहेको पाइन्छ । विद्यालय अनुसार तहगत रुपमा अध्ययन गर्ने छात्रछात्राहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५१: विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नं.	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१–८)			माध्यमिक (९–१२)			जम्मा		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
नन्दवावा आ. वि. बन्टिया	१				१२५	८५	२१०				१२५	८५	२१०
नन्द बाबा आ.वि. बल्टिया	१				१०५	१००	२०५				१०५	१००	२०५
मिलन पब्लिक स्कुल	१	६०	६०	१२०	३०	५०	८०				९०	११०	२००
ने.रा.फु.कु.म.मा.वि. बन्दिपुर	२	२४	१८	४२	४०६	३३३	७३९	२९५	२७८	५७३	७२५	६२९	१३५४
P.V.M.	२	६०	६०	१२०	१४६	२५०	३९६	३०	२८	५८	२३६	३३८	५७४
बालशिक्षा सदन	२	१७०	१८६	३५६	२२०	२५२	४७२	५५	५७	११२	४४५	४९५	९४०
शुभ सहारा पाठशाला	२	५५	५०	१०५	२५०	२४५	४९५				३०५	२९५	६००
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	२												
मिलन पब्लिक स्कुल	२												
ज.आ.वि.खेरहा	३												
आर्यन आदर्श	३	८३	१००	१८३	६५	१५५	२२०				१४८	२५५	४०३

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नं.	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१–८)			माध्यमिक (९–१२)			जम्मा		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
पाठशाला													
क.क.शिशु सदन	३	१४	१४	२८							१४	१४	२८
कमला माई विद्या मन्दिर	३	४०	६०	१००	२०	३०	५०				६०	९०	१५०
जंआ.वि.बरहरा भुल्के	४	२१	१६	३७	११२	६३	१७५				१३३	७९	२१२
आ.प्रा.वि कटिटोल	५	२२	२१	४३	१२०	९०	२१०				१४२	१११	२५३
शिक्षान्तर एकेडमि ई.बो.ई	५	६५	८५	१५०	४०	५५	९५				१०५	१४०	२४५
ज.आ.वि.मिर्चैया	६				११५	७८	१९३				११५	७८	१९३
ज.आ.वि.बेतहा	६	२३	२२	४५	५८	५०	१०८				८१	७२	१५३
R.T.N.E.R.S	६	६६	८०	१४६	१०५	१२२	२२७				१७१	२०२	३७३
कविर आ.वि. सिमरा	७	१३	११	२४	३७	५०	८७				५०	६१	१११
ज.आ.वि. मरेवा	७			०	८६	४४	१३०				८६	४४	१३०
आ.वि.काला बजार	७	९	१७	२६	४६	४४	९०				५५	६१	११६
राम शरण ई.बों.ई सिमरा	७	४०	४५	८५	४०	४४	८४				८०	८९	१६९
जन हित आ.वि प्रेमनगर	७												
ज.आ.वि.गौतारी	८												
जनमुखि आ.वि असोन	८	११	१६	२७	२९	२५	५४				४०	४१	८१
आ.वि.प्रयागपुर	१०				८२	६१	१४३				८२	६१	१४३
ज.आ.वि.म.प्र .	१०	१४	१३	२७	१६०	१२६	२८६				१७४	१३९	३१३
ल.ए.ई.वोंई प्रयागपुर	१०	५०	८०	१३०	१३५	१६०	२९५				१८५	२४०	४२५
सिरहा शिव शक्ति	१०	६०	८५	१४५	६०	९५	१५५				१२०	१८०	३००
पेन्टागन मोडेल स्कुल	१०	७०	१३०	२००	२०	५०	७०				९०	१८०	२७०
मदर्सा दारु उलुम रजाई मुस्तफा	१०				५०	१५०	२००				५०	१५०	२००
ज.से.मा.वि.कर्जनहा	११	२९	२१	५०	२९१	४६७	७५८	४०२	३०८	७१०	७२२	७९६	१५१८
ज.क.मा.वि.हटलेटवा	११												
रा.आ.वि.हटलेटवा	११												
ज.मा.वि. वगहा	११												
जम्मा		९९९	११९०	२१८९	२९५३	३२७४	६२२७	७८२	६७१	१४५३	४७३४	५१३५	९८६९

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.५ विद्यालयको भौतिक अवस्था

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरुमा ९१ पक्की भवन तथा २३ वटा कच्ची भवन रहेको देखिन्छ । यी विद्यालयहरुको विद्यालयगत भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५२: विद्यालयको भौतिक अवस्था

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नं.	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय /अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/वेञ्चको क्षमता(जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल(वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
नन्दवावा आधारभुत विद्यालय बन्टिया	१	३		८				४	१६९०	छ	छ	
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१	३		८			छैन	२१०	६७६	पक्की	छ	छैन
मिलन पब्लिक स्कुल	१	२		९			छैन	२००	१३५२	छैन	छ	छ
ने.रा.फु.कु.मा.वि. बन्दिपुर	२	६		१५			छ	१६००	३३८००	पक्की	छ	छ
पि.भि.एम.इ.वो.इ.	२	५		२८			छ	६००	१३५२	पक्की	छ	छ
बाल शिक्षा सदन इ.वो.इ.	२	३		४५			छ	९५०	२७०४	पक्की	छ	छ
शुभ सहारा इ.बो.इ.	२	३		२६			छ	६००	४०५६०	पक्की	छ	छ
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	२											
मिलन पब्लिक स्कुल	२											
ज.आ.वि.खेरहा	३				१	छैन	छैन	४०	६७६	छैन	छैन	छैन
आर्यन आदर्श पाठशाला	३	२		२७		छ	छ	२२०	६७६	पक्कि	छ	छ
क.क.शिशु सदन	३	२		६		छैन	छैन	०	६७६	पक्कि	छ	छ
कमला माई विद्या मन्दिर	३	२		१४		छैन	छ	१००	११८३	पकिक	छ	छ
ज.आ.वि.बरहारा भुल्के	४	४		१०		छैन	छैन	३००	४०५६	छैन	छ	छैन
विस्वस्वर ठाकुर	५	३	८			छ		१००	३३८	पक्की	छ	छैन
शिक्षान्तर एकेडमि ई.बो.ई	५	४	१५			छ	छ	९०	३०४२०	पक्की	छ	छैन
ज.आ.वि मिर्चैया	६	६		१२		छैन	छैन	१५०	३३८०	कच्ची	छ	छ
ललित कुमर लामा	६	३		६		छैन	छैन	११०	३३८०	छैन	छ	छ
R.T.N.E.R.S	६	२		२०		छ	छ	१५०	४०५६	छ	छ	छ
जन हित आ.वि प्रेमनगर	७						छैन					
कविर आवि.सिमरा	७	१		२		छैन	छैन	१००	१०१४	छैन	छ	छ
ज.आ.वि.मरेवा	७	३		६		छैन	छैन	६०	६७६	छैन	छैन	छैन
आ.वि.कल्याणपुर काला बन्जर	७	४		९		छ	छैन	१२०	६७६	छैन	छ	छ
राम शरण ई.बों ई.सिमरा	७	३		१२				१५०	३३८	पक्कि	छ	छ
ज.आ.वि गौतारी	८	४		१३		छैन	छैन	४००	१६९०	पक्कि	छ	छैन
ज.मुखि.आ.वि असोन	८	२		५		छैन	छैन	८५	१३५२	छैन	छ	छ
आ.वि.प्रयागपुर	१०	३		६				१२०	२०२८	छैन	छ	छ
ज.आ.वि.म. प्रयागपुर	१०	३		८		छैन	छैन	४२५			छ	छ
ल.ए.ई.वोंई प्रयागपुर	१०	२		२०		छ	छ	३००	६७६	छ	छ	छ
सिरहा शिव शिक्त	१०	२		१८		छ	छ	२००	६७६	पक्कि	छ	छ

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नं.	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय/अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/वेञ्चको क्षमता(जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल(वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
प्रयागपुर												
पेन्टागन मोडेल स्कुल	१०	३		२०		छ	छ	२५०	२७०४	पक्कि	छ	छ
मदर्सा दारु उलुम रजाई मुस्तफा	१०	१		२		छैन	छैन	२५०	२७०४	पक्की	छ	छ
ज.क.मा.वि.हटलेटवा	११											
रा.आ.वि.हटलेटवा	११											
ज.मा.वि. वगहा	११											
ज.सेमा.वि.कर्जनहा	११	७		३१		छ	छ	१४००	११८३	अधुरो	छ	छ
जम्मा		९१	२३	३८६	१							

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.६ शिक्षक विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरुमा कूल ९१ स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेको देखिन्छ । यी विद्यालयहरुमा २८६ जना शिक्षक शिक्षिकाहरु कार्यरत रहेका छन् । आधारभुत र माध्यामिक तहमा विद्यालयगत कार्यरत रहेका यस्ता शिक्षकहरुको कार्यरत शिक्षक, महिला शिक्षक तथा विषयगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ५३: शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
			शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
नन्दवावा आ.वि.बन्टिा	१	३	३	२	२		२	२	१
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१								
मिलन पब्लिक स्कुल	१								
ने.रा.फु.कु.म.मा.वि.बन्दिपुर	२	२१	१२	९	७	१	१	२	२
P.V.M.	२		१४	९	७		२	१	१
बालशिक्षा सदन	२		२२	२०	१०	२	२	२	१
शुभ सहारा पाठशाला	२		११	१२	८	३			
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	२	५	१	४	१				
मिलन पब्लिक स्कुल	२		५	४	२				
कमला माई विद्या मन्दिर	३		२	६	६				
आर्यन आदर्श पाठशाला	३		४	५	२				
क.क.शिशु सठन	३		१	४					
ज.आ.वि.खेरहा	३								
जंआ.वि.बरहरा भुल्के	४	९	३	६	३				
शिक्षान्तर एकेडमि ई.बो.ई	५								
आ.वि.कुटिटोल	५		४	६	२				
ज.आ.वि.मिर्चैया	६	४	३	१	१				
ज.आ.वि.बेतहा	६	४	१	३	१				
R.T.N.E.R.S	६		८	९	१				
कविर आ.वि. सिमरा	७	१	२	१					

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
			शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
ज.आ.वि. मरेवा	७	३	३						
आ.वि.काला बजार	७	६	२						
राम शरण ई.बों.ई सिमरा	७		४	३	२				
जन हित आ.वि प्रेमनगर	७								
ज.आ.वि.गौतारी	८								
जनमुखि आ.वि असोन	८	४		४	२				
आ.वि.प्रयागपुर	१०	४	३	१	१				
ज.आ.वि.मनहवा	१०	६	३	२	२				
ल.ए.ई.वोंई प्रयागपुर	१०		१०	७	३				
सिरहा शिव शक्ति	१०		८	४	२				
पेन्टागन मोडेल स्कुल	१०		७	५	२				
मदर्सा दारु उलुम रजाई मुस्तफा	१०		२						
ज.से.मा.वि.कर्जनहा	११	२१	१७	४	३	१	१	२	२
ज.क.मा.वि.हटलेटवा	११								
रा.आ.वि.हटलेटवा	११								
ज.मा.वि. वगहा	११								
जम्मा		९१	१५५	१३१	७०	७	८	९	७

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.७ भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर

नगरपालिका भित्र रहेका ३० आधारभूत तथा ६ माध्यमिक तहका विद्यालयहरुको तहगत खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उतिर्ण दर औषत रुपमा क्रमशः ६६.२७%, ९१.६५%, ८२.७५% र ८२.५०% रहेको छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५४: भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यमिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
नन्दवावा आधारभुत विद्यालय बन्टिया	१												
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१												
मिलन पब्लिक स्कुल	१												
ने.रा.फु.कु.म.मा.वि.बन्दिपुर	२	४२	३००	२००	६०	८०	९०	९०	८५	७५	१००	१००	८०
P.V.M.	२	६०	५५	३५	९५	९५	१००	९५	९५		१००	१००	
बालशिक्षा सदन	२	११०	९३	५९	१००	९५	९५	५५	९५		१००	१००	
शुभ सहारा पाठशाला	२	१००	६०		१००	९५							
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	२		७४			७०							
मिलन पब्लिक स्कुल	२	६०	३०		१००	१००							
ज.आ.वि.खेरहा	३												
कमला माई विद्या मन्दिर	३	३०	२५		९५	९५							
आर्यन आदर्श पाठशाला	३	४०	३९		९५	९५							
क.क.शिशु सठन	३	२८			९५								

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यमिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
जंआ.वि.बरहरा भुल्के	४	४	३७	१५	९५	९५							
आ.वि.कुटिटोल	५	४३	६७		९५								
शिक्षान्तर एकेडमि ई.बो.ई	५	३३	३६		९५								
ज.आ.वि.मिर्चैया	६		६१			९५							
ज.आ.वि.बेतहा	६	४८	२७		९५	९५							
R.T.N.E.R.S	६	४६	५१		९५	९५							
जन हित आ.वि प्रेमनगर	७												
कविर आ.वि. सिमरा	७	१४	१७		९५	९५							
ज.आ.वि. मरेवा	७		३६		९५	९५							
आ.वि.काला बजार	७	२६	११		९५	९५							
राम शरण ई.बों.ई सिमरा	७	३०	३६		९५	९५							
ज.आ.वि.गौतारी	८												
जनमुखि आ.वि असोन	८	८	२७	१८		९५	९५						
आ.वि.प्रयागपुर	१०		३४			९०							
ज.आ.वि.म.प्र .	१०	२७	८४		९५	९५							
ल.ए.ई.वोंई प्रयागपुर	१०	४७	४०			९५		९५					
सिरहा शिव शक्ति	१०	७५	३५		९५	९५							
पेन्टागन मोडेल स्कुल	१०												
मदर्सा दारु उलुम रजाई मुस्तफा	१०		६५		८०								
ज.से.मा.वि.कर्जनहा	११	५०	४६	२७०	६५	७०	७५	७५	८०	८०	१००	१००	१५
ज.क.मा.वि.हटलेटवा	११												
रा.आ.वि.हटलेटवा	११												
ज.मा.वि. वगहा	११												
औषत		४३.८६	५५.४४	९९.५०	९१.९०	९२.०५	९१	८२	८८.७५	७७.५०	१००	१००	४७.५०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.८ आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

गत शैक्षिक वर्ष विद्यालयहरुमा आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थीहरुको जम्मा संख्या ५१७ जना रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी हाल आधारभूत तहमा ६५३० जना अध्ययनरत रहेका छन् । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५५: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१	१००	१०५		
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१				
मिलन पब्लिक स्कुल	१				
ने.रा.फु.कु.म.मा.वि.बन्दिपुर	२	६१९	६२५	७५	६२
P.V.M.	२			१७	१८
बालशिक्षा सदन	२			३०	३१

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
शुभ सहारा पाठशाला	२	२९०	३१०		
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	२	१००	१०५		
मिलन पब्लिक स्कुल	२	११०	९०		
ज.आ.वि.खेरहा	३				
कमला माई विद्या मन्दिर	३	९०	६०		
आर्यन आदर्श पाठशाला	३				
क.क.शिशु सठन	३	१४	१४		
जंआ.वि.बरहरा भुल्के	४	७९	१३३	९	१९
आ.वि.कुटिटोल	५	१०६	१०३		
शिक्षान्तर एकेडमि ई.बो.ई	५	१४०	१०५		
ज.आ.वि.मिर्चैया	६	७८	११५	५	५
ज.आ.वि.बेतहा	६	७२	८१		३०
R.T.N.E.R.S	६	२०२	१७१		
जन हित आ.वि प्रेमनगर	७				
कविर आ.वि. सिमरा	७	६१	५०		
ज.आ.वि. मरेवा	७	४४	८६		
आ.वि.काला बजार	७	६१	५५		
राम शरण ई.बों.ई सिमरा	७	८९	८०		
ज.आ.वि.गौतारी	८				
जनमुखि आ.वि असोन	८	४१	४०		
आ.वि.प्रयागपुर	१०	६१	८२		
ज.आ.वि.म.प्र .	१०			२१	१२
ल.ए.ई.वोंई प्रयागपुर	१०				
सिरहा शिव शक्ति	१०				
पेन्टागन मोडेल स्कुल	१०				
मदर्सा दारु उलुम रजाई मुस्तफा	१०	१५०	५०		
ज.से.मा.वि.कर्जनहा	११	६३०	९३३	८३	१००
ज.क.मा.वि.हटलेटवा	११				
रा.आ.वि.हटलेटवा	११				
ज.मा.वि. वगहा	११				
जम्मा		३१३७	३३९३	२४०	२७७

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.९ छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

यस क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरुमा छात्रवृत्ति सुविधा र दिवा खाजा पाउने विद्यार्थीहरुको स्थिति हेर्दा छात्रवृत्ति तथा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी ४१६४ जना रहेका छन भने दिवा खाजा खाने विद्यार्थी रहेको देखिदैन । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५६: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	छात्रवृत्ती वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१	१४	१०५	१००	१०५

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	छात्रवृत्ती वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१				
मिलन पब्लिक स्कुल	१				
ने.रा.फु.कु.म.मा.वि.बन्दिपुर	२	२००	५८०		
P.V.M.	२				
बालशिक्षा सदन	२				
शुभ सहारा पाठशाला	२				
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	२	१४	१०५	१००	१०५
मिलन पब्लिक स्कुल	२				
ज.आ.वि.खेरहा	३				
कमला माई विद्या मन्दिर	३				
आर्यन आदर्श पाठशाला	३				
क.क.शिशु सठन	३	१४	१४		
जंआ.वि.बरहरा भुल्के	४	११२	६३		
आ.वि.कुटिटोल	५	७७	८१	१०६	१०३
शिक्षान्तर एकेडमि ई.बो.ई	५				
ज.आ.वि.मिर्चैया	६	६०	११५		
ज.आ.वि.बेतहा	६	५८			
R.T.N.E.R.S	६				
जन हित आ.वि प्रेमनगर	७				
कविर आ.वि. सिमरा	७	३५	३७		
ज.आ.वि. मरेवा	७	२९	८६	३५	८६
आ.वि.काला बजार	७	६१	५५	६१	५५
राम शरण ई.बों.ई सिमरा	७				
ज.आ.वि.गौतारी	८				
जनमुखि आ.वि असोन	८	१५	२९	४१	४०
आ.वि.प्रयागपुर	१०	१८	८२	६१	८२
ज.आ.वि.म.प्र .	१०	३९	१६०		
ल.ए.ई.वोंई प्रयागपुर	१०				
सिरहा शिव शक्ति	१०				
पेन्टागन मोडेल स्कुल	१०				
मदर्सा दारु उलुम रजाई मुस्तफा	१०				
ज.से.मा.वि.कर्जनहा	११	४०१	४२५		
ज.क.मा.वि.हटलेटवा	११				
रा.आ.वि.हटलेटवा	११				
ज.मा.वि. वगहा	११				
जम्मा		११४७	१९३७	५०४	५७६

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१० शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था

विद्यालयहरुमा शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न आवश्यक अपांग विद्यार्थी श्रोत कक्षा, CBEGRA कार्यान्वन्वयन, एकीकृत पाठ्यक्रम, इन्टरनेट सुबिधा र छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दीको व्यवस्था कुनै पनि विद्यालयमा उपलब्ध रहेको देखिदैन् । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५७: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वन्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१					
मिलन पब्लिक स्कुल	१					
ने.रा.फु.कु.म.मा.वि.बन्दिपुर	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
P.V.M.	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
बालशिक्षा सदन	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
मिलन पब्लिक स्कुल	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
शुभ सहारा पाठशाला	२					
ज.आ.वि.खेरहा	३					
कमला माई विद्या मन्दिर	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
आर्यन आदर्श पाठशाला	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
क.क.शिशु सठन	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
जंआ.वि.बरहरा भुल्के	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
आ.वि.कुटिटोल	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
शिक्षान्तर एकेडमि ई.बो.ई	५					
ज.आ.वि.मिर्चैया	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
ज.आ.वि.बेतहा	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
R.T.N.E.R.S	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
जन हित आ.वि प्रेमनगर	७					
कविर आ.वि. सिमरा	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
ज.आ.वि. मरेवा	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
आ.वि.काला बजार	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
राम शरण ई.बों.ई सिमरा	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
ज.आ.वि.गौतारी	८	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
जनमुखि आ.वि असोन	८	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
आ.वि.प्रयागपुर	१०	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
ज.आ.वि.म.प्र .	१०	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
ल.ए.ई.वोंई प्रयागपुर	१०	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
सिरहा शिव शक्ति	१०	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
पेन्टागन मोडेल स्कुल	१०	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
मदर्सा दारु उलुम रजाई मुस्तफा	१०	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
ज.से.मा.वि.कर्जनहा	११	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
ज.क.मा.वि.हटलेटवा	११					
रा.आ.वि.हटलेटवा	११					

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
ज.मा.वि. वगहा	११					

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.११ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयहरुमा बालमैत्री शिक्षा कायम गर्न विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक, बाल क्लब गठन र बामैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग जस्ता विषयहरुको उपलब्धताको स्थिति हेर्दा २१ वटा विद्यालयमा विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, २३ वटा विद्यालयमा विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक, १९ वटा विद्यालयमा बाल क्लब गठन र १९ वटा विद्यालयमा बामैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५८: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१	भएको	भएको	भएको	भएको
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१				
मिलन पब्लिक स्कुल	१				
ने.रा.फु.कु.म.मा.वि.बन्दिपुर	२	नभएको	भएको	भएको	भएको
P.V.M.	२	भएको	भएको		
बालशिक्षा सदन	२	भएको	भएको		
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	२		भएको	भएको	भएको
मिलन पब्लिक स्कुल	२	भएको	भएको	भएको	भएको
शुभ सहारा पाठशाला	२				
ज.आ.वि.खेरहा	३				
कमला माई विद्या मन्दिर	३	भएको	भएको	भएको	भएको
आर्यन आदर्श पाठशाला	३	भएको	भएको	भएको	भएको
क.क.शिशु सठन	३	भएको	भएको	भएको	भएको
जंआ.वि.बरहरा भुल्के	४	भएको	भएको	भएको	भएको
आ.वि.कुटिटोल	५	भएको	भएको	भएको	भएको
शिक्षान्तर एकेडमि ई.बो.ई	५	भएको	भएको	भएको	भएको
ज.आ.वि.मिर्चैया	६	भएको	भएको	भएको	नभएको
ज.आ.वि.बेतहा	६	भएको	भएको	नभएको	नभएको
R.T.N.E.R.S	६	भएको	भएको	नभएको	भएको
जन हित आ.वि प्रेमनगर	७				
कविर आ.वि. सिमरा	७	भएको	भएको	भएको	भएको
ज.आ.वि. मरेवा	७	भएको	भएको	भएको	भएको
आ.वि.काला बजार	७	भएको	भएको	भएको	भएको
राम शरण ई.बों.ई सिमरा	७	भएको	भएको	भएको	भएको
ज.आ.वि.गौतारी	८				
जनमुखि आ.वि असोन	८	भएको	भएको	भएको	भएको
आ.वि.प्रयागपुर	१०				
ज.आ.वि.म.प्र .	१०	भएको	भएको	भएको	भएको
ल.ए.ई.वोंई प्रयागपुर	१०	भएको	भएको	भएको	भएको

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
सिरहा शिव शक्ति	१०				
पेन्टागन मोडेल स्कुल	१०				
मदर्सा दारु उलुम रजाई मुस्तफा	१०				
ज.से.मा.वि.कर्जनहा	११	भएको	भएको	भएको	भएको
ज.क.मा.वि.हटलेटवा	११				
रा.आ.वि.हटलेटवा	११				
ज.मा.वि. वगहा	११				

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१२ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयहरुले उपलब्ध गराउने छात्रवृत्तिको अवस्था हेर्दा दलित, अपाङ्ग, विपन्न र जेहेन्दार छात्रविति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी संख्या ४२३५ जना रहेको छ । यस सम्बन्धी छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार विद्यालयगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५९: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार								
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१									
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	१									
मिलन पब्लिक स्कुल	१									
ने.रा.फु.कु.म.मा.वि.बन्दिपुर	२	२००	२४०			५८०			२	२
P.V.M.	२	१५	१५							
बालशिक्षा सदन	२	१५	१५	२५	२५				५०	५०
नन्द बाबा आ.वि.बल्टिया	२	१४	२६			१०५				
मिलन पब्लिक स्कुल	२	५०	५०						६	६
शुभ सहारा पाठशाला	२	१५	१५	२०					४	४
ज.आ.वि.खेरहा	३									
कमला माई विद्या मन्दिर	३								५०	५०
आर्यन आदर्श पाठशाला	३	१५	१५							
क.क.शिशु सठन	३									
ज.आ.वि.बरहरा,भुल्के	४	४२	७९			११२				
आ.वि.कुटिटोल	५									
शिक्षान्तर एकेडमि ई.बो.ई	५			५०	५०		२५	२५	५०	५०
ज.आ.वि.मिर्चैया	६									
ज.आ.वि.बेतहा	६		३७			५८				
R.T.N.E.R.S	६						५०	५०		
जन हित आ.वि प्रेमनगर	७									
कविर आ.वि. सिमरा	७	३५	२३			२३				
ज.आ.वि. मरेवा	७	२९	४५			८६				
आ.वि.काला बजार	७	१४	१५			३	५५			
राम शरण ई.बों.ई सिमरा	७						२५	२५		

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार								
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
ज.आ.वि.गौतारी	८									
जनमुखि आ.वि असोन	८	१५	१५			२९				
ज.आ.वि.म.प्र .	१०	१८	११			८२				
आ.वि.म प्रयागपुर	१०	३९	२४			१६०				
ल.ए.ई.वोंई प्रयागपुर	१०	३०	३०							
सिरहा शिव शक्ति	१०	१०	१०							
पेन्टागन मोडेल स्कुल	१०						५०	५०		
मदर्सा दारु उलुम रजाई मुस्तफा	१०									
ज.से.मा.वि.कर्जनहा	११	२२५	२७५		२	४२५				
ज.क.मा.वि.हटलेटवा	११									
रा.आ.वि.हटलेटवा	११									
ज.मा.वि. वगहा	११									
जम्मा		७८१	९४०	९५	७७	१६६३	२०५	१५०	१६२	१६२

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१३ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

आधारभूत विद्यालयसम्मको पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा यस्ता विद्यालयसम्म पुग्न लाग्ने समयलाई आधार मान्दा १५ मिनेट समयमा आधारभूत विद्यालय सम्म ४२३५ घरपरिवार र १ घण्टा वा सोभन्दा माथि समय लाग्ने २०० घरपरिवार रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६०: आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

वडा नम्बर	विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१	०	०	०	०
२	१८४५	४४०	२००	१००
३	३४५	५०	५०	०
४	१२०	६०	०	०
५	५०	५०	०	०
६	५२०	५०	०	०
७	३६०	२०	०	०
८	०	०	०	०
९	०	०	०	०
१०	८७०	३८५	१५०	५०
११	१२५	८००	२००	५०
जम्मा	४२३५	१८५५	६००	२००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

यस शिर्षकमा नगरपालिकाको स्वास्थ्य अवस्था र विवरणको बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र ४ वटा स्वास्थ्य चौकी र एउटा अस्पताल रहेको छ । यस्ता संस्थाहरुमा कूल १९ स्वास्थ्यकर्मीको स्विकृत दरवन्दी रहेकोमा १३ जना कार्यरत रहेको देखिन्छ । स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६१: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
स्वास्थ्य चौकी बरहरा भुल्के	४	७	७						छ	छ	
स्वास्थ्य चौकी बेतहा	६	६	६								
स्वास्थ्य चौकी थलहा	८	६							छ	छ	
स्वास्थ्य चौकि कर्जनहा	११								छ	छ	
फु.कु. मेमोरियल हस्पिटल	११										
जम्मा		१९	१३	०							

स्रोतः संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण

नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाहरुको अवस्था हेर्दा सुरक्षित मातृत्व, पोषण सेवा र परामर्श सेवा सबैजसो स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपलब्ध रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी संस्थागत सेवा विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६२: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध							
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मेसी	आँखा उपचार सोवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य
स्वास्थ्य चौकी बरहरा माल	४	छ	छ		छ			छ	
स्वास्थ्य चौं कल्याणपुर का.ब	६	छ	छ					छ	
स्वास्थ्य चौकी थलहा	८	छ						छ	
स्वास्थ्य चौकी कर्जनहा	११	छ	छ					छ	
फु.कु. मेमोरियल हस्पिटल	११								

स्रोतः संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति गरि जम्मा २३ जना रहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६३: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य
स्वास्थ्य चौकी बरहरा माल	४	-	-	१	-	३	२	-	-
स्वास्थ्य चौं कल्याणपुर का.ब	६	-	-	१	-	३	२	-	-
स्वा.चौ. थलहा	८	-	-	१	-	३	१	-	-

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य
स्वास्थ्य चौकी कर्जनहा	११	-	-	१	-	३	२	-	-
फु.कु. मेमोरियल हस्पिटल	११								
जम्मा		०	०	४	०	१२	७	०	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.४ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

गत वर्ष मृत्यु हुनेहरुको संख्या ४३ महिला र ६९ पुरुष रहेको छ । यी मध्ये सबैभन्दा बढी ७० जनाको मृत्यु नसर्ने रोगका कारण भएको देखिन्छ । विभिन्न रोगका कारण मृत्यु हुनेहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६४: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	महामारी/सर्ने रोग		सर्ने रोग		नसर्ने रोग		दुर्घटना		जम्मा	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	०	०	०	१	१	२	१	०	२	३
२	०	०	०	०	८	४	२	०	१०	४
३	०	०	१	१	५	१	०	१	६	३
४	१	०	१	०	०	०	१	०	३	०
५	०	०	०	०	१	१	१	१	२	२
६	१	०	०	१	६	२	२	०	९	३
७	०	०	४	५	८	५	१	०	१३	१०
८	०	०	१	२	१	४	०	०	२	६
९	१	०	२	०	८	७	५	१	१६	८
१०	०	१	१	०	३	३	१	०	५	४
११	०	०	१	०	०	०	०	०	१	०
जम्मा	३	१	११	१०	४१	२९	१४	३	६९	४३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.५ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य केन्द्रबाट खोप लिने बालबाालिका संख्या ३८१५ जना र बृद्धी अनुगमन गरिएका बालबालिका संख्या ३३३७ जना मध्ये ४८२ जना कुपोषित रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६५: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ बर्ष मुनीका बालबालिका			६ वर्ष मुनिका बालबालिका पुर्ण स्तनपान गराएका
	१ बर्ष मूनीका	२ बर्ष मूनीका	५ बर्ष मूनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइ टिस(जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित	भिटामिन ए खाएका (कार्तिक, २०७४)	
४	६८७	६५४	३१०७	४९३	४७७	४२९	४७८	३५९	३१०७	४६०	१९८३	३६८
६	८५	१६९	३५६	१२५	१४९	१२३	११७	५६	०	०	४६७	४२
८	८६	१७२	३९९	११५	११५	११५	११०	१००	१५०	२०	५५७	५०
११	१८७	११२	२५३	९५	९५	९५	८५	८४	८०	२	८९०	९३
जम्मा	१०४५	११०७	४११५	८२८	८३६	७६२	७९०	५९९	३३३७	४८२	३८९७	५५३

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भावस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसुति जस्ता सूचकलाई आधार मान्दा यस नगरपालिका अन्तरगत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा गत वर्ष ९१४ जना महिला गर्भवती/प्रसुती सेवा लिएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६६: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	गत बर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	गर्भावस्था तथा सुत्केरी भएको ४५ दिन सम्म आइरन चक्की खानेको सख्या	गर्भावस्थाका जुकाको औषधी खाएकाको सख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)				स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
४	४६२	२१५	१८५	४५७	२४२	३३१			
६	७४	१३८	६०	३६	७२	०			
८	१६५	१२१	१२१	४	४	१२१			
११	२१३	१७२	३७९	४०	४३	१७२			
जम्मा	९१४	६४६	७४५	५३७	३६१	६२४	०	०	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.७ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा गतवर्षको आँकडा अनुसार जीवित नवजात शिशुको संख्या १८५ रहेको देखिन्छ भने ४९६ जना पुरुषहरुले परिवार नियोजनको अस्थायी साधन प्रयोग गर्ने गरेका छन्। त्यसैगरी यस क्षेत्रमा कूल २७ जना महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६७: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ बर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
४					१०५९	१९	१९२		३५६	९
६	०	७०	१	०	०		१५०		३०	९
८		११५			१२७०		७१		१०	९
११			१	१	१२७०		६१		१००	
जम्मा	०	१८५	२	१	३५९९	१९	४७४	०	४९६	२७

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.८ नगर भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका भित्र देखा पर्ने प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचारको अवस्था हेर्दा सबै भन्दा बढि झाडापखालाका बिरामी स्वास्थ्य चौकी उपचारका लागि आउने गरेका छन् भने दोस्रोमा ग्यास्ट्रिकका विरामी स्वास्थ्य चौकीमा आउने गरेको देखिन्छ। रोगबाट प्रभावित, उपचार हुने, फलोअप गरिएका र रेफर गरिएकाको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६८: नगर भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	९९२	६९	१३	७	०
२	झाडा पखाला	२३६६	१०६०	१००	०	०

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
३	मलेरिया	०	०	०	०	०
४	कालाजार	०	०	०	०	०
५	क्षय रोग (टिवी)	४०	३४	३४	१	१
६	कुष्ठ रोग	१३	१२	१२	२	०
७	रक्तचाप	४५४	२५०	२५	२०	०
८	मुटु रोग	३३३	०	०	५	०
९	ग्यास्टीक/अल्सर	११५०	७५०	६०	१०	०
१०	पक्षघात	०	०	०	०	०
११	एचआइभि एड्स	०	०	०	०	०
१२	क्यान्सर	०	०	०	०	०
१३	मधुमेह (चिनी रोग)	९०	१५	५	९	०
१४	दम (स्वासप्रश्वास)	७३५	५११	१८०	४७	०
१५	प्रसुतीजन्य रोग	२०	०	०	१	०
१६	अन्य	०	०	०	०	०
जम्मा		६१९३	२७०१	४२९	१०२	१

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.९ परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

स्वास्थ्यको अवस्थालाई हेर्दा नगरपालिका भित्रको कूल जनसंख्या मध्ये ४३७ दीर्घरोगी, ८८५ सामान्य रोगी र २९७१२ जना स्वस्थ रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६९: परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

वडा नम्बर	स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या				
	स्वस्थ	सामान्य रोगी	दीर्घ रोगी	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	२१९०	१६	१७	१२	२२३५
२	४१००	३१	४८	८	४१८७
३	४०५४	१८४	९०	१	४३२९
४	३४३	२	०	१३	३५८
५	१७७६	०	१	१७६	१९५३
६	३८९७	१५	९	२९	३९५०
७	३२८२	३०	३	२८	३३४३
८	३०५५	१४१	३७	२२	३२५५
९	२५०७	२१३	१७४	११	२९०५
१०	३३७४	२२९	५७	२३	३६८३
११	११३४	२४	१	१	११६०
जम्मा	२९७१२	८८५	४३७	३२४	३१३५८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ७०४६ घरपरिवार मध्ये सबै भन्दा उच्च ५६९१ वा ८०.७७ प्रतिशत घरपरिवारले नल अथवा ह्यण्डपम्पको पानी उपयोग गर्दछन् भने घरमै उपलब्ध पाइप धाराको पानी उपभोग गर्ने घरपरिवार संख्या

६३० रहेको छ । विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ७०: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	खानेपानीको श्रोत्र अनुसार घरपरिवार संख्या									
	घरमै पाइप धारा	सार्वजनिक धारा	डिप बोरिङ्ग	नल	ढाकिएको इनार	नढाकिएको इनार	मूलको पानी	नदी खोला	अन्य	जम्मा
१	६६	४	०	२९२	२१	५	१०६	०	६	५००
२	१	१	०	८१३	०	०	०	१	०	८१६
३	०	४५	०	८१६	०	०	०	०	०	८६१
४	२१	१२१	६	४०५	०	०	०	०	०	५५३
५	३६	७	१	२४५	६१	३४	०	०	१३	३९७
६	४३०	२३	०	३८३	५	०	२	०	४	८४७
७	४	०	०	६७२	०	०	०	०	०	६७६
८	६	१	०	६९९	०	०	०	०	०	७०६
९	२६	७	०	५१३	०	०	०	०	७	५५३
१०	१	१	३	६२८	१	०	०	०	३	६३७
११	३९	७०	५	२२५	०	२	१४९	०	१०	५००
जम्मा	६३०	२८०	१५	५६९१	८८	४१	२५७	१	४३	७०४६
प्रतिशत	८.९४	३.९७	०.२१	८०.७७	१.२५	०.५८	३.६५	०.०१	०.६१	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

शौचालयको प्रयोगको अवस्थालाई हेर्दा ३.४३ प्रतिशत घरपरिवारमा फ्लस भएको र सार्वजनिक ढलसँग जोडिएको र २४.७८ प्रतिशत घरपरिवारमा फ्ल्स भएको र सेप्टीट्यांकसँग जोडिएको शौचालय रहेको छ भने ६६.२४ प्रतिशत घरपरिवारसँग सामान्य खालका शौचालय रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ७१: शौचालय प्रयोगको अवस्था

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या					
	शौचालय नभएको	फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल)	फ्लस भएको (सेप्टी ट्यांक)	सामान्य	अन्य	जम्मा
१	८	५	१७३	३०७	७	५००
२	१८	१८०	४०४	२१३	१	८१६
३	२६	२	२९६	५३७	०	८६१
४	८	५	१६५	३७५	०	५५३
५	१६८	७	८७	१२७	८	३९७
६	२७	२२	३७	७६०	१	८४७
७	३	१	१०१	५७१	०	६७६
८	१	०	७६	६२६	३	७०६
९	७४	१	१०८	३६३	७	५५३
१०	२४	०	२७०	३४२	१	६३७
११	४	१९	२९	४४६	२	५००
जम्मा	३६१	२४२	१७४६	४६६७	३०	७०४६
प्रतिशत	५.१२	३.४३	२४.७८	६६.२४	०.४३	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.४ महिला, वालवालिका तथा सामाजिक समावेशिकरण

यस शिर्षकमा महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशिकरणसँग सम्बन्धीत बालबालिकाहरुको अवस्था, बाल क्लब तथा सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्थाका बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.४.१ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था

नगरपालिका भित्र रहेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, पूर्ण अपांग, आंसिक अपांग, बाल सुरक्षा अनुदान र दलित वर्ग अनुदान प्राप्त गर्नेहरुको वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ७२: सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१	२३	३२	१३२०	९०	१२८४	३	१	९६	५	२	५०.४	२०	१७	०	३	८	२०.४
२	४०	४८	२११२	९७	१३३२	१	१	४८	३	६	६४,८	०	०	०	८	११	३३७
३	२८	६०	०	९३	०	४	२	०		३	२४	४५	३०	०	१५	२९	०
४	२८	२७	४४०	६७	२६८	१	२	२४	३	७	२४	०	०	०	२२	३३	२२०
५	१५	२२	०	७२	०	०	०	०	०	०	०	८०	७५	०	३१	४२	०
६	२१	२६	३७६	८०	३८४	०	०	०	३	७	२४	०	०	०	३९	५८	४८४
७	२८	३६	५१२	४६	२४४	१	१	१६	२	६	१९.२	०	०	०	१०	८	१०८
८	१७	१९	२८८	४४	६९६		४	९६		२	१४४	११०	१३४	३०६.४	४२	५३	११४०
९																	
१०																	
११																	
जम्मा	२००	२७०	५०४८	५८९	४२०८	०	११	२८०	०	३३	३५७.६	२५५	२५६	३०६.४	१७०	२४२	२३०९.४

स्रोत: वडा कार्यालय, २०७५

५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.५.१ खेलमैदान, पिकनिक तथा मनोरञ्जनस्थलसम्वन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्रभित्र वडा नं. १, २, ३ र ४ मा गरी ७ वटा मनोरञ्जन, पिकनिक तथा खेलमैदान रहेको देखिन्छ । यस स्थलमा वार्षिक करिब २६२००० जना आगन्तुक/सेवाग्राही आउने गरेको देखिन्छ । यस्ता स्थल रहेको स्थान, उपयोग, क्षेत्रफल, स्वामित्व, आम्दानी र सेवाग्राही सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ७३: खेलमैदान, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (बार्षिक)
१	बन्टिया	खेलकुद	६७६			
१	उत्तरायणी	मनोरंजन पिकनिक	१६९०	सरकारी		२५००००
२	बाबा ताल	पिकनिक	१०१४	सार्वजनिक	५०००००	५०००
३	कमला व्यारेज	पिकनिक	६७६०	सरकारी		५०००
४	बस्तिपुर खेल मैदान	खेलकुद	११८३	सरकारी		
४	भुल्के खेल मैदान	खेलकुद	६७६	सरकारी		
४	पुर्वीनहर फाटक	पिकनिक	६७६	सार्वजनिक		२०००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति

५.६.१ स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला

यस क्षेत्रमा स्थानीय चाँडपर्वको रुपमा दशैं, तिहार, छठ, माघे संक्रान्ति, जितिया, तिज, उधौली, उभौलि, इद, बकर इद, रमजान आदी मनाइने गरिन्छ । नगरपालिका क्षेत्र भित्र मनाइने चाँडपर्व, जात्रा र मेला, स्थान, मनाउने समय र मुख्य विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७४: स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता
१	दसै, तिहार, होली, छठ, माघे संक्रान्ती, जितिया	बन्टिया रतनपुल	असोज कार्तिक	धार्मिक ऐतिहासिक
२	दशै, तिहार, छठ, तिज, कार्तिक कुमर मेला, सहलेश मेला			
३	मुस्लिम चाड			
४	लोहसार, उभौलि, उधौली			
५	रमजान, इद			
७	मुल मुसलिम छैन, निश्चिचन			
८	इद, बकरइद, रमजान			
९	इद, रमजान, क्रिसमस डे,			
१०	इद, रमजान			
११	बर पर्व, मुललिम			

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.६.२ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

नगरपालिका क्षेत्रमा धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका ३१ वटा स्थलहरु रहेका छन् । सामुदायिक स्वामित्वमा रहेका सबै स्थलहरुमा सडक सुविधा पुगेको देखिन्छ । यी स्थलको भ्रमण गर्न वार्षिक करिब ३८४००० जना पर्यटकहरुको आगमन हुने गरेको पाइन्छ । यस्ता स्थलहरुको नाम, सडक पहुँचको अवस्था, स्वामित्व, नजिकको बजार र विषेशता सम्बन्धी विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७५: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुराँ	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
डमलाइरायनी	१	५ कि.मी	३ वटा	५ कि.मी	सामुदायिक	धार्मिक	१०००००
नन्दवावा	१	५ कि.मी		५ कि.मी	सामुदायिक	ऐतिहासिक	५००००
बाबा ताल	२	पुगेको	होटल	२ कि.मि	समुदायिक	धार्मिक	७००
कार्तिक मेला	२	पुगेको	होटेल	०५ कि.मि	समुदायिक	धार्मिक	२००००
सलहेश मन्दिर	२	पुगेको	हाटेल	१ कि.मि	समुदायिक	धार्मिक	१५०००
विश्वकर्मा मन्दिर नहर छेउ	३	पुगेको		०	सार्वजनिक	धार्मिक	५००
दुर्गा मन्दिर चौक	३	पुगेको		०	सार्वजनिक	धार्मिक	३००
शिव मन्दिर नहर छेउ	३	पुगेको		०	सार्वजनिक	धार्मिक	०
जितमाहन मन्दिर	३	पुगेको		०	सार्वजनिक	धार्मिक	१५००
दुर्गा मेला बस्तिपुर	४	पुगेको	होटेल	०	सार्वजनिक	धार्मिक	३०००
सोनिया माई थान	४	पुगेको		१	सार्वजनिक	धार्मिक	३०००
सुन्दर लाल	४	पुगेको		१५	सार्वजनिक	पर्यटकीय	०
ठाकुर जी	५	पुगेको		३३	सार्वजनिक	धार्मिक	५००००

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुराँ	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
राम जानकी	५	पुगेको		-	सार्वजनिक	धार्मिक	०
शिव मन्दिर	५	पुगेको		-			०
राम जानकि कुटी	६	छ		३	सार्वजनिक	धार्मिक	०
डिहवार थान		छ		३	सार्वजनिक	धार्मिक	०
इन्द्रपुजा मेला		-	-	-	-	-	०
कार्तिक मेला कमलामाई	७	छ		५	सार्वजनिक	धार्मिक	२००००
शिव मन्दिर	७	छ		५	सार्वजनिक	धार्मिक	०
कविर कुटि	७	छ		५	सार्वजनिक	धार्मिक	१००००
सलहेश मन्दिर थलहा	८	छ		७	सार्वजनिक	धार्मिक	१५०००
दुर्गा मन्दिर असोन	८	छ		७	सार्वजनिक	धार्मिक	१५०००
छैन	९	-		-		-	०
शिव चौक	१०	पुगेको		३	सामुदायिक	धार्मिक	५००००
राम जानकि मन्दिर (डिमा खोला)	१०	पुगेको		३	सामुदायिक	धार्मिक	१००००
भालु खोला (नागा बाबा)	१०	पुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	५०००
सोनामाई मन्दिर(डिमा खोला)	१०	नपुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	५०००
दर्गा मन्दिर कर्जनहा	११	पुगेको	होटेल	०	सार्वजनिक	धार्मिक	५०००
सलेहश मन्दिर कर्जनहा	११	पुगेको	होटल	०	सार्वजनिक	धार्मिक	५०००
कुटि कर्जन्हा	११	पुगेको	होटल	०	सार्वजनिक	धार्मिक	०
जम्मा							३८४०००

स्रोतः समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेस गरिएको छ ।

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

यस नगरपालिका भित्र सामुदायिक, साझेदारी, राष्ट्रिय र निजी गरी कुल १३ वटा वन क्षेत्र रहेका छन् । करिब ६०२.१ हेक्टर क्षेत्रफलमा फैलिएको यस वनबाट ३५०१ क्यू फिट काठ उत्पादन हुन्छ भने ९००० भारी दाउरा उत्पादन हुने गरेको पाइन्छ । वन क्षेत्र तथा वनको किसिम अनुसार संख्या र काठ दाउरी उपलब्धता सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ७६: वन क्षेत्रको अवस्था

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचिति दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन	
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)
१	सामुदायिक	५१५	चुरेसा.वन.उस	२०	५०		५००
	सामुदायिक	७००	कमला स.बन	५.५		२०००	५००
२	सामुदायिक	५००	जोरदह तुरे स.बन.	२५८			५००
	साझेदारी	४००	कमला स.बन	५			
४	सामुदायिक	१०००	नमुना बन समुदाय बरहार	१६		५००	२०००
	निजी	१०००	चुरे जन समुदायिक बन झुल्के	११२		५००	२०००
	राष्ट्रिय र सरकारी	१०००	बस्तिपुर समुदायिक बन बस्तिपुर	१६०		५००	२०००
५	सामुदायिक	२००	भेडजा खोल सामुदायिक नर्सरी	०		१	
७	सामुदायिक	५००	कमला समुखायिक बन	८			
१०	सामुदायिक		शिव समुदायिक	४			
			मठ समुदायिक	४			
			नागा वावा बन	१.६			
११	राष्ट्रिय र सरकारी		चुरे समुदायिक बन	८			१५००
जम्मा				६०२.१	५०	३५०१	९०००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

६.१.१ वनजन्य उत्पादन विवरण

वन क्षेत्रमा काष्ठ र गैर काष्ठ उत्पादन अन्तरगत काठ, पतिंगर, जडिबुटी र खोटो जस्ता उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ ।

६.२ चरन क्षेत्र

नगरपालिका भित्र ८ वटा स्थानमा चरन क्षेत्रको उपलब्धता रहेको देखिन्छ । यी मध्ये अधिकतम चरन क्षेत्रहरुको व्यवस्थापन प्रणाली सामान्य प्रकारको रहेको पाइन्छ । यी चरन क्षेत्रहरुको नाम, रहेको स्थान, क्षेत्रफल, सघन चरन महिना र व्यवस्थापन प्रणाली सम्बन्धी विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७७: चरन क्षेत्र

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली
१	उत्तरायणी	उत्तरायणी	०.६६९	घुम्ती
४	तीन बटा जङ्गल			सामान्य
६	कमला नदी	कमला बगर	०.४०	सामान्य

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली
७	कमला बन	कमला	०.०२६	सामान्य
१०	डिमा बोल पर्ति	डिमा खोला पर्ति	०.०२	सामान्य
	ठाँठ पर्ति	ठाँठ पर्ति	०.०१३	सामान्य
	भालु खोला पर्ति	भालु खोला पर्ति	०.००९	सामान्य
११	चुरे स.बन	बगहा हटलेटवा	०.०६७	सामान्य

स्रोतः समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.३ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

यस नगरपालिका क्षेत्रमा विपद जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ । यहाँ जलजन्य प्रकोपका साथै मानवीय क्षति भएको देखिन्छ ।

६.३.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण

नगरपालिका अन्तरगत विपदको किसिम अनुसार संवेदनशील स्थानमा बसोबासको अवस्था हेर्दा यहाँका बस्ती नदी कटान र बाढीको जोखिममा बसोबास गरेको देखिन्छ । जोखिममा रहेका वडागत वस्ती सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ७८: जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या			
		नदी कटान	बाढी	अन्य	जम्मा
४	झुल्के खोलाटोल				
	हनुमान नगर				
५	खोल टोल मुसहरी				
६	बथान टोल				
	कुटी टोल				
	बेतहा भेडवा टोल				
	मल्लिक टोल				
७	बलुवा टोल				
८	थलहा				
	गौतारी				
	असोन				
९	विचला टोल				
१०	हलुवाई टोल	२५	५०	०	७५
११	हटलेटवा				

श्रोतः समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.३.२ विपदबाट मानवीय क्षती

मानवीय क्षतीका दृष्टिकोणले हेर्दा क्षतीका आधारमा उच्च देखि न्यून क्रमशः शितलहर, सर्पदंस, जंगली जनावरबाट क्षती, बाढी, आगलागी र चट्याङ्ग रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विपद् अनुसार बस्तीगत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७९: विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		शीतलहर		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षति		अन्य (चट्याङ)	
	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते
२						१००						
३			४		१	१५०			४			
४					०	२००						
५					१	१५०						
६			१	१	७	२५०		१		१		
७					३	२००						
८					२	१५०						
९					४	१००	१	४			१	
१०					३	१२५	२	८				
११		१			२	१००		१	१	१		
जम्मा	०	१	५	१	२३	१५२५	३	१४	५	२	१	०

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.३.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

विपद अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा आगलागी, बाढी डुवान, रोग माहामारी र सर्पको टोकाई जस्ता विपदको जोखिम विशेषगरी गर्मी र वर्षायाम (बैशाख देखि भाद्र) मा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८०: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)				
	आगलागी	बाढी डुवान	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ
१	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
२	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
३	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
४	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
५	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
६	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
७	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
८	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
९	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
१०	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र
११	फागुन – बैशाख	असार - भाद्र	मंसीर - माघ	चैत्र – बैशाख	असार – भाद्र

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.३.४ भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

यस नगरपालिका भित्र रहेका घरपरिवार मध्ये मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बसोवास गर्ने घरपरिवार संख्या ६३७ रहेको छ भने ६४०९ घरपरिवार मापदण्ड अनुसार नबनेको घरमा बसोवास गर्दछन् । त्यसैगरी १९०१ घरपरिवार भूकम्प प्रतिरोधी घरमा बस्दछन भने ५१४५ घरपरिवार भूकम्प प्रतिरोधी नभएको घरमा बसेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८१: भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

वडा नम्बर	भुकम्प प्रतिरोधी वा भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या					
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	जम्मा	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको	जम्मा
१	६५	४३५	५००	४४	४५६	५००
२	१७७	६३९	८१६	१९५	६२१	८१६
३	९	८५२	८६१	४८१	३८०	८६१
४	१८३	३७०	५५३	१८७	३६६	५५३
५	६९	३२८	३९७	१०६	२९१	३९७
६	४	८४३	८४७	१७	८३०	८४७
७	४०	६३६	६७६	२७	६४९	६७६
८	१४	६९२	७०६	२५१	४५५	७०६
९	३९	५१४	५५३	१५३	४००	५५३
१०	१६	६२१	६३७	४३२	२०५	६३७
११	२१	४७९	५००	८	४९२	५००
जम्मा	**६३७**	**६४०९**	**७०४६**	**१९०१**	**५१४५**	**७०४६**

श्रोतः घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

६.३.५ विपदको असर सम्बन्धी विवरण

विगत ३ वर्षको प्रकोपका आधारमा यस नगरपालिका भित्रका ८४ घरपरिवारको घरगोठ र ४४५ घरपरिवारको बाली तथा जग्गा जमिनमा क्षती भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वस्तीगत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८२: विपदको असर सम्बन्धी विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसुार क्षति विवरण						
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन	
		परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम(रु.)
आगलागी	२						
रोग महामारी	२	५०	२०००००	०	०	०	०
आगलागी	३	०	०	०	०	०	०
बाढी डुवान	३	३०	१५०००००			१००	
पहिरो	३	०	०	०	०	०	०
शीतलहर	३	०	०	१०	५०००००	५०	२०००००
जंगली जनावरबाट क्षति	३	०	०	०	०	१००	२००००००
बाढी डुवान	४	०	०	०	०	२५	
शीतलहर	४	०	०	२५	२००००००	०	०
शीतलहर	५	०	०	२०	१००००००	०	०
बाढी डुवान	६	०	०			३५	१०००००००००
शीतलहर	६	०	०			१००	५००००००
जंगली जनावरबाट क्षति	६	१	२०००००	०	०	०	०
आगलागी	७	३	१२०००००	५०	२५०००००	०	०
शीतलहर	१०	०	०	२५	१५००००	०	१००००००
बाढी डुवान	११	०	०	०	०	१५	२००००००
शीतलहर	११	०	०	१०	५०००००	२०	५०००००
जम्मा		**८४**	**३१०००००**	**८५**	**३१५००००**	**४४५**	**१०८५०००००**

स्रोतः समूहछलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.३.६ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

विगत तीन वर्षको आँकडा अनुसार यस नगरपालिका अन्तरगत क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधारहरुका आधारमा हेर्दा बाढी डुवानका कारण अधिकतम पूर्वाधारमा क्षती पुगेको देखिन्छ । विपद र सार्वजनिक पूर्वाधार अनुसार क्षती विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८३: विपदबाट क्षती सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसुार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
भूकम्प	३	०	०	१	१००००००००	०	०	०	०
बाढी डुवान	५	५	१२५०००	०	०	०	०	०	०
बाढी डुवान	६	०	०	०	०	१०	१००००००	०	०
पहिरो/नदी कटान	६	०	०	०	०	०	०	३	४०००००
जंगली जनावरको क्षति	६	१	२०००००	०	०	०	०	०	०
बाढी डुवान	७	१	१००००००	०	०	१	१००००००	०	०
बाढी डुवान	८	१	२५०००००	२	४००००००	१	४००००००	०.५	२००००००
बाढी डुवान	११	०	०	०	०	०.२	१००००००	०	०
जम्मा		**८**	**३८२५०००**	**३**	**१४००००००**	**१२.२**	**७००००००**	**३.५**	**२४०००००**

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.४ जलश्रोत तथा जलाधर क्षेत्र र उपयोगको स्थिति

यस नगरपालिका भित्र बाह्रै महिना बहने नदी तथा खोलाहरु रहेका छन् । सिंचाई लगायतका प्रयोजनका लागि जलश्रोतको उपयोग हुने गरेको देखिन्छ । यस शिर्षक अन्तरगत नदि तथा खोला तथा तालका बारेमा चर्चा गरिएको छ ।

६.४.१ संरक्षित पानी मुहान, जमिन र भौतिक संरचना

यस नगरपालिका अन्तरगत रहेका संरक्षित पानी मुहान, जमिन र भौतिक संरचना सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८४: संरक्षित पानी मुहान, जमिन र भौतिक संरचना

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
	२	बन्दिपुर	विघा	५००
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
	३	कमला छेउ		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

यस परिच्छेदमा भौतिक पूर्वाधारको स्थिति र त्यसको उपयोगको अवस्थालाई प्रस्तुत गरिएको छ। जस अन्तरगत सडक, विद्युत, भवन, वस्ती, उर्जा, सूचना संचार र आवास र भवन जस्ता विषयहरु समावेस गरिएको छ।

७.१ यातायात पूर्वाधार

यस शिर्षकमा नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक मार्ग/सञ्जालहरुको विद्यमान अवस्था, पैदल मार्ग, पुल पुलेसा, सवारी रुट तथा नगरपालिका भित्र चल्ने सवारी साधनहरुका बारेमा चित्रण गरिएको छ।

७.१.१ सडक मार्गको विद्यमान अवस्था

यस नगरपालिका क्षेत्रमा कुल सडक सञ्जालको लम्बाई १४४.५५ किलोमिटर रहेको छ। यहाँ रहेका अधिकतम सडक खण्डहरु कच्ची तथा ग्राभेल रहेका छन्। नगर क्षेत्र भित्र रहेका सडक मार्गबाट १२५६०० जनसंख्या लाभान्वित हुने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत सडक विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८५: सडक मार्गको विद्यमान अवस्था

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने बस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
२	महेन्द्र राजमार्ग	बन्दिपुर	बन्दिपुर	३	पक्की	१५०००
	बाबा ताल सडक	हाइवे	बाबाताल	१	पक्की	१००००
	उत्तराहिनी सडक	बन्दिपुर	उत्तरहिनी	१.५	ग्राभेल	१००००
	डिहवार सडक	बजार	डांडा टोल	१	ग्राभेल	५०००
	पश्चिम टोल सडक	बजार	पश्चिम टोल	१	ग्राभेल	४०००
	दमाई टोल सडक	आरामिल	दमाइटोल	१	ग्राभेल	४०००
	धराने टोल सडक	धरानटोल	बाबाताल	१.५	ग्राभेल	३०००
३	हाइवे	बन्दिपुर	बन्दिपुर	२	कालो	१००
	कृषि रोड	बन्दिपुर	कर्जनहा	५	ग्राभेल	१५००
	नहर रोड	बन्दिपुर	विष्णुपुर	१.५	ग्राभेल	२००
	खेरहा टोल रोड	शिव मन्दिर	भेडिया	२	ग्राभेल	७००
	कोइरी टोल रोड	शिव मन्दिर	कोइरीटोल	१	ग्राभेल	३००
	गरम टोल रोड	टिकापुर	मिर्चैया	३	ग्राभेल	२५०
	टिकापुर रोड	टिकापुर	मिर्चैया	१.५	ग्राभेल	२००
४	हाइवे	बरहरा	बस्तिपुर	२.५	पक्कि	३०००
	लक्ष्मी सडक	झुल्के	नहर	३	कच्चि	२०००
	चिकना सडक	बस्तिपुर	कर्जनहा	१	पक्की	२०००
	जय गोविन्द लोक मार्ग	बस्तिपुर	सुन्दर ताल	२	कच्चि	२०००
	बरहरा रोड	बरहरा	ओराली	१	कच्चि	२०००
	बस्तिपुर गाउँ रोड	बस्तिपुर	बस्पिुर	१.५	कच्चि	२०००
	झुल्के गिरि लोक मार्ग	झुल्के	झुल्के	०.५	कच्चि	२०००
	बरहरा धटे सडक	बरहरा	जङ्गल	६	कच्चि	२०००
५	मुल सडक	नहर	मिर्चैया	२	ग्राभेल	०
	लक्ष्मिनिया रोड	पुर्वीटोल	लक्ष्मिनिया बजार	१	ग्राभेल	०
	चायनिज रोड	मुल सडक	लक्ष्मिनिया बजार	१.५	ग्राभेल	०
	डिल टोल सडक	मुल सडक	डिलटोल	२	ग्राभेल	०
	बेल टोल मुसहरी रोड	मुल सडक	हुलाकिमार्ग	१	कच्ची	०
	जय गोविन्द मार्ग	खुटी टोल	पेट्रोल पम्प	१	ग्राभेल	०

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने बस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
६	हुलाकी सडक	कमला	कर्जनहा	४	कच्ची	६००
	बरहरा रोड	बरहरा	बेतहा	५	कच्ची	५००
	हौस्पिटल रोड	बन्दिपुर	कर्जनहा	५	कच्ची	६००
		कमला	कर्जनहा	३	कच्ची	५००
	मिर्चैया गाउँ रोड	हलुवाइटोल	बेतहा	३	कच्ची	५००
		भेरबा बान	बेतहा	१	कच्ची	६००
		कुटी टोल	चौतरा	२	कच्ची	४००
	स्कुल रोड	थानटोल	कर्जनहा	३	कच्ची	६००
	नयाँ रोड	कमला	मिर्चया	४	कच्ची	५००
	चन्दे पोखरी	बेतहा सम्म	बेतहा	२	कच्ची	६००
	कारी यादवको	झगरु गोठ		२	कच्ची	५००
७	मुल सडक	बस्तिपुर	चिकना	६	ग्राभेल	७०००
	कमला जाने	मरेवा	कमला	०	ग्राभेल	२५००
	कमला जाने	प्रेम नगार	कमला	०	ग्राभेल	२५००
		शिव मन्दिर	कमला	०	ग्राभेल	२०००
		मरेवा	गौतारी	०	ग्राभेल	२२००
		सिमरा	थलहा	०	ग्राभेल	३०००
८	मनहरवा भेडिया	मनहरवा	भेडिया	४	ग्राभेल	२५००
		सिमरा बविर कुटी	गरहिकुटी	२	ग्राभेल	१२००
		असोन	गौतारी	४	कच्ची	२०००
		मरेवा	पिरारी	२	कच्ची	१५००
	कृषि सडक	असोन	मनहरवा	१.५	कच्ची	५५०
		महाविर घर	प्रगति सडक	१.५	कच्ची	५००
		राजु घर	प्रगति सडक	१.५	कच्ची	७००
		गिता घर	प्रगति सडक	०.४	कच्ची	४००
	कृषि सडक	भरत महतो	डिमा खोला	१	कच्ची	४००
९	मुल सडक	बस्पिुर	चिक्ना	२	कालोपत्रे	२५००
		महरा टोल	मिलन चौक	१.५	ग्राभेल	२५००
		चिकना रोड	पोखरी डिल	१	ग्राभेल	५००
		मुलरोड	महरा टोल	०.२	कच्ची	५००
		महरा टोल	असर	३	कच्ची	२००
		जमनटाकी	बलुवा	१	कच्ची	२००
		बलुवाटोल	असोन	३	कच्ची	१००
		मुल रोड	वाडा कार्यलय	०.५	कच्ची	१००
	टावर रोड	मुल रोड	नहर	१	कच्ची	१५०
		बसधरा	नहर	०.५	कच्ची	१५०
	पासमान रोड	मुलरोड	नहर	०.५	कच्ची	२००
	राटन रोड	नयाँ बस्ती	इनार	०.२५	कच्ची	२००
१०	High way	मलहनिया	बगहा	४	कच्ची	१०००
	शिव चौक रोड	डिम खोला	मिर्चैया	२	कच्ची	९००
	कापर टोल रोड	कापर टोल	हाइवे	०.२	कच्ची	२००
	बसधरा जाने रोड	हलुवाई टोल	हाइवे	१	कच्ची	५००
	स्कुल रोड	हाइवे	मिर्चैया	१	कच्ची	५००
	पुर्वी टोला रोड	पुर्वीटोल	खोला सम्म	०.५	कच्ची	३००
	गहिरि टोलरोड स्कुल		राम जानकि मन्दिर	०.५	कच्ची	३००
	मुजलिम रोड	मनहरवा चौक	बजार सम	२	कच्ची	२००

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने बस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
	मदर्सा रोड	मदर्सा	सुखलाहा खोला	०.५	पक्की	३००
११	हाइवे	बस्तिपुर	मनहरवा	१.५	पक्की	२०००
	स्कुल रोड	बगहा	कर्जनहा	२.५	ग्राभेल	२०००
	बजार राड	हटलेटवा	कर्जनहा	२	ग्राभेल	२०००
	पुरना सडक	बगहा	असोन	२.५	ग्राभेल	२०००
जम्मा				१४४.५५		१२५६००

श्रोतः समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.१.२ पुल तथा पुलेसा

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न नदी तथा खोलाहरुमा रहेका पुलले नगरपालिकाका विभिन्न बस्तीहरुलाई जोडेका छन् । यस नगरपालिकामा रहेका पुल तथा पुलेसा सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ८६: पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको नदी वा खाको नाम	जोडिने बस्तीहरू		झोलुङ्गे/काठे/ट्रष्ट/पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	झुलेङ्गपुल	कमला खोला	सिरहा	धनुषा	झोलुङ्गे	४५०	राम्रो	२०७४
२	बशहपुल	मुसहरनी	भुल्के	बन्दिपुर	पक्की	३०	राम्रो	२०४०
३	कमला पुर	कमला	बन्दिपुर	पोर्ताहा	पक्की	४१८	ठिकै	२०३६
	नहर पुर	नहर	बन्दिपुर	बन्दिपुर	पक्की	१००	ठिकै	२०३६
	नहर पुर	नहर	जनकचौक	ऐरहाटोल	पक्की	१००	जिर्ण	२०४३
४	नहर पुल	नहर	बरहरा	मिर्चैया	पक्की	१०	जिर्ण	२०४०
	झोलुङ्गेपुल	सुन्दरताल	बस्तिपुर	चौफाल	झोलुङ्गे	१५०	राम्रो	२०७४
५	नहर पुल	नहर	सिव चौक	बस्तिपुर	पक्की	१.५	जिर्ण	२०४०
६	धनगरापुल	सडक	धनगरा	कमला	पक्की	५	राम्रो	२०७४
	बेतहापुल		बेतहा	कमला	पक्की	५	राम्रो	२०७०
७	भेरवा	भेरवा खोला	मरेवा	मरेवा	पक्की	१०	ठिकै	२०७३
	कुलोबारा निरको पुल	भालु खोला	गौतारी	मरेवा	पक्की	१०	जिर्ण	२०७३
८	कुलो बरा नजदिक डिमा खोला		गौतारी	मरेवा	पक्की	५	अधुरो	२०७५
	स्कुल निर डिमा खोला		थलहा	गौतारी	पक्की	६	निर्माणाघिन	२०७५
	पुल सुखलाहा		कजबहा	असोन	पक्की	५	निर्माणाधिन	२०७५
	गलुवा पुल	सुखलहा खोला	सिमरा	थलहा	पक्की	३	जिर्ण	२०६२
१०	डिमा खोला पुल	डिमा	शिवचौक	मनहरवा	पक्की	२५	जिर्ण	२०२५
	भालु खोला पुल	भालु	कलुवाइटोल	मनहरावा	पक्की	१८	राम्रो	२०२५
	सुखलाहा खोला पुल	सुखलाहा	मनहरवा चौक	बगहा	पक्की	२०	राम्रो	२०२५
११	डिमारी टोल पुल	हरिण खोला	बगहा	बगहा	पक्की	५	राम्रो	२०६९
	भगलु खोला पुल	भगलु बोल	हटलेटवा	हटलेटवा	पक्की	५	राम्रो	२०७४
	स्कुल नजिक	नहर	स्कुल	जितपुर	पक्की	८	जिर्ण	२०४०
	लवका टोल	नहर	बवकाटोल	चौरी	पक्की	८	जिर्ण	२०४०
	बजार नजिक	भगलु खोला	कर्जनहा	कर्जनहा	पक्की	७	राम्रो	२०६४

श्रोतः समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.१.३ पैदल मार्ग सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्रका ७ वटा वडाहरुमा पैदल मार्ग उपलब्ध रहेको देखिन्छ । यहाँका पैदल मार्गहरुको कुल योग करिब ३७.७ किलोमिटर रहेको छ भने करिब ७०५० जना लाभान्वित हुने गरेका पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम छ ।

तालिका ८७: पैदल मार्ग सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने बस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
३	डिहबार थान	मुखिया टोल	डिहबारथान	१	५००
	कमला	डोमवा घर	कमला	२	१०००
	रोमबा टोल रोड	डिहबार थान	सुन्दरपुर	१	५०
	डिहवार थान रोड	बजार	खेरहा टोल	१	५००
४	तिमनाहि बाटो	बस्तिपुर	तिमनाहि	६	०
	चौफल बाटो	बस्तिपुर	चौफाल	७	०
५		खेदरु घर	कमला	३	२००
		कुटि देखि	शितल वाटिका	४	२००
		गुलमाहरफुल	कमला बाँध	३	२५००
७		शिवमन्दिर	आ.वि.काक	२	१५००
८		स्कुल	पश्चिमनहर	२	०
		आलम घर	पश्चिम नहर	२	०
		मुसहरी	भभरी	१	०
९		बसधरा	बेतहा	०.७	२००
		डिहवार स्थान	थलहा	१.५	२००
१०	दशैया पोखरी रोड	शिव चौक	दशौंया पोखरी	०.५	२००
जम्मा				३७.७	७०५०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

यस शिर्षक अन्तरगत इन्धनको उपयोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ ।

७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार नगरपालिकामा सवै भन्दा बढि ७९.०२ प्रतिशत घरपरिवारले खाना पकाउने मुख्य इन्धनको रुपमा दाउरा उपयोग गर्ने गर्दछन् । यस बाहेका अन्य इन्धनको उपयोग हेर्दा १८ प्रतिशत घरपरिवारमा एलपी ग्यास र ०.३७ प्रतिशत घरपरिवारले गोबर ग्यौंस उपायोग गर्ने गरेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८८: इन्धन उपयोग विवरण

वडा नं.	खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको प्रमुख स्रोत							
	दाउरा	मट्टितेल	एल पी ग्याँस	गोवर ग्याँस	गुईठा	विद्युत	अन्य	जम्मा
१	३९९	०	८६	०	१०	०	५	५००
२	४५६	०	३३९	१४	६	०	१	८१६
३	६२०	१	२२७	०	१३	०	०	८६१
४	४२१	१	११६	०	५	०	१०	५५३

वडा नं.	खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको प्रमुख स्रोत							
	दाउरा	मट्टितेल	एल पी ग्याँस	गोबर ग्याँस	गुईठा	विद्युत	अन्य	जम्मा
५	२९३	१	४५	०	५३	०	५	३९७
६	७९९	६	३८	२	१	०	१	८४७
७	६४५	०	२६	४	१	०	०	६७६
८	६३०	१	७०	०	२	१	२	७०६
९	३३३	०	२०९	४	१	०	६	५५३
१०	५२४	०	११०	०	०	०	३	६३७
११	४४८	०	२	२	३९	२	७	५००
जम्मा	५५६८	१०	१२६८	२६	१३१	३	४०	७०४६
प्रतिशत	७९.०२	०.१४	१८.००	०.३७	१.८६	०.०४	०.५७	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.२.२ बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

यस क्षेत्रमा वत्तीको लागि उपयोग गरिने इन्धनको रुपमा विजुली, मट्टितेल, बायो ग्याँस, सोलार लगायत रहेका छन् । जसमध्ये सबै भन्दा बढि ६७५० अर्थात ९५.८० प्रतिशत घरपरिवारले विद्युत र ३.६० प्रतिशत घरपरिवारले अझै मट्टितेल उपयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८९: बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	बत्तीको प्रमुख स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या					
	विद्युत	मट्टितेल	बायो ग्याँस	सोलार	अन्य	जम्मा
१	४७४	१४	३	१	८	५००
२	७९०	२५	०	०	१	८१६
३	७८१	८०	०	०	०	८६१
४	५४८	२	०	०	३	५५३
५	३७६	१५	०	१	५	३९७
६	८०४	४१	०	०	२	८४७
७	६६३	११	१	०	१	६७६
८	७०४	१	०	०	१	७०६
९	४८२	६२	०	०	९	५५३
१०	६२९	३	०	०	५	६३७
११	४९९	०	१	०	०	५००
जम्मा	६७५०	२५४	५	२	३५	७०४६
प्रतिशत	९५.८०	३.६०	०.०७	०.०३	०.५०	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.३ सञ्चार तथा प्रविधि

यस शिर्षक अन्तरगत आधुनिक सुबिधामा पहुँचका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ।

७.३.१ आधुनिक सुबिधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा उपलब्ध सेवा सुबिधा हेर्दा ९.८० प्रतिशत घरपरिवारले रेडियो, ३०.८६ प्रतिशत घरपरिवारले टेलिभिजन र ३८.३६ प्रतिशत घरपरिवारले मोवाइल टेलिफोन जस्ता सुबिधाको उपयोग गरेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९०: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	रेडियो	टेलिभिजन	मोबाईल टेलिफोन	कम्प्युटर	इन्टरनेट	मोटरसाइकल	मोटर/कार	रेफ्रिजरेटर	बस/ट्रक	कुनै नभएको
१	८८	३३५	३९३	१२	१	५८	०	१	७	४१
२	६९	५७८	७५८	९१	१९	१८३	७	१३२	१६	३६
३	७३	४१७	७१७	५७	२७	१६३	३	९१	३१	१२०
४	७६	४०१	३३	१८	६	४	०	०	०	११६
५	२३	१८३	२३३	६	२	९	०	१	०	९६
६	१७०	४७२	७९९	२१	८	१२९	८	१०	६	२३
७	२२४	५६८	६०३	२८	७	१४०	४	०	१	५१
८	२६९	३४१	४७१	१८	१२	१०५	३	६	०	२०५
९	१४५	३३३	४६०	४९	२९	१२५	१३	७१	३	८९
१०	१३	४१२	६००	१९	७	११४	४	१०	६	२८
११	२३०	३०७	३३७	४६	६	९४	७	१०	१६	७०
जम्मा	**१३८०**	**४३४७**	**५४०४**	**३६५**	**१२४**	**११२४**	**४९**	**३३२**	**८६**	**८७५**
प्रतिशत	**९.८०**	**३०.८६**	**३८.३६**	**२.५९**	**०.८८**	**७.९८**	**०.३५**	**२.३६**	**०.६१**	**६.२१**

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४ आवास तथा भवन

यस शिर्षक अन्तरगत आवासिय घरको वनावटको किसिमका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ ।

७.४.१ बसोबासको प्रकृति अनुसार घरपरिवार

नगरपालिका क्षेत्रमा बसोबासको प्रकृतिलाई हेर्दा कुल घरपरिवार मध्ये ६८९६ घरपरिवार स्थायी रुपमा बसोबास गर्दछन भने १५० घरपरिवार अस्थायी रुपमा बसोबास गर्ने गरेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९१: बसोबासको प्रकृति अनुसार घरपरिवार

वडा नम्बर	स्थायी बसोबास गर्ने	अस्थायी बसोबास गर्ने	जम्मा
१	४९७	३	५००
२	७९५	२१	८१६
३	८४६	१५	८६१
४	५५३	०	५५३
५	३९२	५	३९७
६	८४७	०	८४७
७	६७३	३	६७६
८	६८३	२३	७०६
९	५३५	१८	५५३
१०	६२६	११	६३७
११	४४९	५१	५००
जम्मा	**६८९६**	**१५०**	**७०४६**

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.२ घरको जगको आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरु जगको आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा जगका रुपमा काठको खम्बा प्रयोग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार ४६.८८ प्रतिशत रहेका छन भने सिमेण्ट वा ढुङ्गाको जग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या ३७.४० प्रतिशत रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९२: घरको जगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	घरको जगको आधारमा घरपरिवार						
	माटो वा ढुङ्गा	सिमेण्ट वा ढुङ्गा	फ्रेम स्ट्रक्चर	लोड वेयरिङ्ग	काठको सम्बा	अन्य	जम्मा
१	०	१४६	०	०	३४५	९	५००
२	१६७	४३६	०	०	२१२	१	८१६
३	३८	३४३	०	०	४७९	१	८६१
४	२७०	२११	०	०	७२	०	५५३
५	५७	९९	९	५	२१३	१४	३९७
६	८३	२२१	१	१	५२१	२०	८४७
७	२९८	२७६	०	०	१०१	१	६७६
८	४	२३६	०	२	४६१	३	७०६
९	३१	२०७	१	०	३०७	७	५५३
१०	११	२६६	०	०	३५५	५	६३७
११	६०	१९४	१	१	२३७	७	५००
जम्मा	१०१९	२६३५	१२	९	३३०३	६८	७०४६
प्रतिशत	१४.४६	३७.४०	०.१७	०.१३	४६.८८	०.९७	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.३ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरुलाई छानाको प्रकारका आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा जस्ताको छाना भएको घरहरुमा २६.५३ प्रतिशत घरपरिवार बस्ने गरेका छन् । सबै भन्दा न्यून संख्यामा अन्य प्रकारको छानो भएको घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या ४१ रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत छानाको किसिम अनुसारको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९३: खानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/ढुङ्गाको छाना भएको	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	अन्य
१	४५	७८	२१२	६८	४	८६	७
२	९९	१९३	३०१	२०९	५	९	०
३	३३३	१४३	१६०	२२०	१	३	१
४	९२	१५४	१६२	१३३	८	३	१
५	७४	९७	१२२	७३	१५	२	१४
६	३२८	१६७	१६७	१६३	१२	८	२
७	१०१	३३६	१३	२०६	६	१३	१
८	१२७	३३७	८३	१५४	१	१	३
९	६१	१११	१०२	१५७	४	१११	७
१०	६९	१४०	१८३	१९९	६	३७	३
११	९०	११३	१८४	८०	२६	५	२

वडा नं.	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/ढुङ्गाको छाना भएको	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	अन्य
जम्मा	१४१९	१८६९	१६८९	१६६२	८८	२७८	४१
प्रतिशत	२०.१४	२६.५३	२३.९७	२३.५९	१.२५	३.९५	०.५८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.४ आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार

आवासीय स्वामित्वका आधारमा बसोबास गरिरहेको घरलाई हेर्दा ९५.६४ प्रतिशत घरपरिवार आफ्नै घरमा बसेका छन् । त्यसै गरी भाडा, संस्थागत तथा अन्य खालको आवास माथिको स्वामित्व भएका क्रमशः ८४, ८८ र ८५ घरपरिवार रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९४: आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	आवासीय स्वमित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण					
	आफ्नै	भाडा	संस्थागत	अन्य	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	४८७	५	०	२	६	५००
२	७८३	३०	१	२	०	८१६
३	८४४	१४	१	१	१	८६१
४	५४८	५	०	०	०	५५३
५	३६५	३	०	१०	१९	३९७
६	८३१	२	०	१३	१	८४७
७	६४९	२	२१	१	३	६७६
८	६५८	३	३	४०	२	७०६
९	५३८	३	०	५	७	५५३
१०	६१२	११	११	०	३	६३७
११	४२४	६	५१	११	८	५००
जम्मा	६७३९	८४	८८	८५	५०	७०४६
प्रतिशत	९५.६४	१.१९	१.२५	१.२१	०.७१	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.५ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार

यस नगरपालिका अन्तरगत रहेका कुल ७०४६ घरपरिवारलाई घर संख्याका आधारमा हेर्दा ६२१० घरपरिवारको एउटा घर र १२९ घरपरिवारको ३ भन्दा बढी घर रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९५: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	घर संख्याका आधारमा घरपरिवार					
	एउटा मात्र घर हुने	२ वटा घर हुने	३ वटा घर हुने	३ वटा भन्दा माथी घर हुने	उल्लेख नभएको	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	४७२	२०	१	०	७	५००
२	७६१	४४	७	२	२	८१६
३	८०७	४६	४	१	३	८६१
४	५४७	४	२	०	०	५५३
५	२८८	५१	९	६	४३	३९७
६	७६६	६९	५	१	६	८४७

वडा नं.	घर संख्याका आधारमा घरपरिवार					
	एउटा मात्र घर हुने	२ वटा घर हुने	३ वटा घर हुने	३ वटा भन्दा माथी घर हुने	उल्लेख नभएको	जम्मा घरपरिवार संख्या
७	६४६	२२	३	१	४	६७६
८	६५३	५१	०	१	१	७०६
९	४१८	११५	८	२	१०	५५३
१०	५९७	३१	२	२	५	६३७
११	२५५	७३	४७	११३	१२	५००
जम्मा	६२१०	५२६	८८	१२९	९३	७०४६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.६ उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका अन्तरगत रहेका घरपरिवारहरुलाई कोठा संख्याका आधारमा हेर्दा १०३७ घरपरिवारको एउटा मात्र कोठा भएको घर र ५४७ घरपरिवारको ६ वटा भन्दा बढी कोठा भएको घर रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९६: उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	१ कोठा हुने परिवार	२ कोठा हुने परिवार	३ कोठा हुने परिवार	४ कोठा हुने परिवार	५ कोठा हुने परिवार	६ कोठा भन्दा बढी हुने परिवार	उल्लेख नभएको
१	७०	११०	७४	१२३	६२	५८	३
२	५९	१७८	१७६	२१५	७६	११०	२
३	१७८	२३३	१४८	१८०	३९	७९	४
४	३	१	२	१	२	४	५४०
५	८२	८५	६०	३५	१४	३४	८७
६	१८४	२७२	१७०	११८	४२	४५	१६
७	९४	१७२	२२३	९२	४३	४४	८
८	१२३	२३१	१९९	६६	५६	२८	३
९	७२	१८८	९७	६९	४५	६९	१३
१०	१६५	२०८	१००	९८	१८	४०	८
११	७	४७	५०	५४	३०	३६	२७६
जम्मा	१०३७	१७२५	१२९९	१०५१	४२७	५४७	९६०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

यस नगरपालिकामा रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरु विभिन्न सामुदायिक प्रयोजनका लागि प्रयोग हुने गरेको देखिन्छ। यी भवनहरु रहेको स्थान, क्षेत्रफल, अवस्था र प्रयोगको अवस्था जस्ता विवरण देहाय वमोजिम रहेको छ।

तालिका ९७: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
३	सार्वजनिक दलान	टिकापुर	सार्वजनिक काम	१००	१००	राम्रो	१५०
	सार्वजनिक दलान	खेरहाटोल	सार्वजनिक काम	१००	१००	राम्रो	१००
	सार्वजनिक दलान	गौशला	सार्वजनिक काम	१००	१००	राम्रो	५०
	सार्वजनिक दलान	मलहटोली	सार्वजनिक काम	१००	१००	राम्रो	५०

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
	सार्वजनिक दलान	गरम टोल	सार्वजनिक काम	१००	१००	राम्रो	१००
	सार्वजनिक दलान	थाना टोल	सार्वजनिक काम	१००	१००	राम्रो	५०
	सार्वजनिक दलान	सुन्दर पुर	सार्वजनिक काम	१००	१००	राम्रो	१००
	सार्वजनिक दलान	शिवलखन टोल	सार्वजनिक काम	१००	१००	राम्रो	५०
	सार्वजकि भवन	बरहरा	सार्वजनिक काम	५०७०	११८	राम्रो	
	सार्वजनिक भवन	बस्तिपुर	सार्वजनिक काम	१६९	८५	राम्रो	३००
५	सार्वजनिक भवन	महरा टोल	सार्वजनिक काम	८५	८५	राम्रो	३०
	सार्वजनिक भवन	पुर्वी मसुहरी	सार्वजनिक काम	१३५	१३५	राम्रो	५०
	सार्वजनिक भवन	खोल टोल मुसहरी	सार्वजनिक काम	७०	७०	राम्रो	८५
	सार्वजनिक भवन	डिल टोल मुसहरी	सार्वजनिक काम	१००	१००	निर्माणाधिन	३२
	सार्वजनिक भवन	बेल टोल मुसहरी	सार्वजनिक काम	८५	८५		३०
६	सार्वजनिक भवन	बेतहा महतो टोल	सार्वजनिक काम	८५	८५	राम्रो	४०
	सार्वजनिक भवन	बेतहा भेरवा टोल	सार्वजनिक काम	१६९	८५	राम्रो	५०
	सार्वजनिक भवन	धनगराटोल	सार्वजनिक काम	५१	५१	राम्रो	५०
	सार्वजनिक भवन	स्कुल टोल	सार्वजनिक काम	१६९	६८	जिर्ण	३५०
	सार्वजनिक भवन	मुखिया टोल	सार्वजनिक काम	१६९	८५	राम्रो	५०
	सार्वजनिक भवन	हलुवाई टोल	सार्वजनिक काम	१८६	१५२	राम्रो	५०
७	सामुदायिक दलान	प्रेमनगर		२०३	२०३		
		मरेवा दक्षिणटोल		१६९	१६९		
		मरेवा उत्तर टोल २		३३८	५१		
		मरेवा स्कुल		११८	६८		
		सिमरा उत्तर टोल		४२२	१००		
	सामुदायिक अध्यन केन्द्र	सिमरा दक्षिण टोल		११८	१००		
८	सार्वजनिक भवन	असोन		१६९	१६९	निर्माणाघिन	२५
		असोन (दुर्गाटोल)		२०३	२०३	निर्माणाघिन	३०
		पाकैर टोल थलहा		१६९	१६९	निर्माणाघिन	२५
		पासमानटोल थलहा		१६९	१६९	निर्माणाघिन	२०
		मुहराटोल गौतारी		१६९	१६९	निर्माणाघिन	२५
		भरतमहतो घर निर गौतारी		१६९	१६९	निर्माणाघिन	२५
		महराटोल गौतारी		१६९	१६९	निर्माणाघिन	२५
९	सामुदायिक भावन	महरा टोल		१६९	१३५		१५०
		टावर टोल		५०७	३३८		१००
		विचला टोल		१६९	१६९		१५०
		स्वम्पर भवन		८५	८५		१५०
		दोनवारी टोल		१००	१००		१५०
		पोखरी टोल		१६९	१६९		१५०
		जमनटोकी टोल		६७६	२५३		१५०
१०	दलित भवन	शिव चौक	सर्वजनिक	६८	६८	ठिक्कै	५०
११	सामुदायिक भवब	जितपुर	सर्वजनिक कममा	११८	८५	राम्रो	
	सामुदायिक भवब	डिमारी टोल	सर्वजनिक कममा	१००	८५	राम्रो	
	सामुदायिक भवब	हटलेटवा	सर्वजनिक कममा	११८	८५	राम्रो	
	सामुदायिक भवब	कर्जनहा	सर्वजनिक कममा	८५	८५	राम्रो	
	सामुदायिक भवब	लवका टोल	सर्वजनिक कममा	८५	८५	राम्रो	

श्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.६ सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रमा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, सैनिक कार्यालय, सर्पदंस उपचार केन्द्र र नगरपालिका तथा मातहतका वडा कार्यालय जस्ता स्थानीय निकायले यस नगर क्षेत्रमा सेवा प्रवाह गर्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी थप विवरण देहाय वमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९८: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था
				जग्गा	भवन	
३	प्रहरी चौकि	चौक	प्रहरी चौकि	३३८०	१६९०	राम्रो
	सैनिक व्यारेक	चौक	सैनिक व्यारेक	१३५२०	१०१४	विर्ण
	सर्प डंस	चौक	सर्प डंस	६७६	३३८	राम्रो
४	वडा कार्यालय	झुल्के	वडा कार्यालय	१३५२	१६९	राम्रो
	स्वास्थ्य चौकि	बरहरा	बरहरा		१६९	राम्रो
६	स्वास्थ्य चौकि	बेतहा	स्वास्थ्य चौकी	१०१४	१००	राम्रो
७	वाडा कार्यालय	मरेवा	वाडा कार्यलय	३३८	३३८	राम्रो
८	स्वास्थ्य चौंकी	थलहा	स्वास्थ्य चौकी		६७६	राम्रो
११	प्रहरी चौकी	कर्जनहा	प्रहरी चौकी	६७६	३३८	राम्रो
	वडा कार्यलय	बगहा	वडा ११ कायैलय	१०१४	१६९	जिर्ण
	स्वास्थ्य चौकी	बगहा	स्वास्थ्य चौंकी	१०१४	३३८	राम्रो

श्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ८: संस्थागत विकास विवरण

यस परिच्छेदमा संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुती गरिएको छ।

८.१ संगठनात्क तथा मानव संशाधनको अवस्था

नगर कार्यपालिका सञ्चालनका लागि नगरपालिकाले तय गरेको संगठनात्मक ढाँचा देहाय बमोजिम रहेको छ।

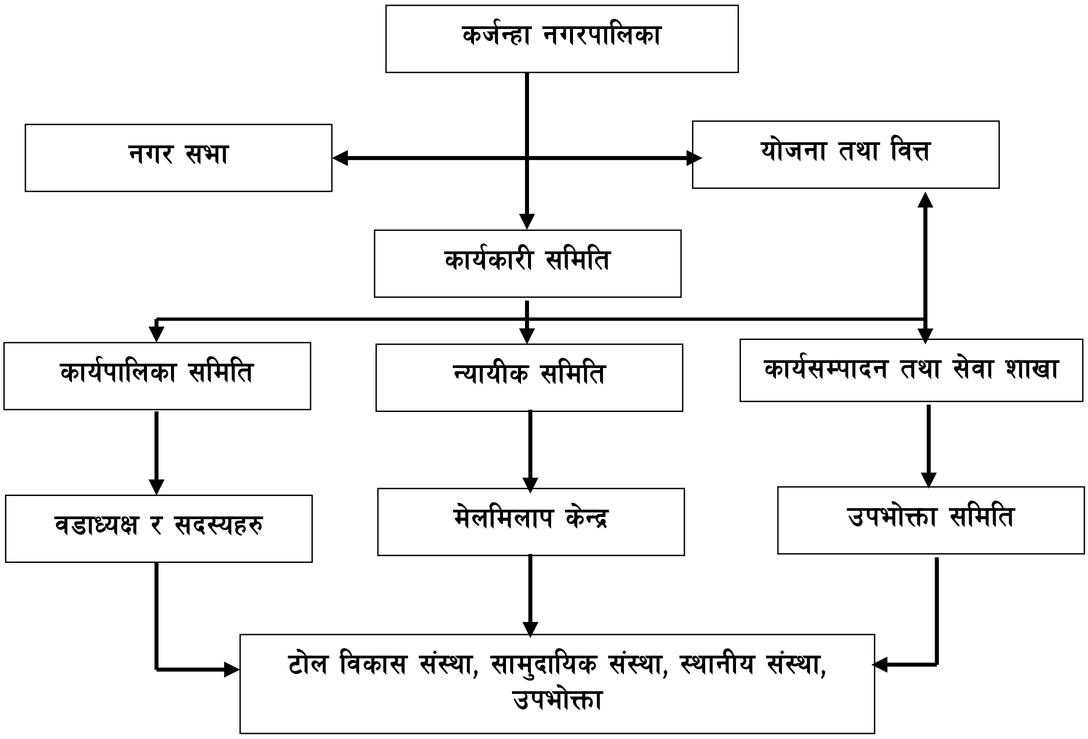

अनुसूचीहरु

अनुसूची १: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
किराना पसल	१	किराना	एकल	५०००००
मदन प्रसाद गुप्ता	२	किराना	एकल	५०००
शत्रुधन गुप्ता	२	किराना	एकल	३५००
इरफान मियाँ	२		एकल	२५००
सन्जुल अलि	२	किराना	एकल	२५००
	२	मासु	एकल	५०
	२	मासु	एकल	५०
दुध गंगा डेरी	२	दुध	एकल	५००
मोटर साइकल मर्मत केन्द्र	२	मर्मत	एकल	२०
नारायण श्रेष्ठ होटेल	२	खाना वास	एकल	२००
दिप नारायण शाह	२	कपडा	एकल	२५००
विजय गामी	२	कपडा	एकल	२५००
धर्मनाथ साह	३	ठुलो	निजि	१००००
राम फल यादव	३	ठुलो	निजि	२०००
लक्ष्मि साह	३	ठुलो	निजि	२०००
मेहो साह	३	ठुलो	निजि	२०००
राज कुमार साह	४		एकल	१०००
मधु लामा	४		एकल	१०००
सुरेन्द्र पाखरी	४		एकल	४००
परमेश्वर साह	४		एकल	४००
संतोष महतो	४		एकल	४००
राज कुमार महतो	४		एकल	२००
देव साह	४		एकल	१०००
प्रेमलाल लोपचन	४		एकल	४००
बविता साह	४		एकल	४००
चित्र बहादुर गुरुङ	४		एकल	१०००
पुष्प लाल लामा	४		एकल	१०००
हिरा गिरि	४		एकल	५००
जिवन श्रेष्ठ	४		एकल	५००
पदम ना. श्रेष्ठ	४		एकल	५००
शिला भुजेल	४		एकल	५००
दव कुमार साह	४		एकल	१००००
राम नारायण सह	४		एकल	५०००
पवन श्रेष्ठ	४		एकल	१०
शत्रुधन चौधरी	४		एकल	१०
चन्देश्वर साह	४		एकल	१००
फुन झा	४		एकल	१०००

व्यापार व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
श्रीजनकपुरिया	४		एकल	५००
भरोसि महतो	४		एकल	५००
प्रेम महतो	४		एकल	५००
संजिव सिंह	४		एकल	४००
सरोज यादव	४		एकल	५००
मंडल इलेट्रोनिक्स	४		एकल	७००
कासि होटल	४		एकल	३५००
सुजल होटेल	४		एकल	३५००
प्रितम साह	४		एकल	५०००
प्रमोद यादव	४		एकल	८००
राम वृज सदा	५	मध्यम	एकल	१०००
शेम्भु साह	५	मध्यम	एकल	१०००
तेज कुमार विश्कर्मा	५	मध्यम	एकल	५००
मनोज साह	५	सानो	एकल	२०००
प्रसिद्ध फ्रेस हाउस	५	मध्यम	एकल	५०
संताप लाल कर्ण	५	मध्यम	एकल	५००
दिनेस्वर लाल कर्ण	५	मध्यम	एकल	३०
चन्द्र दिप गुप्ता	५	मध्यम	एकल	५००
हरि चन्द्र साह	६			५००
अमरनाथ साह	६			५००
भोला साह	६			४००
श्याम सुन्दर साह	६			४००
हरिहर साह	६			४००
मनोज महतो	६			२५००
दिनेश महतो	६			१००००
गुरदयाल राय	६			१०००
जोगी कापर	६			२०
दिप नारायण साह	६			२५०
मिथिलेश साह	६			२५०
सुचिन्द्र दास	६			२००
चन्देस्वर साह	६			१५०
पवन साह	७			१५००
कारी यादव	७			१२००
शिव शंकर साह	७			१२००
राम बालक साह	७			१०००
धनिक लाल साह	७			७००
राम चन्द्र साह	७			५००
संजिव साह	७			५००

व्यापार व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
लक्ष्मी साह	७			७००
भगवान् बयार	७			७००
चन्द्रस्वर साह	७			७००
चिरज	७			२००
अरुण कपडा पसल	७			१०००
मनोज साह	८		एकल	१००
प्रसाद अधिकारी	८		एकल	१००
भरत साह	८		एकल	१००
राम सागर पासमान	८		एकल	१००
पुकार महतो	८		एकल	१००
जय किशोर साह	८		एकल	१००
उदय शंकर फर्मिसी	८		एकल	१००
अजय मेडिकल	८		एकल	२००
राम बहादुर पासमान	८		एकल	१००
राज कुमार पासमान	८			१००
अनिता देवि पासमान	८			१००
प्रदिप पासमान	८			१००
प्रमोद पासमान	८			१००
सिना देवी पासमान	८			१००
राम शरण पासमान	८			५०
प्रमोद चौधरी	८			१००
बदरिया कमर	८			१००
जित ना.पुर्वे	८			१००
रामु यादव	८			५०
खटरा यादव	८			५०
किराना पसल १० वटा	१०	ठुलो	निजि	४००
शरिर सेख ३ वटा	१०	सानो	निजि	२५
औषिधि पसल	१०	सानो	निजि	२००
मर्मत सेवा केन्द्र	१०	सानो	निजि	१५
शिव दत्त महतो	११	ठुलो	एकल	३०००
राम देव महतो	११	ठुलो	एकल	२५००
महेन्द्र सुडि	११	ठुलो	एकल	२५००
फुलगेन साह	११	ठुलो	एकल	२५००
सत्य सुडि	११	ठुलो	एकल	३०००
राम कुमार सुडि	११	ठुलो	एकल	२०००
मुस्तकिम मिँया	११	सानो	एकल	२०
गोविन	११	सानो	एकल	२०
ललन कास्थय	११	मध्यम प्रकास	एकल	३००

व्यापार व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
लक्ष्मी सुडि	११	मध्यम प्रकास	एकल	३००
अरुण कास्थ्य	११	मध्यम प्रकास	एकल	३००
राम कुमार महतो	११	मध्यम प्रकास	एकल	३००
शरण पासमान	११	मध्यम प्रकास	एकल	२०
धिरिज सिंह	११	मध्यम प्रकास	एकल	२०
सिटुहु सुडि	११	मध्यम प्रकास	एकल	१५००
उचित साह	११	मध्यम प्रकास	एकल	२०००
श्याम साह	११	मध्यम प्रकास	एकल	२०००
जम्मा				६३३४६०

अनुसूची २: वस्तुगत विववरण तथ्यांक संकलन फारमहरू
अनुसूची २ (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन फाराम
(दफा ८.१ (छ), ८.२ (ग), ८.३ (ख) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण (Profile)

संस्थागत तथ्याङ्क संकलन फाराम

...........................गाउँ/नगरपालिका

२०७५ जेष्ठ

.... नगरापालिका

संस्थागत तथ्याङ्क/सहभागितामूलक सर्वेक्षण फाराम

खण्ड १: जनसंख्या विवरण

१.१ परिचय

१.१.१ जिल्लाको नाम :

१.१.२ स्थानीय तहको नाम : वस्तिको नाम: वार्ड नं. :

१.१.३ गाउँ केन्द्रको जियोकोड :

१.२ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक बर्षको चैत्रमसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराई			
					आएको	कारण	गएको	कारण
जम्मा								

१.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ बर्षको विवरण लिने) रकम रु. हजारमा

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
जम्मा																	

खण्ड ख: आर्थिक विकास स्थिति विवरण

२.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

विवरण	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन														जम्मा
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		अन्य		
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
प्राविधिक एस.एल.सी															
Diploma तह															
स्नातक															
स्नातोकात्तर															
जम्मा															

२.२ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

सार्वजनिक/निजि पोखरी रहेको स्थान	कुल लगानी	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	यदि माछापालन गरिएको छ भने			
			बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)

२.३ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	सिंचाईको किसिम (सतह (कूलो/नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, ट्युवेल/वोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	कुल खेतियोग्य जमिन (हे)	योजना वाट सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	सिंचाईको उपलब्धता (बर्षैभरी/मौसमी)	सिंचाई प्रयोजन	लाभान्वित घरधुरी

२.४आधुनिक कृषि तथा पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण (पशु, पंछी, तरकारी, फलफुल)

फर्मको नाम वा फर्म संचालकको नाम	दर्ता नं	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष

२.५ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन (संख्या)

व्यवसायिक/अगुवा कृषक	ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता	ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक

२.६ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य				
		म	पु		म	पु		म	पु		म	पु	संख्या	संख्या	संख्या

२.७ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
जम्मा										

२.८ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

उद्योगको नाम	ठेगाना (उद्योग रहेको स्थान	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको बार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		

उद्योगको नाम	ठेगाना (उद्योग रहेको स्थान	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको बार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		

२.९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मासु, तरकारी, फलफुल आदी)

पसलको प्रकार	पसलको संख्या	वस्ती वा टोलको नाम	लगभग वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
किराना			
कपडा तथा फेन्सी			
मासु पसल			
तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र,			
दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र			
निर्माण सामाग्री			
औषधी पसल वा क्लिनिक			
मर्मत सेवा केन्द्र			
इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल			
रेष्टुरेण्ट			
चिया, खाजा वा नास्ता पसल			
कस्मेटिक तथा ब्युटी पार्लर			
अन्य.....			
अन्य......			

२.१० धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीयस्थल सम्बन्धी विवरण

धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीयस्थलको नाम	स्थल रहेको स्थान	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	महत्व वा विशेषता (धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय र अन्य)	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको)	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			

२.११ होटेल, रिसोर्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

नाम	संचालकको नाम	स्थान	क्षमता	होटेलको प्रकार	बार्षिक पर्यटक (

					(आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	संख्या)	
			कोठा संख्या	वेड संख्या		आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)

२.१२ बजार, कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

बजार स्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	कारोवार हुने प्रमुख वस्तु
कृषि बजार			
हाट बजार			

२.१३ आयात तथा निर्यातको अवस्था

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
खाद्यान्न			
धान वा चामल	मे.ट.		
गहुँ वा पिठो	मे.ट.		
मकै	मे.ट.		
तरकारी			
आलु	मे.ट.		
टमाटर	मे.ट.		
काउली	मे.ट.		
अन्य			
फलफूल			
केरा	मे.ट.		
कागति	मे.ट.		
स्याउ	मे.ट.		
सुन्तला	मे.ट.		
अन्य			

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
दलहन			
मसुरो	मे.ट.		
अरहर	मे.ट.		
मास			
तेलहन			
तोरी	मे.ट.		
नगदेबाली			
तिल			
पशुजन्य उत्पादन			
माछा	क्विन्टल		
मह	क्विन्टल		
दुध र दुधजन्य उत्पादन	लिटर		
मासु र मासुजन्य उत्पादन	क्विन्टल		
अण्डा	क्यारेट		
गिट्टी वा वालुवा	मे.टन		
अन्य			

२.१४ औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

क्र.सं.	कच्चा पदार्थको नाम	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	लोक्ता			
२	अल्लो			
३	टिमुर			
४	खोटो			
५	सतुवा			
६	चिराईतो			
७	सुगन्धवाल			
८	च्याउ			
९	विषजडा			
१०	अन्य			

२.१५ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण

विदेशमा गएकाहरुको संख्या (जना)					
भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्टेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा

नोटः खाडी मुलुकहरुमा इरान, ओमन, दुवई, साउदी अरव, कतार, कुवेत, इराक, वहराइन

२.१६ सुकुम्वासी सम्बन्धी विवरण

सुकुम्बासी बसोबास रहेको स्थान	परिवार संख्या	सुकुम्बासी हुनुको कारण

२.१७ जग्गाको किसिम

वडा नम्बर	जग्गाको किसिम अनुसार क्षेत्रफल (रोपनी वा कठ्ठा वा हेक्टर)			
	अबल	दोयम	सिम	चहार

२.१८ सार्वजनिक जग्गाको विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको क्षेत्रफल (रोपनी)	हालको उपयोग	जग्गाको स्वामित्व को सँग छ

२.१९ खनिज तथा खानी सम्बन्धि विवरण

खनिजको नाम	पाइने स्थान	हाल उपयोगको अवस्था

२.२० पशुबधशाला विवरण

वधशालाको नाम	स्थान	दैनिक वध गरिने संख्या (लगभग)

वधशालाको नाम	स्थान	दैनिक वध गरिने संख्या (लगभग)

खण्ड गः सामाजिक विकास

३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन

३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था

विद्यालयको नाम	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र (छ/छैन)	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/ वेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्चि, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ/छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ, /छैन)
	पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							

३.१.२ तहगत रुपमा विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा) तथा विद्यार्थी संख्या

विद्यालयको नाम	विद्यालयको किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१–८)			माध्यमिक (९–१२)			जम्मा		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा

३.१.३ कलेज तथा विद्यार्थी संख्या

कलेज/क्याम्पसको नाम	वार्ड नं.	संकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने प्रमुख विषयहरु	विद्यार्थी संख्या		
					छात्रा	छात्र	जम्मा
क. अप्राविधिक							
१.							
२.							
ख. प्राविधिक							
१.							
२.							
जम्मा							

३.१.४ शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी

३.१.५ भर्ना दर, निरन्तरता दर, शिकाई उपलब्धी दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत)	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२

३.१.६ विद्यार्थी उतिर्ण दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत)	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ती वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा

३.१.७ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	* CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको /नभएको)

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	* CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको /नभएको)

***CBEGRA (Community Based Early Grade Reading Assessment) समुदायमा आधारित प्रारम्भिक कक्षा पठन सीप परिक्षण**

३.१.८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)

३.१.९ छात्रवृत्ती तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
	दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा

३.१.१० वालविकास केन्द सम्बन्धी विवरण (सामुदायिक)

वाल विकास केन्दको नाम	वालवालिका संख्या		भवन संख्या		कोठा संख्या		खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्चि, पक्की पर्खाल)	स्वच्छ खानेपानी (छ, /छैन)
	वालक	वालिका	पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची			

३.१.११ सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्रको नाम	केन्द्र रहेको स्थान	न्युनतम गतिविधि

३.१.१२ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

वस्तिको नाम	विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको प्रकार	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि

(**प्रकार:** *१.अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. नीजि अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसुती गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआइभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. नीजि क्लिनिक, १६. गाउँघर क्लिनिक, १७. अन्य*)

३.२.२ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाहरु

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)							
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मेसी	आँखा उपचार सोवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)							
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मेसी	आँखा उपचार सोवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य

३.२.३ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य

३.२.४ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वस्तिको नाम	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ बर्ष मुनीका बालबालिका संख्या		
	१ बर्ष मूनीका	२ बर्ष मूनीका	५ बर्ष मूनी	विसिजि	पेण्टाभ्यालेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	नियमित जुकाको औषधी खाएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित

*डिपिटी, हेपबि, हिपवि३

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वस्तिको नाम	गत बर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा

३.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वस्तिको नाम	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ बर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	

वस्तिको नाम	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ बर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	

३.२.७ नगर भित्रमा देखा परेका प्रमुख र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया					
२	झाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिवी)					
६	कुष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मुटु रोग					
९	ग्यास्टीक/अल्सर					
१०	पक्षघात					
११	एचआइभि एड्स					
१३	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसुतीजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा					

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सवैभन्दा वढी आएका १० वटा रोगहरुको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सूची राख्ने)

३.२.८ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था

वस्तिको नाम	नजिक स्वास्थ्य चौकी सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी

३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जन स्थल सम्वन्धी विवरण

स्थलको नाम	स्थान	उपयोग (१.खेलकुद, २. प्रर्दशनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (बार्षिक)

३.३.२व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वस्तिको नाम	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

३.३.३ यूवा सृजनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन

वस्तिको नाम	स्थानीयस्तरमा व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा संख्या	स्थानीयस्तरमा उद्योग व्यवसायमा संलग्न युवा संख्या

३.३.४ यूवा क्लब सम्बन्धी विवरण

युवा क्लवको नाम	मुख्य कृयाकलाव	सदस्य संख्या संख्या	
		युवा	युवती

३.३.५ सामुदायिक बालक्लब विवरण

वाल क्लवको नाम	मुख्य कृयाकलाव	सदस्य संख्या संख्या	
		वालक	वालिका

३.३.६ घरपरिवारविहिन बालबालिकाको अवस्था

वस्तिको नाम	घरपरिवारविहिन बालबालिकाको संख्या		जम्मा
	वालक	वालिका	

३.३.७मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने तिथि वा मिति	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)

३.३.८ शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धि विवरण

स्थलको नाम	वडा	स्थान

खण्ड ४: भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण

४.१.१ सडक मार्ग

सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
	देखि	सम्म			

४.१.२ पैदल मार्ग

पैदलमार्गको नाम	लम्बाई (कि.मि.)	जोडिने वस्तीहरु		लाभान्वित जनसंख्या	हाल वाटोको अवस्था
		देखि	सम्म		

पैदलमार्गको नाम	लम्बाई (कि.मि.)	जोडिने वस्तीहरु		लाभान्वित जनसंख्या	हाल वाटोको अवस्था
		देखि	सम्म		

४.१.३ गाउँक्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

सडकको नाम	सार्वजनिक सवारी साधनको विवरण		वस पार्क स्थल	वस विसौनी स्थल
	सवारीको प्रकार	संख्या		

४.१.४ पुल तथा पुलेसा

पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		झोलुङ्गे/काठे / ट्रष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
		देखि	सम्म				

४.१.५ सरकारी तथा सामुदायिक भवन

भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	भवन प्रयोगको अवस्था
			जग्गा	भवन		

४.१.६ जलविद्युत, सौर्य उर्जा, वायु उर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

विद्युत उत्पादन आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (वाट, किलोवाट वा मेघावाट)

४.१.७हुलाक, पत्रपत्रिका, दुरसंचार र रेडियो स्टेसन सम्बन्धि विवरण

विवरण	नाम	ठेगाना
हुलाक		
प्रकाशित हुने पत्रपत्रिका		
दुरसंचार सेवा कार्यालय		
दुरसंचार टावर		
रेडियो स्टेसन		

खण्ड ५: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण (सामुदायिक, राष्ट्रिय, कवुलियत, नीजि, धार्मिक)

वनको नाम	वनको किसिम	समेटेको वस्तिको नाम	समेटेको घरधुरी (संख्या)	क्षेत्रफल (हे.)	संचिति दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)

नोटः जडिबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तैः जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदी बुझ्नु पर्दछ।

५.२ जडिबुटीको विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	संकलन गर्ने महिना	संकलन तरिका	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	संकलन गर्ने महिना	संकलन तरिका	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)

५.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	घरधुरीहरु	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
१.				
२.				

५.४ चरन क्षेत्र

चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.))	सघन चरन महिना	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)

५.५ जलश्रोत (नदि, खोला, सिमसार तथा पानी मुहान) सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जलश्रोतको नाम		क्षेत्रफल	उपयोगको अवस्था (के को लागि उपयोग)	
क	नदि तथा खोला	उत्पत्ति स्थल			
ख	मुख्य पानी मुहान				
ग	सिमसार क्षेत्र				
घ	**झरना**	**उचाई (मिटर)**			**मौसमी वा बाह्रै महिना**
ङ	**ताल**	**गहिराइ (मिटर)**			

क्र.सं.	जलश्रोतको नाम		क्षेत्रफल	उपयोगको अवस्था (के को लागि उपयोग)	

५.६ महत्वपूर्ण जनावर, पन्छी र वनस्पति सम्बन्धी विवरण

वनजंगल क्षेत्रको नाम	जनावरको नाम	पन्छीको नाम	बनस्पतिको नाम

५.७ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.७.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण

वस्तिको नाम	संभावित जोखिमताको स्तर	जोखिमवाट प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्रफल	प्रभावित घरधुरी संख्या					
			पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा

५.७.२ विपदबाट मानवीय क्षती(गत ३ बर्षको क्षति उल्लेख गर्ने)

वस्तिको नाम	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्प दंस		जंगली जनावर बाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्याङ)	
	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते

५.७.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)							
आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती	खडेरी

विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)							
आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती	खडेरी

५.७.४ विपदको असर विवरण(गत ३ बर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसुार क्षति विवरण								
	वस्तिको नाम	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी									
बाढी डुवान									
पहिरो									
शितलहर									
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षती									
अन्य									
जम्मा									

५.७.५ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत ३ बर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसुार क्षति विवरण										
	वस्तिको नाम	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान											
पहिरो											
भूकम्प											
जंगली जनावरको क्षती											
अन्य											
जम्मा											

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

६.१ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.१.१ सामुदायिक संस्था विवरण

वस्तिको नाम	दर्ता नभएरै संचालनमा रहेका सामुदायिक संस्थाको संख्या						
	सामुदायिक संस्था	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उद्यमी समूह	अन्य...

६.१.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
	सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला										
परम्परागत समूह										
कृषक तथा उद्यमी समूह										
बचत समूह										
अन्य										

६.१.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
नागरिक सचेतना केन्द्र											
नागरिक मंच											

६.१.४ *सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धि समिति र क्रियाकलापको विवरण*

सामुदायिक मेलमिलाप समितिको नाम	पदाधिकारी संख्या			मुख्य क्रियाकलापहरुको विवरण
	महिला	पुरुष	जम्मा	

६.१.५ बाणिज्य वैंक, विकास वैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य वैंक				
ख.	विकास वैंक				
ग.	लघु वित्त संस्था				

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
घ.	सहकारी संस्था				

६.१.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम

६.१.७ आपतकालीन सेवा प्रदायक संस्थाको सम्पर्क विवरण

संस्था	ठेगाना	सम्पर्क नं.

अनुसूची २ (ख): घरपरिवार सर्वेक्षण फाराम

(दफा ८.१ (छ), ८.२ (ग), ८.३ (छ) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण

पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

................गाउँपालिका/..........नगरपालिका

२०७५ ......

.... गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण
पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

१. परिचय

१.१ प्रदेश नं :

१.२ जिल्लाको नाम : कोड :

१.३ स्थानीय तहको नाम : कोड :

१.४ वडा नं :

१.५ वस्तीको नाम: कोड :

१.६ मार्गको नाम:

१.७घर क्रम संख्या (घर नम्बर) : घरको जियोकोड :

१.८ परिवार क्रम संख्या :

१.९ परिवारमुलीको नाम : लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी):

२. परिवार सम्बन्धी विवरण

२.१ परिवार सदस्यको विवरण (परिवारमुलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम मिलाएर उल्लेख गर्ने)

क्र.सं	नाम	थर	लिङ्ग	जन्म मिति	जात जाती	धर्म	मातृ भाषा	शैक्षिकस्तर *(५ वर्षमाथिका लागी मात्र)*	बसोबासको अवस्था(स्वदेशमा अन्यत्र वा विदेशमा बसेको सदस्यको हकमा यसपछिको विवरण नलिने)	पेशा (१० बर्ष भन्दा माथी)	वैवाहिक स्थिति (१० बर्ष भन्दा माथी)	अपाङ्गताको स्थिति

२.२ तपाईको परिवारमा १ बर्ष भित्र मृत्यु भएका सदस्यको विवरण दिनुहोस ।

मृत्यु हुनेको नाम	लिङ्ग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी)	उमेर (बर्ष/महिना)	मृत्युको कारण

२.३ खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. पाइपधारा घर कम्पाउण्डमा २. पाइपधारा सार्वजनिक ३. डिप वोरिङ्ग ४. ट्युववेल/हेन्डपम्प ५.ढाकिएको इनार/कुवा
६. नढाकिएको इनार/कुवा ७.मूलको पानी ८. नदी खोला९. अन्य

२.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन कुन हो?

१. दाउरा २. मट्टीतेल ३. एल पि ग्यास ४. गुईठा ५. वायोग्यास ६. विद्युत ७. अन्य

२.५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. विद्युत २. मट्टीतेल ३. वायोग्यास ४. सोलार ५. अन्य

२.६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ ?

१. शौचालय नभएको २. फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल) ३. फ्लस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क) ४. साधारण

२.७ निम्न कुन कुन सुविधाहरु परिवारले उपभोग गरेको छ ?

सुविधाहरु	*उपलब्ध (१. छ, २. छैन)*
रेडियो	
टेलिभिजन	
टेलिफोन/मोवाइल फोन	
कम्प्युटर	
इन्टरनेट	
मोटरसाइकल	
मोटर/कार	
रेफ्रिजरेटर	

२.८ परिवारले कृषि कार्यका लागी जग्गा प्रयोग गरेको छ? *१. छ* *२. छैन* *२.१०*

२.९ यदी परिवारबाट कृषि कार्यका लागी जग्गा प्रयोग गरेको छ भने सो जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल उल्लेख गर्ने)

२.९.१ आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गाः ....(रोपनी/कट्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.२ परिवार बाहेक अरुको नाममा रहेको जग्गाः..........................*(रोपनी/कट्ठा/हेक्टर/व.मि.)*

२.९.३ अन्य स्वामित्व खुलाउनेः...*(रोपनी/कट्ठा/हेक्टर/व.मि.)*

२.१० परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ ? *१. छ* *२. छैन*

२.११ परिवारको सरदर बार्षिक आम्दानी कति छ ?......................... *(रु हजारमा उल्लेख गर्ने)*

२.१२ परिवारको सरदर बार्षिक खर्च कति छ?..................... *(रु हजारमा उल्लेख गर्ने)*

२.१३ तपाईको वार्षिक बाली उत्पादन तथा बिक्रि कति छ?

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कट्ठा/रोपनी)	
अन्नबाली				
धान				
मकै				
गहु				
कोदो				
अन्य				
दलहन				
दाल				
रहर				
मुसरो				
चना				
सिमी				
भट्टमास				
अन्य				
तेलहन				
तोरी/सर्स्यु				
आलस/तिल				
सूर्यमुखी				
अन्य				
तरकारी				
आलु				
बन्दा/काउली/रायो				
बोडी				
गोलभेंडा				
काँक्रो, लौका, फर्सी				
परबल, कुन्द्रक, काँक्रो				
करेला, घिरौला, चिचिण्डो				
अन्य				
नगदे बाली				
अदुवा/वेसार				
प्याज/लसुन				
च्याउ				
अन्य				
फलफल				
आँप/लिची				
केरा/मेवा				
सुन्तता/कागती (अमिलोजात)				

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कठ्ठा/रोपनी)	
स्याउ/आरुवखडा				
किवी				
अन्य				
फूलखेती				

२.१४ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पालेको छ? *१. छ* *२. छैन* *२.१६*

२.१५ चौपाया तथा पशुपंक्षीहरुको विवरण दिनुहोस (संख्या उल्लेख गर्ने)।

क.सं	चौपाया तथा पशुपंक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिटर)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	विक्रीबाट बार्षिक आम्दानी (रु.)
१	गाइगोरु/बाच्छाबाच्छी								
२	राँगाभैसी/पाडापाडी								
३	याक/चौरी								
४	बाखा/भेडा, खसी/बोका								
५	सुँगुर/वंगुर								
६	कुखुरा/हाँस								
७	अस्ट्रिच								
	....								

२.१६ तपाइको परिवारमा माछा, मौरी र रेशमपालन गरिएको छ भने विवरण दिनुहोला?

१. माछापालन पोखरी संख्याः .... पोखरीको क्षेत्रफलः .... हेक्टर बार्षिक उत्पादनः .... के.जि.
२. मौरी घार संख्याः .... बार्षिक मह उत्पादनः .... केजि
३. रेशमखेती कोयो संख्याः .... उत्पादनः .... केजि

२.१७ आफ्नो उत्पादनले तपाईको परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ? (एकमा मात्र ठीक चिन्ह लगाउनुहोस)।

क. ३ महिनासम्म *ख. ४ देखी ६ महिना सम्म*
ग. ७ देखी ९ महिनासम्म *घ. ९ महिना भन्दा बढी*

२.१८ परिवारमा कुनै सदस्यले विगत ३ बर्षमा व्यवसायिक सीप तालिम प्राप्त गरेकाछन? १. छ २. छैन यदी भए सोको विवरण दिनुहोस्।

सीप विकासका क्षेत्रहरु	***महिला***	***पुरुष***
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रीकल र इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विद्युत, मोवाईल, रेडियो घडि आदी		
सिलाई बुनाई, बुटिक, सृंगार, पार्लर आदि		
निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कार्पेन्ट्री आदी)		
इञ्जिनियरिङ्ग, अटोमोवाइल र मेकानिक्स		
कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रसोधन आदि)		
जनस्वास्थ्य सम्बन्धी		
पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी		
वन सम्बन्धी		
पर्यटन टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार		
कला सम्बन्धी		
अन्य		

३. घर सम्बन्धी विवरण

३.१ तपाइको घर कती वटा छ? .... संख्या

३.२ तपाई बसेको घरको स्वामित्व कस्तो प्रकारको हो? (सहि उत्तरमा एकमा मात्र ठीक लगाउनुहोस)

१. नीजि/आफ्नै *२.भाडामा* *३. संस्थागत* *४. अन्य*

३.३ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार (*एकभन्दा वढी घर भएमा मूल घरको विवरणका आधारमा* एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. फुस वा खरको छाना भएको *२. जस्ता वा च्यादर छाना भएको*
३. टायल वा ढुङ्गाको छाना भएको *४. आरसिसि ढलान भएको*

५. काठको छाना भएको *६. माटोको छाना भएको*
७. अन्य (उल्लेख गर्ने) ....

३.४ तपाई बसेको घरको जग कस्तो प्रकारको छ?
१. माटो र ढुङ्गा २. सिमेन्ट र ढुङ्गा ३. फ्रेम स्ट्रक्चर ४. लोड वेयरिङ्ग ५. काठको खम्बा ६. अन्य (खुलाउने)

३.५ तपाई बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ? *१. छ २. छैन*

३.६ तपाई बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी छ? *१. छ२. छैन*

कोड प्रयोगका लागि विवरण

क. पारिवारिक विवरण

१.	क.सं.	परिवारमुलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम संख्या उल्लेख गर्ने
२.	लिङ्ग	१. पुरुष २. महिला ३. तेस्रो लिङ्गी
३.	जन्ममिति	जन्मेको मिति (साल, महिना र गते उल्लेख गर्ने यदी महिना र गते थाहा नभएमा साल मात्र उल्लेख गर्ने तथा २ बर्ष मुनीको बच्चाको हकमा महिना उल्लेख गर्ने)
४.	जातजाती	१. पहाडी बाह्मण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्यासी २. मधेशी बाह्मण क्षेत्री/राजपुत ३. पहाडी जनजाती आदीवासी ४. तराई जनजाती आदीवासी ५. पहाडी दलित ६. मधेशी दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. मधेशी अन्य
५.	धर्म	१. हिन्दु २. बौद्ध ३. मुस्लिम ४. क्रिश्चियन ५. अन्य ....
६.	मातृभाषा	१. नेपाली २. मैथिली ३. भोजपुरी ४.थारु ५. तामाङ्ग ६. नेवार ७. बज्जीका ८. मगर ९. डोटली १०. उर्दु ११. अवधी १२. लिम्बु १३. गुरुङ्ग १४. बैतडेली १५. राई १६. अछामी १७. वान्तवा १८. राजवंशी १९. शेर्पा
७.	शैक्षिकस्तर	१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभुत तह ३. माध्यामिक तह ४. स्नातक तह ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल र विद्यावारिधी (पिएचडि) ७. प्राविधिक एलएलसी ८. साधारण लेखपढ (साक्षर) ९. लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षर)
८.	बसोबासको अवस्था	१. गणना गरेको ठाउँमा बसेको, २. स्वदेशमा अन्यत्र बसेको, ३. विदेशमा बसेको
९.	पेशा	१. कृषि तथा पशुपालन २. नोकरी/जागीर ३. उद्योग तथा व्यापार ४. ज्याला/मजदुरी ५. वैदेशिक रोजगारी ६. व्यवसायिक कार्य (पत्रकार, वकिल, परामर्श, ठेक्का पट्टा, पुजारी आदी ७.विद्यार्थी (अध्ययनरत) ८.गृहणी ९. वेरोजगार १०. अन्य
१०.	वैवाहिक स्थिति	१. अविवाहित २. एकल विवाह ३. वहुविवाह ४. पुन:विवाह, ५. विधुर/विधवा ६. सम्बन्ध विच्छेद ७. विवाहित तर अलग बसेको
११.	अपाङ्गताको स्थिति	१. अपाङ्गता नभएको २. शारीरिक अपाङ्गता ३.वौद्धिक अपाङ्गता ४. दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने) ५. वोल्न तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा) ६.स्वर वोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके) ७. श्रवण दृष्टीविहिन ८. मनोसामाजिक अपाङ्गता

ख. पारिवारिक विवरण संकलनकालागि सामाजिक तथा जातिगत समूह

क.सं.	जातिगत समूह	प्रमुख जातजातीहरु
१.	पहाडी दलित	१. गन्धर्व (गाईने)२. परियार (दमाई, दर्जी, सुचीकार, नगर्ची, ढोली, हुड्के)३. बादी४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुनँरा, पार्की, टमाटा)५. सार्की (मिजार, चर्मकार, भूल)
२.	मधेशी दलित	१. कलर २. दुसाध (पासवान, हजरा) ३. ककैहिया ४. धोवी (रजक) हिन्दू ५. कोरी ६. पत्थरकट्टा ७. खटिक ८. पासी ९. खत्वे (मण्डल, खङ्ग) १०. बाँतर ११. मुसहर १२. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास) १३. चिडिमार १४. मेस्तर (हलखोर) १५. डोम (मरिक) १६. सरभङ्ग (सरवरिया) १७. तत्मा (ताँती, दास)
३.	पहाडी जनजाती आदीबासी	१. कुशवाडिया, बनकरिया, कुसुण्डा, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, लेप्चा, २. चेपाङ, थामी, बोटे, दनुवार, बरामु, ल्होमी, माझी, दराई, सियार, थुदाम ३. सुनुवार, तामाङ, भुजेल, कुमाल, भोटे, पहरी, ताप्केगोला, डोल्पो, फ्रि, मुगाल, लार्के, ल्होपा, दुरा, वालुङ ४. गुरूङ, मगर, राई, लिम्वु, छैरोतन, ताङबे, तिनगाउले थकाली, बाऱ्हगाउले, मार्फाली थकाली, शेर्पा, याक्खा, छन्त्याल, जिरेल, व्यासी, ह्योल्मो ५. नेवार, थकाली
४.	मधेशी जनजाती तथा आदीबासी	१. किसान, मेचे (वोडो) २. धानुक, झाँगड, सतार (सन्थाल)ण ३. थारू, राजवंशी, गन्गाई, धिमाल, ताजपुरिया
५.	पहाडी बाह्मण	सबै पहाडी मूलका बाह्मण, क्षेत्री र ठकुरी

	तथा क्षेत्री	
६.	मधेशी वाह्मण तथा राजपुत	झा, राजपुत, त्रिपाठी, मिश्रा, शुक्ला, कायस्थ
७.	मुस्लिम	मुस्लिम, चुरौटे
८.	पहाडी अन्यजाती	गिरी, पुरी, भारती, सन्यासी, योगी, कुँवर
९.	मधेशी अन्यजाती	यादव, तेली, कलवार, सुढी, कुमिर, कानु/हलवाई, हजाम/ठाकुर, बढही, राजभर, केवट, मल्लाह, नुनिया, कुम्हार, कहर, लोध, विङ/बिण्डा, गडेरी /भेडीहयार, माली, कामर, धुनिया, वराय, मुण्डा, बडाई, पञ्जावी, बंगाली, मारवाडी, नुराङ, कायस्थ, जैन, बानिया, अमात, कशवानिया, राजवोध, कुश्वाहा

उत्तरदाताको नामः
दस्तखतः
फोन नम्बरः

सर्वेक्षक नामः
दस्तखतः
फोन नम्बरः

सन्दर्भ सामाग्री

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, (२०७४ वि.सं.)। *गाउँ नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधी २०७४ क*ाठमाण्डौं: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिँहदरवार ।

केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७० वि.सं.)। *नेपालमा गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८,* काठमाण्डौं: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग थापाथली ।

जनसंख्याका पारिभाषिक शब्दावली, २०६१ श्री ५ को सरकार, जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालय

Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Village Development Committee/Municipality),* Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.

Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population Census 2011 (Household and Population by Sex Ward Level),* Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.

Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usual Activity Performed in the 12 Month and Economic Activity),* Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.

Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usually Active and Not Active Population and Living Arrangement of Children),* Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.

Central Bureau of Statistics, (2016). *Statistical Year Book 2015,* Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.

National Planning Commission, (2014). *Nepal Human Development Report, 2014.* Kathmandu: GoN, National Planning Commission.